

Upravištvu: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
— Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
— Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto
78.180 Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo

Francoske skrbi s Sirijo

Iz Sirije so jele prihajati vesti o no-
vih težavah. Po sirskih mestih so bile
te dni demonstracije sirsko-arabskih
nacionalistov; zavzele sicer niso večjih
dimenzij, a so vendarle francosko po-
litično javnost opozorile nase, tem bolj,
ker se smatrajo kot pričetek nove po-
litične razgibanosti v deželi. V zvezi
so z določenimi političnimi problemi,
ki se tičejo v glavnem razmerja med
Sirijo in Francijo.

Zunanji povod za povečano politič-
no razgibanost v Siriji je dala spre-
memba na najvišjem upravnem mestu
v deželi. Svojo funkcijo je prevzel no-
vi visoki komisar Gabriel Puaux, pred-
stavitelj francoske mandatne oblasti
nad Sirijo in Libanom. Ko so mu do-
delili to visoko in izredno važno funk-
cijo za prejšnjim visokim komisarjem
Martelom, so se v pariških političnih
krogih sprožile živahne diskusije o
Siriji in o odnosih Francije do nje.
Na spremembo v komisarstvu so se na-
vezale raznovrstne kombinacije, ki
imajo svoje notranje zveze tako s fran-
cosko notranjo politiko kakor z me-
narodno političnimi problemi.

Kombinacije se tičejo posredno ali
neposredno vprašanja kako naj se iz-
vede sirsko-francoska pogodba iz sep-
tembra leta 1936. Po tej pogodbi naj
bi stopilo razmerje med Sirijo in Fran-
cijo v povsem nove oblike. Mandat
Francije za upravo Sirije naj bi se uki-
nil, Sirija in Libanon naj bi postala
samostojna država, ki bi bila sprejeta
v Društvo narodov ter bila samostojna
tudi napram Franciji. Tej bi ostali le
nekateri privilegiji, med njimi pravice,
da vzdržuje v nekaterih krajih še na-
prej svoje vojaške posadke. V glavnem
pa naj bi se Sirija oprostila odvisnosti,
temelječe v določbah mandat-
nega sistema, podobno kakor se je zgo-
dilo z Irakom ki ga je Velika Brita-
nija preuredila iz mandatnega terito-
rija v samostojno državo; za primer je
sploh pomenil vzorec za ureditev no-
vih odnosov med Sirijo in Francijo.

Po pogodbi iz leta 1936. je bila do-
dana postopna procedura, po kateri naj
stopi novi statut v veljavo. Najprej ga
morata ratificirati obe strani, na kar
bi Francija predlagala Društvu narod-
v, naj prekliče njej podeljeni man-
dat za upravo Sirije ter prizna Sirijo
kot samostojno državo in jo sprejme
med svoje članice.

Se istega leta je sirski novo izvolje-
ni parlament zares ratificiral franco-
sko-sirsko pogodbo in s tem je prešla
vrsta na Francijo da tudi sama izvede
ratifikacijo. Toda tu so se pojavile pre-
cejšnje komplikacije. Predvsem je tre-
ba imeti pred očmi, da je pogodbo s
Sirijo sklenila vlada, ki jo je tvorila
ljudska fronta s socialistom Blumom
na čelu, in to ob nasprotovanju desni-
čarskih krogov, pa tudi ob mnogih po-
mislekih iz območja centru in levici
pripadajočih politikov. Zato se je rati-
fikacija zavlačevala in senat se ji je
upiral prav odločno, tako da do sedaj
še sploh ni izvršena. S tem je seveda
tudi vprašanje izvedbe sirsko-franco-
ske pogodbe običalo na mrtvi točki.

Ta čas je v Franciji režim ljudske
fronte temeljito omajal in na krmilo
so prišli drugi politiki, ki se je z njimi
težiče zasakalo bolj na desno. Kakor
je dovolj znano, ta razvoj se ni zaklju-
čen in niti ne razčiščen. Toda eno je
gotovo: v zunanji politiki je minila do-
ba ravnovesja in humanitarnih vidikov
in tudi diplomati iz vrst leveice gledajo
na marsikak problem mednarodnih po-
litičnih odnosov danes drugače nego
pred dvema, tremi leti. V postritvah
mednarodnih odnosov se Francija ni-
kakor ne čuti brez skrbi in v zatiski,
marveč prav nasprotno. O tem nam ni
treba niti najmanj izgubljati besedi,
saj bi s tem nosili samo vodo v Sivo.
Nasprotniki sirsko-francoske pogodbe
so začeli z uspehom kazati zlasti na
spremembo situacijo v Sredozemskem
morju, naglašajoč, da je treba njej pri-
merno preurediti tudi sklepe, tičeče se
Sirije. V zvezi s tem postajajo tudi so-
cialistični krogi, čeprav je to v nasprot-
ju z njihovo doktrino, bolj in bolj pri-
stajši naziranj, da za dogledno dobo
ne gre podeljevati kolonijam ali man-
datnim ozemljem preveč samostoj-
nosti, ako ni jamstva, da si bodo znali
taki narodi dano jim samostojnost tudi
ohraniti.

V taki situaciji ni treba mnogo do-
povedati, kako je nastala akutna nevar-
nost za sirsko-francosko pogodbo. Ne-
mara se dejansko za njeno ratifikacijo
po Franciji v novih razmerah ne bo
nihče zares vneto potegoval, dasi se
bodo verjetno iz strankarsko taktičnih
razlogov postavljale načelno drugačne
formule.

Naznačeni problemi so se posebno
jarko pokazali ob priliki, ko je bil ime-
novan novi komisar za Sirijo in ko je
odhajal na novo službeno mesto. A se-
daj, ko je dospel tjakaj, se je pojavila
reakcija na sirski strani. Zakaj pričau-
je se, da bo novi komisar uvedel nov

RIMSKO PREBIVALSTVO MANIFESTIRA ZA PRIJATELJSTVO Z ANGLIJO

Kjerkoli se Chamberlain in Halifax pokažeta, ju množice ljudstva sprejemajo z veli-
kimi ovacijami — Drugi razgovor angleških in italijanskih državnikov

Rim, 12. jan. o. Povsem v smislu pro-
stih rok, ki si jih je Chamberlain izgovoril
že pred tedni v londonski spodnji zbornici
glede vsebine in obsega svojih rimskih
razgovorov, je zavzel njegov obisk v Rimu
večji pomen, kakor so v zapadni Evropi
do zadnjega računali. Že prvi neposredni
stik med angleškimi in italijanskimi dr-
žavniki je pokazal, da so se razgovori pri-
čeli na najširši podlagi. Angleški novinarji
presoja, v svojih poročilih o zunanji sli-
ki Chamberlainovega sprejema v Rimu,
ta obisk kakor neko odkritje, ki pa je v
bistvu vse Chamberlainove politike in ki
se je v Chamberlainovem odnosu do ljud-
skih množic v svoji posebni obliki poka-
zalo tudi prav za prav že v Monakovu
»Evening Standard« pravi o tem: Vče-
rajšnje manifestacije italijanskega naroda
angleškemu min. predsedniku niso bile le
izraz disciplinirane množice fašistov, tem-
več vsega ljudstva, ki je spontano zapu-
stilo svoje opravke in domove, da bi
pozdravilo angleškega državnika.

O večeršnjem razgovoru v Beneški pa-
laci so vladni krogi sicer rezervirani, ven-
dar pa si je vsa pisana družba novinarjev
na jasnem, da sta Mussolini kakor Cham-
berlain takoj od vsega početka načela to-
liko vprašan, da bo njih koordinirana rea-
lizacija pomenila v resnici novo politiko v
Sredozemlju, enako kakor je bil mo-
nakovski sporazum odločen za novi raz-
voj političnih odnosov v srednji Evropi.
Italijanski tisk se kakor običajno nasla-
nja pri tem na premišljeno navajanje ino-
zemskih poročil. Tako opozarja v prvi
vrsti na informacije londonskega »Exchan-
ge Telegrapha«, ki beleži, da je Cham-
berlain v nasprotju z vsemi zadnjimi zago-
tovili zapadno-evropskih po.uradnih listov
posegel v francosko-italijanski spor, če-
kar jedro je stvarno v Španiji in so Tunis,
Korzik, Suez, Džibuti le njegovi odtiski.
Chamberlain je Mussoliniju podrobno
obrazilo francosko stališče in menil, da
bo mogoče izpolniti nekaj izmed italijan-
skih zahtev, vendar nobenih teritorialnih.
Italijansko stališče v tej stvari pa se je
obnavljalo v okviru angleško-italijanske
ga velikonočnega sporazuma in obvezno-
sti za ohranitev sredozemskega statusa
quo. List poroča nadalje, da sta Mussoli-
ni in Chamberlain govorila tudi o srednje-
evropskih vprašanjih, o jamstvih za nove
čehoslovaške meje in o gospodarskih in
terestih obeh sil v jugovzhodni Evropi.

Politične napitnice

Ta široka osnova rimskih razgovorov
je prišla do izraza tudi zvečer, ko je Mus-
solini priredil svojim gostom v Beneški pa-
laci banket.

V svoji kratki zdravici je Mussolini po-
udaril, da Italija visoko ceni Chamberlaino-
vo delo za mir, ki je bil vselej zadnji
oily tudi italijanske politike. Italijansko-
angleški sporazum je postavil odnose
med Veliko Britanijo in Italijo na trdno
podlago in ni obnovil le tradicionalnega
sporazumnega sodelovanja, nego je upo-
števal tudi novo razmerje na Sredozem-
skem morju in v Afriki ter tako otvoril
pot k nadaljnjemu sodelovanju tudi v Ev-
ropi, od katerega pričakuje Italija velikih
in trajnih uspehov.

Chamberlain je v svoji napitnici italijan-
skemu min. predsedniku izrazil zahvalo za
njegovo vplivno sodelovanje na monakov-
ski konferenci in poudaril, da je prišel tudi
v Rim z namenom, da bi nadaljeval politič-
no prijateljstva, v okviru katere bo mo-
goče odpraviti in urediti vse mednarodne
težave z mirnimi pogajanjmi in razgovori. V
tem duhu je bil sklenjen poudariti italijan-

Poudarki v italijanskem časopisju

Rim, 12. jan. AA. (Stefani). Listi
poudarjajo prisrčnost sprejema, ki ga je
priredil italijanski narod Chamberlainu in
Halifaxu. Posebno mnogo pozornosti po-
svetajo prvemu razgovoru Mussolinija in
Chamberlaina, ki sta mu prisostvovala tu-
di lord Halifax in grof Ciano, ter zdravi-
cama, ki sta bili izmenljivi snovi na sve-
čanem banketu. Iz Mussolinijevih zdravic
listi poudarjajo predvsem odzive, v ka-
terem je povedal, da je Italijansko-ang-
leški sporazum zasnovan na novem načrtu
in na novi sredozemski in afriški stvar,
nosti ter da odpira pot k novemu sode-
lovanju, ki bo kot element evropskega
miru tudi trajno in plodnosno. Iz Cham-
berlainove zdravice pa poudarjajo listi
zlasti besede, da je treba nadaljevati delo
za pravično in mirno rešitev mednarodnih
težav z razgovori, ter da je vesel, ker sta

režim ter da pomeni njegov prihod to-
liko kot uvod v odstop od pogodbe, nje-
no zavrnitev ter iskanje drugačnih so-
lucij, ki naj postavijo razmerje med
Francijo in Sirijo na temelje, ki ne bo-
do izhajali s predpostavke popolne
osamosvojitve Sirije. Spričo tega se ni
čuditi, da so sirski nacionalisti pozdra-
vili novega komisarja s klici po ratifi-
kaciji in izvedbi pogodbe iz leta 1936.

Kakšna bo dejanska politika nove-
ga komisarja in smer novega franco-
skega režima napram Siriji, se bo še
pokazalo. Med Sirci je močan del pre-
bivalstva, ki je zares povsem zavzet za
osamosvojitve dežele, toda poleg tega
je obilo ljudi, ki si želijo varstvo Fran-

sko-angleški sporazum. Odkar je v veljavi,
je prišel vidno do izraza vprav predve-
čajšnjim, ko so bile izmenjane prve voja-
ške informacije med Londonom in Rimom.
Naši interesi na Sredozemskem morju, je
Chamberlain naglasil, so življenjskega po-
mena za obe državi. V njih odnosu ni več
nobene kali spora, nego so podani vsi po-
goji, da se zares prične novo poglavje pri-
jateljstva in zaupanja kot trdna osnova
bodoče evropske stabilnosti.

Velike manifestacije

Današnji dan se je v Rimu pričel z ob-
iskom Halifaxa pri Ciano, ki je trajal pol
ure. Kmalu po 11 uri sta se Chamberlain
in Halifax odpeljala v Pantheon, kjer so
angleškima državnikoma priredili znova
izredno simpatičen sprejem. V spremstvu
lorda Perthja sta odšla skozi špalir čast-
nikov v hram in se poklonila grobovom
italijanskih kraljev ter položila nanje dva
velika venca. Množica jim je priredila no-
ve spontane ovacije. Dočim je vojaška god-
ba odigrala angleško in italijansko držav-
no himno. Izpred Pantheona sta se odpe-
ljala na Beneški trg, kjer sta položila ven-
ec na spomenik Neznaneke vojaka. Tudi
tu so se ponovile manifestacije za ang-
leško-italijansko prijateljstvo.

Malo pred poldnem sta se Chamberlain
in Halifax pripeljala v Kviral, kjer jih
je znova pozdravila ogromna množica
ljudstva. Opoldne ju je sprejel v avdienci
kralj Viktor Emanuel, ki ju je nato pridra-
žal na kosilu. Intimnega obeda so se ude-
ležili tudi prestolonaslednik princ Pie-
montski, Mussolini, Ciano, Cadozan, Al-
fieri, Perth, Grandi in več drugih dosto-
janstvenikov. Po kosilu sta se angleška go-
sta vrnila v vilo Madama.

V prvih popoldanskih urah se je lord
Halifax z avtomobilom odpeljal na kratek
sprehod po okraju Quartiere dei Prati. Tik
pred 15 uro se je vrnil v Villo Madama in
se nato skupno s Chamberlainom podal na
Mussolinijev stadion, kjer so angleškima
gostoma na čast priredili posebno telovad-
no in sportno prireditev. Na stadionu se
je zbrala ogromna množica ljudi. Oddelki
fašistične mladine so pred Chamberlainom,
Halifaxom, Mussolinijem, Ciano in
njihovim spremstvom predvajale proste
vaje ter vaje z orožjem. Množica je vedno
znova manifestirala za Chamberlaina. Po
prireditvi sta se angleška državnika skup-
no odpeljala na kratek sprehod po mestu.

Sinočni sestanek

Ob 17.30 pa sta se znova sestala z Mus-
solinijem in Ciano v Beneški palači. Ses-
tanek je trajal do 18.50. O njem je agen-
cija Reuter nocoj objavila kratko poročilo,
v katerem poudarja, da je Mussolini
obrazilo italijansko stališče glede na
mednarodni položaj. Nadaljevala se je raz-
prava o španskem problemu, za katerega
se je skušala najti rešitev, ki bi do naj-
višje možne mere upoštevala interese vseh
priizadetih velesil. Tudi tokrat niso načeli
italijanskih zahtev, ki so povzročile spor
s Francijo.

Po nocojšnjem sestanku so novinarji
ustavili Chamberlaina in Halifaxa pred
beneško palačo, da bi dobili kako izjavo,
a oba državnika sta ostala slej ko prej re-
zervirana, čeprav so po njunem razpolo-
ženju mogli presoditi, da je tudi današnji
razgovor potekel zelo zadovoljivo. Zvečer
sta Chamberlain in Halifax v dvorni operi
prisostvovala svečani predstavi, ki so jo
priredili njima na čast. Nato pa sta bila
pri Ciano na večerji.

mogli obe vladi, italijanska in angleška,
dati konkreten izraz tej politiki.

Milanski »Corriere della Sera« piše: Ci-
sto odveč bi bilo, če bi hoteli v podrob-
nostih analizirati smisel večeršnjih zdra-
vic. V njih je mnogo več kakor samo na-
vadna medsebojna prisrčnost, toda beseda
o splošnem miru bi bila brez vsebine, če
ne bi bila osnovana na netem konkret-
nem. Ali je mogoče, da Italija ostane tudi
v bodoče v tako skromnem položaju, ki ji
je bil dodeljen 1. 1921, in ali mora Italija
priznati končnoveljavno nepravilne pred-
nosti drugih držav na »našem morju«?
List poudarja dalje, da so večeršnje zdra-
vice neprestano omenja le monakovski spo-
razum, kar je dokaz, da duh tega spora-
zuma ni izginil in da se mu nihče ne bo
odrekel. Predvsem je treba poudariti, da
je bilo v smolnjih zdravicah povedano tudi

cije tudi v bodoče. Zraven tega je res,
da je znaten del prebivalstva, ki pri-
pada narodnim in še bolj verskim manj-
šinam ter si naravnost želi francoske-
ga varstva, v katerem vidi garancijo
zoper nestrpnost večinskih skupin. Za-
kak bližnji orient je svet nestrpnosti
in samo varstvo jako močnega more
nuditi zaščito. Znatel del francoskega
javnega mnenja je nasvetoval nasloni-
tev na te lojalistične elemente. Toda
zadeva je vendarle manj enostavna za-
kak večina prebivalstva je v nasprot-
nem v nacionalističnem taboru. Novi
komisar v Siriji zares ne bo imel lah-
ke naloge.

to, da italijanski in angleški interesi na
Sredozemskem morju ne vsebujejo nika-
kega razloga za kakšne spore. Zdi se, da
je v teh stavkih izražena neka zelo pozit-
ivna vrednota, nasprotno nadam z goto-
ve strani, da bi prišlo do spora.

Italijanska informacija o razpoloženju v Parizu

Rim, 12. jan. AA. Stefani poroča iz Pa-
riza: Pariški politični krogi ne skrivajo,

Angleške in francoske informacije o vsebini razgovorov

London, 12. jan. AA. Listi poudarjajo
prisrčnost, s katero sta bila angleška mi-
nistrata sprejeta v Rimu, ne omenjajo pa,
kaj bodo govorili na rimski konferenci.
»Daily Mail« piše, da je iz snočnega raz-
govora vredno poudariti dve stvari: 1.
Mussolini nima namena da bi sprožil špan-
sko vprašanje, ker je prepričan, da je zma-
ga generala Franca gotova. 2. Mussolini
očividno želi, da bi Chamberlain zastavil
svoj vpliv bodisi kot posredovalec med
Francijo in Italijo, ali pa kot človek, ki
je dal pobudo za sklicanje konference štiri-
h, na kateri bi razpravljali o splošnih
vprašanjih, ki zanimajo Evropo in tudi
Italijo posebno glede Tunisa. List pristav-
lja, da ni nikakega razloga za to, da bi
verovali, da je Chamberlain do tega tre-
nutka razložil Mussoliniju stališče ang-
leške vlade. Možno je, da se bo omejil le
na to, da bo pozljivo poslušal Mussolini-
jeva izvajanja.

Pariz, 12. jan. AA. Rimski dopisnik »Jou-
na« je mnenja, da je italijanski min. pre-
sednik Mussolini na današnjem glavnem
sestanku ob pol 6 popoldne točno defini-
ral italijanske zahteve. »Excelsior« piše,
da ni znano kako daleč bo Nemčija po-
pirala italijanske zahteve in kako daleč mi-
sli Italija izkoristiti nemško podporo glede
vprašanj Sredozemskega morja. Misli, da
bodo italijanske zahteve elastične in da bo-
do odvisne od rešitve španskega vprašanja,
ki ga smatrajo v Rimu kot prestižno za-
dovo rimske vlade.

Pariz, 12. jan. br. Francoski tisk danes
priznava, da so se rimski razgovori angleških

da je prisrčnost in zaupljivost, s katero
so se v Rimu začeli razgovori med duce-
jem in Chamberlainom, napravila nanje
velik vtis. V vseh komentarjih se opaža
neorientiranost. Posebno bi hoteli vedeti,
iz kakšnih razlogov je v Beneški palači
tako nastala atmosfera medsebojnega
zaupanja in razumevanja. To atmosfero si
v primerjavi z nespravljivostjo pariških
krogov razlagajo tako, da more pripeljati
do osamljenosti Francije.

1. tehnični problemi izvedbe italijansko-
angleških sporazumov,
2. restavracija monarhije v Španiji,
3. ostale italijanske zahteve v Sredozem-
skem morju,
4. odnos osi Rim—Berlin do bloka Paris
—London.

Poleg tega je Chamberlain že snovi na-
čel tudi dokončno ureditev srednje-evrop-
skih vprašanj, italijansko-angleške gospo-
darske odnose in židovski problem.

Glede italijanskih zahtev do Francije
podaja list naslednje maksime: 1. Interna-
cionalizacija džibutske luke, 2. odstop žele-
znice Džibuti—Addis Abeba Italiji, 3. nova
ureditev uprave Sueškega prekopa s
sodelovanjem Italije in Nemčije, 4. privile-
girana ureditev položaja italijanskih na-
seljencev v Tunisu.

Tem italijanskim zahtevam postavlja
list nasproti francoske koncesije, po kate-
rih bi Italija dobila prosto luko v Džibu-
tiju, gotov vpliv na tarifno politiko želez-
niške družbe, ki je lastnica proge Džibuti-
Addis Abeba, vpliv pri upravi Sueške
družbe, glede Italijanov v Tunisu pa iste
koncesije, kakor sta se za nje zedinila La-
val in Mussolini že v pričetku l. 1935.

Zamorec podpredsednik francoskega parlamenta

Manifestacija povezanosti imperija — Herriotov govor

Pariz, 12. jan. w. Danes se je zopet ve-
stala poslanska zbornica, da izvoli še šes-
tega podpredsednika, ki pri prvih volitvah
predsedništva ni bil izvoljen. Komu-
nistični kandidat je propadel, a tudi ostali
kandidati niso dobili dovoljega števila
glasov.

Pri današnjih volitvah je bil za šestega
podpredsednika izvoljen črnc Candace iz
Guadalupa proti desničarskemu kandidatu
Valatesu, ki je dobil samo 200 glasov. Z
izvolitvijo črnca za podpredsednika po-
slanske zbornice je hotel francoska zbor-
nica manifestirati povezanost francoskega
imperija. Za črnca so glasovali tudi so-
cialisti.

Nato je imel Herriot nagovor na zbor-
nico. V svojem govoru je predvsem nagla-
sil miroljubnost francoskega naroda, ki
hoče z vsemi narodi živeti v miru in ne
pozna v tem pogledu nobenih izjem. Ka-
kor pa je francoski narod enoten v lju-

bezni do miru, tako je tudi trdno odločen,
da se ne ukloni nobeni grožnji. Svobodni
narod o mejah svoje države ne dopušča
nobelih pogajanj, marveč te meje naj-
odločneje brani. Zbornica je njegovim
besedam vihrano pritrdjevala.

Mal poraz vlade v zakonodajnem odboru

Pariz, 12. jan. o. Francoska vlada je
ostala danes v zborničnem zakonodajnem
odboru v manjšini. Socialisti so na seji od-
bora predlagali amnestijo za vse, proti ka-
terim je bilo uvedeno kazensko postopanje
zaradi sodelovanja pri oktobrski stavki.
Pravosodni minister se je predlogu upri,
kljub temu pa ga je večina odbora spre-
jela. Vladni listi izražajo v popoldanskih
izdajah mnenje, da si bo Daladier tudi v
tej stvari na plenarni seji zbornice zago-
tovil potrebno večino.

Streli na nizozemska nemška predstavništva

Razburjenje v Nemčiji — Demarša v Haagu — Nemški
tisk obtožuje Žide

Amsterdam, 12. jan. e. Neznane je snovi
iz velike daljave streljal na zasebno stan-
ovanje uradnika nemškega konzulata. Ko
je policija iskala krivca, so začeli streljati
tudi na poslopje, v katerem je pisarna taj-
nika nemškega poslanstva.

Berlin, 12. jan. e. Povodom vesti DNB iz
Amsterdama, da je pretekli petek in v noči
od ponedeljka na torek nekdo streljal na
konzulat v Amsterdamu odnosno na nem-
sko poslanstvo v Haagu, na merodajnem
mestu izjavljajo, da gre očividno za posled-
ico mednarodne židovske kampanje za iz-
zivanje sovražstva napram Nemčiji. Na
vprašanje, če bodo ti strelji imeli za posled-
ico nove protizidovske ukrepe v Nemčiji,
je bilo izjavljeno, da bo v tem pogledu
dan odgovor, ko bo ugotovljena napadal-
čeva identiteta.

Berlin, 12. jan. AA. Nemški listi obširno
poročajo o večeršnjih napadih na nem-
ska diplomatska zastopništva v Amster-
damu in Haagu. Vsi naglašajo v svojih
komentarjih, da so ti napadi sad zakulis-
nih mahinacij. »Berliner Börsenzeitung«
pravi, da ni nobenega dvoma, da so puške,
s katerimi so streljali, bile v židovskih

rokah ali pa v rokah židovskih plačanc-
ev. To sledi že iz tega, ker so nemški
diplomatski in konzularni predstavniki v
inozemstvu v teku zadnjih tednov preje-
mali grožnja pisma, kakor tudi iz načina
izvršenih atentatov. Temne sile želijo očiv-
dno izzvati incidente, kakor so se zgo-
dili v Davosu in Parizu, da bi na ta način
nastalo poslabšanje mednarodnega polo-
žaja ter motnje pri obnavljanju Nemčije
z drugimi državami. Mednarodno židovstvo
je izbralo Nizozemsko za polje svojih ope-
racij. Prepričani smo, pravi list, da bodo
vlade vseh držav podvele ukrepe proti
izkoriščanju gostoljubja. Nizozemska vla-
da bo morala takoj ukreniti vse potrebno,
da prepreči napade na nemške diplomate
in židovsko hujskanje na Nizozemskem.
Ako tega ne bi napravila, bi padla nanjo
težka odgovornost za vse, kar se lahko še
zgodí.

Berlin, 12. jan. AA. (DNB). Nemški po-
slanik v Haagu je dobil v zvezi z napa-
dom, ki je bil izvršen na privatno stano-
vanje nemškega konzularnega uradnika v
Amsterdamu, kakor tud na zgradbo nem-
škega poslanstva v Haagu, navodila, da
podvzame energično demaršo pri nizozem-
ski vladi.

Rooseveltove oboroževalne zahteve

Samo za eno leto zahteva 26 milijard dolarjev — Pripravljenost ameriške mornarice

Washington, 12. jan. br. Roosevelt je poslal kongresu novo poslanico, v kateri je obrazložil nujno potrebo ameriške oborožitve in razvil novi ameriški oboroževalni program. Za ameriško oborožitev v prihodnji poslovni dobi je zahteval kredit 525 milijonov dolarjev (26 milijard din). Od tega ogromnega kredita bo uporabljeno 300 milijonov dolarjev za gradnjo novega atlantskega brodovja, 65 milijonov za gradnjo pomorskih oporišč in nabavo hidroavionov, 10 milijonov za strokovno izobrazbo 25.000 pilotov, 27 milijonov za obrambna dela ob Panamskem prekopu, ostali del kredita pa za nabavo motoriziranih topov, avtomatskih pušk in drugega orožja. V svoji poslanici je Roosevelt posebno poudaril pomen vojaškega letalstva in zahteval mobilizacijo ameriške industrije, da bi mogla zadostiti vsem potrebam ameriške obrambe.

Philadelphia, 12. jan. AA. (DNB) Admiral Leachi, šef admiralnega štaba, je izjavil

v nekem govoru, da bo vojno brodovje, če bi Amerika morala iti v vojno, lahko takoj stopilo v akcijo, celo v veliki oddaljenosti od ameriških obal, tako da bo lahko udarilo po sovražniku, še preden bi mogel napasti državo. Za sedaj pa ni potrebno zgraditi dve brodovji, ki bi mogli vsako zase zajamčiti obrambo pred morebitnim napadom. Potrebno je le pomnožiti število bojnih ladij in zgraditi nova letališča ter oporišča za podmornice v Zedinjenih državah, na Aljaski in Antilih. Treba je tudi podpreti razvoj trgovinske mornarice. Sedaj gradimo, je dodal admiral, šest linijskih ladij, eno maticno ladjo za letala, tri križarke, 39 rušilcev, 16 podmornic in 12 pomožnih ladij. L. 1940 bomo zahtevali od kongresa, da odobri naknadne kredite za gradnjo dveh linijskih ladij, dveh križark, osem rušilcev in še drugih ladij, za katere še ni odločeno, kakšnega tipa bodo.

Duff Cooper šef angleške oboroževalne industrije

London, 12. jan. br. Vojno ministrstvo je sklenilo koordinirati angleško produkcijo orožja in streliva. Vse tovarne, ki so v režijski vojnega ministrstva ali pa pod njegovo finančno kontrolo, so bile danes postavljene pod vodstvo skupnega generalnega direktorja, za katerega je bil imenovan Duff Cooper. Njegova naloga bo pospešiti v najkrajšem času produkcijo v vseh

omenjenih tovarnah. Poleg tega mu je bilo poverjeno tudi nadzorstvo nad tovarniškim orožjem, ki so prejele od vojnega ministrstva kakršnakoli naročila. V vseh državah in od držav kontroliranih tovarnah bodo v najkrajšem času zgradili delavska zavetišča za obrambo proti letalskim napadom.

Litvinova ne bo v Ženevo

Dnevni red sedanjega zasedanja sveta DN

Pariz, 12. jan. h. Po poročilih iz Ženeve se bodo udeležili zasedanja sveta Društva narodov, ki bo prihodnji teden, angleški zunanji minister lord Halifax, francoski zunanji minister Bonnet, belgijski min. predsednik Spaak, švedski zunanji minister Sandler in latvijski zunanji minister Munters. Sovjetski komisar za zunanje zadeve Litvinov je opravičil svojo odsotnost in bo Rusijo zastopal pariški poslanik Surič. Navzočnost tolikšega števila zunanjih ministrov tomlažajo kot željo, da se na ta način popravi prestiž Društva narodov.

Med drugim je na dnevnem redu tega

zasedanja sveta DN zopet gdansko vprašanje, ki ga bo proučil odbor trojice, v katerem so zastopniki Francije, Anglije in Švedske. Zanimiva bo vsekakor razprava o sirskega vprašanja, ki jo bo sprožilo poročilo mandatarne komisije, pri čemer bo zastopnik Francije podal važno izjavo. Društvu narodov bo predloženo tudi poročilo glede beguncev iz sudetskih pokrajin, ki doslej še ne uživajo ugodnosti mednarodne konvencije za zaščito beguncev. Končno bo Društvo narodov razpravljalo tudi o španskem vprašanju. Na dnevnem redu je poročilo o umiku tujih prostovoljcev iz republikanske Španije.

Novoletne čestitke diplomatov Hitlerju

Berlin, 12. jan. AA. Za novo leto je sprejel kancelar Hitler ob 11. dopoldne v svoji delovni sobi zastopnike nemške vojske, med drugim maršala Göringa, admiral Röderna, generala Brauschitza, generala Keitla, šefa vrhovnega poveljstva nemške vojske, ki so mu izrazili želje in čestitke. Zatem je sprejel Hitler šefa državne policije Himmlerja v spremstvu visokih funkcionarjev, nato pa predsednika berlinske občine Liperta. Oddelek vojske je na Wilhelmsplatzu izkazoval prihajajočim vojaške časti. V času sprejema omenjenih osebnosti so začeli v palačo državne kancelarstva prihajati tujci diplomati, da čestitajo za novo leto kancelarju Hitlerju. Dojdeni diplomatskega zbora nuncij msgr. Orsenigo je imel pri tej priložnosti

francoščini govor, v katerem je predvsem v imenu diplomatskega zbora izrazil najtoplejšje želje Hitlerju za novo leto. V svojem govoru je zlasti poudaril velik pomen sestanka predstavnikov štirih velesil v Monakovu.

Ko so bili izmenjani uradni govori, je kancelar Hitler v spremstvu zunanjega ministra v Ribbentropa stopil k papeškemu nunciju in ostalim zastopnikom tujih poslaništev ter vsakemu posebej voščil srečno novo leto. Ob 13. so se diplomati začeli razhajati. Ko so odšli je častna četa defilirala pred Hitlerjem, ki je stal pred palačo. Ogromna množica je živahno vzvikala Hitlerju še potem, ko se je umaknil v palačo. Moral se je ponovno pokazati na balkonu in se zahvaliti za ovacije.

Francov pritisk v Kataloniji

Položaj republikancev v Kataloniji zelo resno ogrožen Francova vojska le 30 km daleč od morja — V Estremaduri pa republikanci še napredujejo

Pariz, 12. jan. o. Na katalonski fronti so nacionalisti pričeli izvajati nov silen pritisk. Navarska in aragonska divizija sta le še 30 km oddaljeni od Sredozemskega morja. Če jima bo uspel prodor proti Tarragoni, bo usoda republikanskih čet ob ustju Ebra zapечатena.

Katalonska vojska ob Ebru šteje 75.000 mož, za umik proti severu pa sta ji na razpolago le še ena cesta in ena železniska proga.

V Kataloniji je general Franco angažiral 6 armijskih zborov. Na vsakega pride po 30 km fronte. Dva zbora ima v rezervi, dva na madridski fronti, 4 ali 5 pa v Estremaduri. Republikanci tam napo izkoriščajo svoj prodor in so le še 8 km oddaljeni od nad vse pomembne železniške proge Sevilla — Mariga — Salamanca. Njihovi topovi progo že obstreljujejo. Če se jim posreči zavzeti del proge, bo zveza med osrednjo in južno nacionalistično Španijo zelo otežkočena. Zato sodijo republikanci, da bo Franco nazadnje prisiljen ustaviti svojo ofenzivo v Kataloniji, da bi se ubranil razdelitve svojega ozemlja v dva dela. V Estremaduri se bori 100.000 republikancev proti številčno enaki vojski nacionalistov.

V Parizu, ker mislijo, da pomeni to začetek poloma obrambnega sistema v Kataloniji. V pariških političnih krogih poudarjajo, da je zavzetje tega kraja popolnoma odprlo pot nacionalističnim četam.

Nova mobilizacija v Kataloniji

Barcelona, 12. jan. AA. Polkovnik Modestos, čigar čete branijo prometne zveze ob Ebru, je izdal proglas, s katerim poziva pod orožje 190.000 novih prostovoljcev, ki naj bi zgradili nove rezervne utrdbe v Kataloniji. Prebivalstvo Reusa je že obljubilo, da se bo iz njihovih vrst prijavilo k prostovoljcem 5.000 ljudi.

Angleški protest v Burgosu

London, 12. jan. AA. Angleška vlada je protestirala v Burgosu proti napadu na angleško trgovsko ladjo »Marionda«. Ugotovili so, da je bil napad na to ladjo izvršen hote. Nota zahteva, da se uvede o tem incidentu preiskava.

Konferenca baltških držav

Berlin, 12. jan. h. Takoj po obisku madžarskega zunanjega ministra grofa Csakyja, ki bo prišel v Berlin 16. t. m. in ostane tam dva dni, bo obiskal nemško prestolnico litovskemu zunanji minister Burbis. Pri tej priložnosti bodo razpravljali predvsem o klajpedskem problemu.

Neposredno po tem obisku litovskega zunanjega ministra v Berlinu se bodo sestali h konferenci zunanji ministri baltških držav, da prouče novi politični položaj v Evropi. Estonski zunanji minister Selders bo podal na tej konferenci poročilo o splošnem mednarodnem položaju, dočim bo litovski zunanji minister poročal o delu Društva narodov. Na konferenci bodo sklepali tudi o ukinitvi vizov v prometu med baltškimi državami. Estonka in Latvija sta v medsebojnem prometu že odpravili vizum, sedaj pa bo temu sledila še Litva.

Beleške

Anglija ter sodelovanje med Italijo in Jugoslavijo

Včerajšnje »Vreme« prinaša drugi zaporedni uvodnik o angleškem obisku v Italiji. Uvodnik nosi naslov »Na potih, ki vodi v Rim« in pravi v zaključnem odstavku:

Pri angleško-italijanskih razgovorih je Jugoslavija v posebno ugodnem položaju. Dočim so se druge države vse bolj oddaljale od Italije, je bila Jugoslavija tista država, ki je pravočasno uredila svoje odnose s Rimom. V Londonu z zadovoljstvom gledajo na jugoslovensko-italijansko prijateljstvo in je gotovo, da bodo angleški krogi tudi v bodoče z veseljem odbrili vsak napor za čim tesnejše sodelovanje med Jugoslavijo in Italijo. Jugoslavija je res šele nova prijateljica Italije. Vendar pa ne vzbuja to novo prijateljstvo nobenih sumov in dvomov v Londonu, akoravno je prišlo do njega za časa angleško-italijanskega nesporazuma. To prijateljstvo je v skladu z načrtom angleških državnikov, ki streme za splošnim sodelovanjem med evropskimi državami in narodi.

Socialistična revija o 20-letnici Jugoslavije

»Ujedinjeni sindikati«, revialno glasilo svobodnih delavskih sindikatov, — glavni urednik lista je dr. Živko Topalović — po svečaju v zadnji številki uvodnik 20letnici Jugoslavije. Uvodnik se zaključuje z ugotovitvijo, da »zahtevajo mednarodne prilike od vseh nas, da bomo Jugoslavija čim močnejša zajednica vseh Jugoslovenov. Jugoslavija je skupna kulturna in gospodarska potreba Srbov, Hrvatov in Slovenov, ki v njej prebivajo. S tem je treba računati tudi sredi najbolj plametečih strankarskih bojev. Delavci in vsi delovni sloji so se borili za ustvaritev Jugoslavije. Zato so prežeti želje, da bomo Jugoslavija politično konsolidirana, gospodarsko in kulturno močna, človekoljubna in so, cialna država.«

Prški list o mejnih incidentih

Češkoslovaški listi posvečajo te dni kakor je pač razumljivo, veliko pozornost obmejnemu incidentom z Madžarski in pri tem ne štedijo s kritiki madžarskih med. Tako očita na primer praška »Narodni politika« Madžarom:

»Ako se s puškami in strojnimi odbojari na našo dobro voljo za sporazum s sosedmi, ne more to voditi k pomirjenju v Evropi. Ako se madžarski uradni krogi izgovarjajo, da nimajo ničesar skupnega s teroristi, se mora Evropa vprašati ali so ti krogi kos položaju in vladanju v vsakem primeru pa je nemogoče, da bi madžarski sosed še nadalje mirno prenašali akcije terorističnih čet in? Madžari bodo morali končno sami sprevetiti, da predstavljajo take metode orožje z dvojnimi rezilom, ker so nevarne predvsem za one, ki se jih poslužujejo.«

Parlamentarni položaj Daladiereve vlade

Pariški poročevalci »Frankfurter Zeitung« tako prejoja parlamentarni položaj Daladiereve vlade ob sestanku francoskega parlamenta:

Izven dvoma je, da je položaj ministrskega predsednika Daladiera v trenutku, ko sta se sestala posanska zbornica in senat, zelo močan, kakor je izven dvoma, da uživa Daladier osebno večji politični kredit kakor vsi njegovi dosedajni predhodniki. S tem je seveda za vodstvo notranjih poslov mnogo pridobljeno, toda navzlic temu je parlamentarni položaj zelo provizoričen. Večina, ki si jo je Daladier v proračunski razpravi pridobil, se ni zadoštni meri konsolidirana. Tudi jo drži skupaj prav za prav nekaj protina, ravneja, kajti Daladier se vedno poudarja, da je »mož levice«. V teh okoliščinah pa je za vlado pomirljivo vsaj to, da ni na dnevni red delovnega programa parlamenta postavljeno nobeno izmed nepremostljivih težkih vprašanj. Notranjepolitično ravnanje bližnjih mesecev bo predvsem odvisno od uspeha Reynaudovega sanacijskega finančnega in gospodarskega načrta. Večjo pozornost pa utegnejo v kratkem vzbuditi zunanje politične razprave v obeh zbornicah, ki bodo tesno povezane z razpravami o narodni obrambi.

Reševanje španskega problema

»Neue Zürcher Zeitung« objavlja o Chamberlanovem rimskem obisku uvodnik, v katerem postavlja špansko vprašanje v osredje rimske izmenjave misli med angleškimi in italijanskimi državniki in nato pripominja:

»Navzlic vsem težkočam, ki so dokončni rešitvi tega vprašanja še napoti, ne more biti odkrita izmenjava misli o njem brez koristi Sporazum glede Španije je v lanskem poletju postal naravnost nujnost, ako naj se iz velikonočnega sporazuma med Anglijo in Italijo nekaj uporabljivega iztisne. V tej ali oni obliki bo še tokom tega leta ustvarjen v Španiji nov red in morda je celo potovanje bivše španske kraljice, ki se je prav te dni podala v Rim na obisk k svojemu soprogu don Alfonzu, od katerega se je pred poldrugim letom ločila, v neposredni zvezi z naporji, ki bodo v tej smeri podvzeti. Ako pa se to zgodi, potem ni nobenega resnega razloga, zakaj se ne bi resno proučili še vsi ostali problemi, ki trenutno razdvajajo obe latinski velesili.«

Glasilo madžarskih »puščičastih križev«

Po večtedenski prepovedi izhajanja je te dni spet izšel budimpeštanski dnevnik »Magyarország«, ki velja za glavni organ madžarskih »puščičastih križev« z narodno-socialističnimi tendencami. V posebni prilogi razlaga list dogodke preteklih tednov in objavlja med drugim tudi članek »Nemčija in Ukrajina«. V notranjepolitičnem pregledu piše posl. Hubay o imedjevi politiki in navaja med drugim, da je madžarski ministrski predsednik povzel v svojih reformah vse glavne ideje »puščičastih križev«, vendar pa njegovi reformni poskusi ne morejo uspeti, četudi se prav s tem prizadeva, da bi velik del »puščičastih križarjev« pritegnil v vladne vrste in tako okrepil vladno desnico.

Pismo Arabcev angleškemu kralju

Sklicujoč se na svoje zavezništvo v svetovni vojni zahtevajo priznanje svojih pravic

Kairo, 12. jan. w. Predsednik arabskega palestinskega odbora v Kairu Mohamed Ali Taher je poslal angleškemu kralju, angleškemu ministrskemu predsedniku Chamberlanu in angleškemu vojnemu ministru pismo, v katerem odgovarja na objavo angleškega vojnega ministra z dne 9. januarja, v kateri utemeljuje vojaške ukrepe v Palestini. V pismu naglašajo, da so bili Arabci v svetovni vojni zvesti zavezniki Anglije in da so v nemali meri pripomogli k zmagi. Toda angleška vlada je kmalu pozabila na svoje obveznosti do Arabcev, raztrgala arabsko ozemlje, odcepila Sirijo in hoče sedaj z nasilnimi metodami iztrgati tudi Palestino ter jo prepušiti Židom. Angleška vojska nastopa proti svojim bivšim zaveznikom s skrajno brutalnostjo, ki je niti vojni minister v svoji izjavi ne more zanikati. marveč jo skuša le opravičiti. Anglija vzdržuje v Palestini 30.000 vojakov in 15.000 policistov, da preganjajo in zatirajo Arabce. Arabski odbor zahteva takojšnjo ukinitve teh ukrepov in nepristransko preiskavo, ki naj jo izvrše v Palestini živeči inozemci, da se ugotove krivci teh dogodkov, ki naj se najstrožje kaznujejo, arabskemu

narodu pa naj se končno priznajo njegove naravne pravice.

London, 12. jan. AA. Havas: Palestinska konferenca, ki jo je sklicala angleška vlada, se ne bo sestala pred koncem tega meseca. Minister za dominione je določil sicer 18. januar kot dan tega sestanka, toda ker palestinski Arabci še niso sestavili svojega zastopstva, bo ta konferenca pozneje. V dobro obveščenih krogih pravijo, da je vlada dala na izbiro za to konferenco čas med 31. januarjem in 7. februarjem.

Krvavi spopadi se nadaljujejo

Jeruzalem, 12. jan. AA. DNB: Včeraj so pri Haifi nastali ponovni neredi. En policist je bil pri tem ubit, drugi ranjen. Vojska letala so našla kraj, kjer se skriva poveljnik upornih čet Aref Abdel Azek. Regularne čete so takoj stopile v borbo z uporniki. Vodila se je srdita borba ter je na obeh straneh veliko število mrtvih in ranjenih. Angleškim četam se je že posrečilo obkoliti upornike, ki so pa prebili obroč ter pobegnili.

Italijanski škof o rasnem vprašanju

»Regime Fascista«, organ italijanskega ministra Farinaccija, ki posveča v zadnjem času veliko pozornost rasnemu vprašanju, objavlja govor, ki ga je »mel o rasnih problemih v vidika katoliške cerkve cremonski škof na praznik sv. Treh kraljev. Škof je dejal med drugim:

»Katoliški nauk, dasi poudarja na začetku skupni izvor človeškega rodu, ne zanika obstoja različnih človeških ras ter njih telesnih in duhovnih razlik, razlik značaja in navad, ki izvirajo iz dolgega teka stoletij. In v kolikor se pozneje iz človeških strasti pojavljajo trenja in nasprotja interesov, katoliški nauk ne zanika upravičenosti odpora in obrambe rase proti krivičnim težnjam po nadvladi in slabim vplivom dru-

gih ras. Jezus Kristus je prišel odrešiti človeštvo, ne pa odpravljati rasne razlike. Zato je bil pri tem ubit, drugi ranjen. Vojska letala so našla kraj, kjer se skriva poveljnik upornih čet Aref Abdel Azek. Regularne čete so takoj stopile v borbo z uporniki. Vodila se je srdita borba ter je na obeh straneh veliko število mrtvih in ranjenih. Angleškim četam se je že posrečilo obkoliti upornike, ki so pa prebili obroč ter pobegnili.

Pašičeva spominska plošča v Curihu

Curih, 12. jan. p. V navzočnosti predsednika vlade dr. Stojadinovića so danes na popoldnevalni sejo odlikovali na hiši, v kateri je v letih 1868-1872 stanoval Nikola Pašić, ko je študiral na curiški tehniški šoli. Poleg jugoslovenskih diplomatskih predstavnikov v Švici in spremstva dr. Stojadinovića so prisostvovali tej pietetni svečanosti tudi odlični predstavniki curiške družbe, med njimi curiški župan, rektor tehniške visoke šole, švicarski prostvetni minister in drugi. Po odprtju je bila na našem generalnem konzulatu v Curihu svečana akademija, na kateri je spregovoril tudi predsednik vlade Spominjal se je zaslug Nikole Pašića ter poudaril simpatije, ki jih uživa Švica v Jugoslaviji.

Odhod dr. Stojadinovića

Curih, 12. jan. AA. Predsednik vlade dr. Stojadinović je v spremstvu šefa svojega kabineta dr. Dragana Protića prispel sredi v Curih, kjer je danes prisostvoval odprtju spominske plošče na zgradbi, v kateri je stanoval kot dijak Nikola Pašić. Popoldne se je predsednik vlade dr. Stojadinović v spremstvu svojega kabinetnega šefa dr. Dragana Protića odpeljal iz Curiha.

Cestna dela v Sloveniji

Beograd, 12. jan. p. Tu se je mudil predsednik ljubljanskega Društva za ceste dr. Vinko Vrhunec. Zavzel se je v gradbenem ministrstvu in na drugih pristojnih mestih za to, da se že v zgodnji pomladi omogoči začetek cestnih del na cestah Ljubljana-Kranj in Kranj-Naklo ter modernizacijskih del na cesti Maribor-Slovenska Bistrica in pri prehodu čez državno mejo pri Planini.

Odlikovanja bivših poslancev

Beograd, 12. jan. p. Na predlog predsednika vlade so bili odlikovani člani administrativnega odbora narodne skupščine. Kakor znan, objavlja administrativni odbor razpuščen narodne skupščine svoje posle do izvolitve novega administrativnega odbora. Med drugimi je bil odlikovan s redom sv. Save 3. stopnje dr. Milan Mravlje.

Izpitna komisija za profesorje tehničnih šol

Beograd, 12. jan. AA. Z odlokom trgovskega ministra so imenovani za člane stalne komisije za profesorski izpit inž. arhitektov na srednjih tehniških in obrtnih šolah v Ljubljani za prihodnje triletno dobo kot tajnik Rudolf Škof, profesor srednje tehniške šole v Ljubljani, za gradbeno stroko prof. Jaroslav Förster, za arhitektonsko stroko prof. Al. Kralj, za strojniško stroko prof. Romeo Strojnik, za elektrotehniko stroko vršilec dolžnosti ravnatelja mro stroko vršilec dolžnosti ravnatelja moške obrtne tekstilne šole v Kranju prof. Franjo Hočevar, za francoski in italijanski jezik prof. Fr. Sturm, za nemščino in angleščino prof. Jakob Kelemina za šolsko administracijo šolski inspektor Mihael Prezelj.

Iz politične službe

Beograd, 12. jan. p. Sreski podnačelnik v Varazdinu dr. Bratin, bivši načelnik v Ptuj, je imenovan za sreskega načelnika v 4-2 v Starem Beču.

Iz železniške službe

Beograd, 12. jan. p. Metnik Fran Černač iz generalne direktije državnih železnic v tiskarno vozni list-šoh v Ljubljani.

Oskar Kaltenegger †

Na svojem posestvu pri Polzeli v Savinjski dolini je 9. t. m. umrl bivši dvorni svetnik pri deželni vladil kranjski Oskar Kaltenegger. Doživel je visoko starost 81. let. Bil je sin zadnjega nemškega deželnega glavarja na Kranjskem Friderika Kalteneggerja, ki je bil obenem tudi član gosposke zbornice. Vzrasel je v časih, ko so imeli na Kranjskem, v čisto slovenski pokrajini, po zaslugi premeteno sestavljenih volilne geometrije Nemci še večino v deželnem zboru in deželnem odboru. Vzgojen strogo v avstrijskem in nemškem duhu je bil tudi kasneje v življenju v svojem uradnem poslovanju v prvi vrsti Nemec in šele potem upravnj uradnik. Po končanih juridičnih studijah je stopil v politično službo na Kranjskem in je tu služboval skoraj nepretrgoma do prevrata 1. 1918.

Dolga leta je bil pokojni Kaltenegger okrajni glavar v Radovljici, pri deželni vladi v Ljubljani pa je dobil šolski referat, ki ga je upravljal do prevrata 1. 1918. v tem svojem delokrogu je postal vsemogočen gospodar vsega šolstva na Kranjskem. Kakor prej kot okrajni glavar, je potem kot šolski referent še bolj smatral za svojo prvo dolžnost, da je z vsemi močmi varoval zastarele nemške privilegije, v šolstvu pa se je posebej upiral uvajanju slovenskega pouka za slovenske učence. Slovenskim profesorjem in učiteljem seveda po vsem tem ni bil naklonjen in marsikateri med njimi, ki se je bil eksponiral v borbi za slovenske pravice, je moral bridko občutiti nenaklonjenost svojega vrhovnega šefa.

Tak je bil pač pokojni Kaltenegger po svoji enostranski nemško-avstrijski vzgoji. V kolikor pa ni šlo za nacionalna vprašanja, mu je treba i kot uradniku i kot zasebniku priznati sposobnost in vrline. Marsikaj je storil za tehnični napredek šolstva in za njegovo razširjenje. Bil je velik prijatelj prirode in navdušen planinec. Naše gore je v mlajših letih stalno posefal, kar doma pa je bil na Prisojniku in Mojstrovki, ker je poleti skoro redno bival na svojem posestvu v Ratečah. Naj v miru počiva!

Smrt češkega znanstvenika

Praga, 12. jan. h. Danes je umrl v starosti 48 let profesor praške univerze dr. Miloš Weingart, znan češki filolog. Bil je velik prijatelj Jugoslavije in je zlasti dobro poznal slovenske razmere.

Joe Matošić obsojen

Zagreb, 12. jan. o. Okrožno sodišče je danes obsodilo znanega zagrebskega novinarja Jovo Matošića na 7 mesecev strogega zapor. Obtožen je bil, da je v preteklem avgustu streljal na skupino omladincev, ki ga je iz političnih razlogov napadla, poleg tega pa še krive prisage v civilni pravdi z Ano Dolenčec, ki ga je tožila za vzdrževalnino svojega otroka. Matošić je prisegel, da ni imel z njo nikakih odnosov, a sodišče je dognalo nasprotno. Zaradi strela je bil obsojen na 6 mesecev zapor, zaradi krive prisage na 4. Obe kazni sta bili združeni v eno in znižani na skupnih 7 mesecev ječe.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska poročila: Mraz je popustil v vsej državi. Postopno pooblačenje od zapada, dež v zgornjem primorju, sredi države in v vzhodnih krajih jasno, na primorju precej močan veter, povsod v notranjosti brez vetra ali pa slab jug. Najnižja temperatura v Kruševcu —19, najvišja v Splitu +14 C.

Zemunska vremenska napoved: Oblačno z dežjem v zapadnih krajih, delno oblako na vzhodu. Na primorju močan jugozapadni, v notranjosti države slab jug. Temperatura hitro raste. Sneg se naglo topi.

Dumaška: Oblačno, v nižinah deževno, v planinah sneg.

Naši kraji in ljudje

V nedeljo zbor ZKD v Ljubljani Prav vse edince naj pošljejo delegate

Ljubljana, 12. januarja
Za nedeljo vabi ljubljanska Zveza kulturnih društev vse svoje edince na občni zbor. Letos se bodo sestali društveni delegatje z odborom ZKD kasneje kakor druga leta, zamuda pa ne gre na breme glavnega odbora ZKD. Občni zbori ZKD niso le običajna formalnost, bili so še vse doslej priručna manifestacija in pobratila, mija sejalce narodne kulture. Ob takih prilikah se zbirajo v središču Slovenije naši vrli prosvetitelji in drugi društveni zastopniki. Vsaka včlanjena edicina ima pravico do enega delegata z glasovalno pravico. Pohvalno pa omenjamo, da so

z ZKD in uvedeni v vse tekoče posle med domačim odborom in odborom ZKD v Ljubljani. Društveni delegat naj si izpiše iz sejin zapisnikov tudi vse društvene sklepe, ki so bili v teku poslednjega poslovnega leta sprejeti na domačih sejah ali zbiorih in se tičejo splošnih kulturnih zahtev, ki bi se dale urediti po ZKD. Te predloge lahko vlože na ZKD pisмено ali pa pri slučajnih ustno.

Tudi na letošnjem zboru naj odpadejo izgovori nekaterih edinc, da niso moge odposlati delegata zaradi zaposlenosti pri domači prireditvi, ki je določena morda

prav tako za to nedeljo. Če je zadržan društveni predsednik, starosta, tajnik, prosvetar ali član, naj imenujejo druge, ga. Gotovo se bo našel član, ki bo uveljavil na občni zbor v Ljubljano. Tudi izgovori, kakor oddaljenost, slaba pot, nedostatek sredstev za potovanje, se lahko premoste. Treba je pokazati le nekaj poštrevnosti. Prav to je tista vez, ki nas budi na delo v naših edinicah in nas spodbuja k delu za napredek našega kulturnega poslanstva. Uspeh bo mogoč le, če se vsi strnemo v poštrevnost in nesebičnosti: svoje osebne ugodnosti podredimo splošnim narodnim dolžnostim. Vsako društvo naj bo zastopano vsaj z enim delegatom! Dokažimo s številnim posetom, da sledimo delu naše osrednje kulturne zveze vsi in v vseh edinicah.

kd škodljivci in mušice srnjadi so zanj. Nepoplene so muke srne, ulete v zanko, ko mora poginuti od lakote. Da zanjkarstvo ne preneha, marveč se očišči pri je krivo tudi to, ker posamezni lovci sami posevčajo takim škodljivcem premo pažnje.

Dobrota in veselje zime na Dolenjskem

Novo mesto, 12. januarja
Sneg za božične praznike in z njim nastal mraz sta bila kakor nalašč za Dolenjce, zlasti za dolenjskega vinogradnika. Dolenjci imajo vinograde večinoma v takih legah in krajih, da je do njih le težko priti z obloženim vozom. Treba je čakati snega in mraza. Ko se napravi dober saninec, lahko kmetje s sammi zvozi v vinograde gnoj in kolo za vinske trte. Tako so takoj po božičnih praznikih oživele naše vinske gorice, vinogradniki

so pridno vozili gnoj in kolo, po naporu delu pa so si seveda tudi zasluženo privoščili dobro kapljico.

Tudi gostilničarji so se urno oskrbeli z ledom, ki je bil zaradi nenadnega ostrega mraza izredno lep in debel. Napolnili so ledenice. Za večino je bil torej res edini in pravi čas, kajti južno vreme z dežjem, ki je začel padati kmalu po Novem letu, je stopilo mnogo snega in narasle vode so odnašale ogromne množine ledu. Ob narasli vodi ni več pričakovati, da bi potoki premrznili, tudi če bi se mraz ponovil. Zda vlada, kakor drugod v deželi, jug.

Hladen in zamežen božič je prinesel zlasti zimskojo sporta željni mladini obilo veselja. Vsi dolenjski grci so očivil, po njih je polno mladine, prišli pa so letos tudi izredno številni gostje iz Ljubljane in drugih krajev. Smučanje se je tudi na Dolenjskem zelo udomačilo. Če bo še kaj mraza in snega, si lahko obeta Dolenjska uspešen zaključek zimске sezone.

Ogibališče Besnica in nova cesta

Nasvet domačina, ki dobro pozna svoje kraje

»Jutro« je v nedeljo prineslo vest, da se v kratkem zgradi med Podnartom in Kranjem novo ogibališče Besnica. Besnica leži na severni strani Sv. Jošta, oddaljena je kakih 25 minut od novo projektiranega ogibališča, je občina in fara ter šteje 1500 prebivalcev. Želja Besničanov je: če se zgradi novo ogibališče, naj se zgradi rajši postaja. Dosti vagonov lesa in oglja iz Jelovce in besniških hribov bi bilo naloženih na novi postaji in bi se s tem razbremenila postaja Kranj. Zgraditi bi se pač morala dovorna cesta v dolžini svojih 2 km.

Prej ali slej se bo gradila tako imenovana Zasavska cesta. To je cesta iz Kranja na Bled na desni strani Save. Ker se je po časopisju že večkrat pisalo, naj vodi ta cesta skozi Podnart, opozarjam javnost, da je ta zamisel zgrešena. Nova cesta bo velikega turističnega in strateškega pomena, zato naj se zgradi tako, kakor zahtevajo splošni interesi, ne pa tako, kakor zahtevajo interesi Podnarta, ki je itak dobro povezan s cestnim omrežjem.

Kdor pozna razmere, bo pač moral priznati, da bi bila najboljša trasa naslednja: odcep na Gaštelju pri Kranju preko Kalvarije v ravni črti do kamoloma pod šmarjetno goro. S tem odprede zelo nerodni in nevarni železniški prehod na Gorenji Savi v Kranju. Od kamoloma naprej po malenkostno spremenjeni trasi sedanje bavinjske ceste v Spodnjo Besnico do kakih 100 m pod Modrijanom. Od tam pa naj nova trasa zapusti staro cesto in naj se izpelje v ravni črti preko besniških odprav do tam, kjer se v Zgornji Besnici odcepi pešpot na Podnart. Cesta bi bila v tem primeru dosti krajša, v ravnem terenu, s

krasnim razgledom po vsej Gorenjski, odpadli bi ovinki skozi Spodnjo in Zgornjo Besnico, odpadli bi pa tudi težavni prehod od Bonka do Znidarja v Zgornji Besnici.

Od Besnice naprej bo pač najboljša trasa po občinski cesti do Loga, dalje pa preko Njive, Rovt, Česnjice, Lipniške doline in Kamne gorice na Bled. Ako se bo ta cesta gradila, bo treba obenem tudi zgraditi kakih 5 km dolg odcep iz Loga v Selce. Tako dobimo najkrajšo cestno zvezo Škofje Loke z Bledom preko Selca.

Gotovo pa ne bo pravilno, ako se cesta zgradi, kakor so jo tržali iz Besnice v Podnart preko Tatince in Poljšice. Ta cesta ne bi ustrezala splošnim potrebam in bi bila tudi mnogo dražja. Med besniško Dobravo in Tatincem je globoko vrezana dolina Nemiljšičica, med Tatincem in Poljšico pa dolina Plaznice. Ti dve globoki dolini bi se morali premostiti z visokima in dragima mostoma. — Oba dva mostova bi zahtevala gotovo polovico gradbenih stroškov, med tem ko pri zgoraj navedeni trasi sploh niso potrebni večji mostovi. Novo trasirana cesta v Podnart ne bi imela dosti praktičnega pomena, ker Besnica, Log, Nemilje in sosedni predeli gravitirajo v Kranj, oziroma na novo postajo Besnico. Samo za zvezo Kranj—Podnart bi potem bilo bolje, da se zgradi nova cesta ob Savi poleg železnice. Seveda bi v tem primeru odpadla zelo važna zveza v Selško dolino in bi ostale Česnjice, Rovte, Log, Nemilje in druge vasi pod Jelovico brez vsake ceste. Opozarjam javnost na to važno cestno zvezo, ki naj se zgradi tako, kakor zahteva splošna narodna in državna korist.

Besničan

Janez Unučič in njegovi pajdaši

Dva v zaporu, dva zaslišujejo v Zagorju

Zagorje, 12. januarja

Kakor se je pričakovalo, tako se je tudi zgodilo. Mraz in sneg sta pripomogla, da so prišli razni tatovi, vlomilci in pustolovci v roke pravice, Aretacijam Salaja, Urbanca in Anžurja, je sledila aretacija Vladka Trohe in Marka Grlica, ki sta zdaj že v mariborskih zaporih. Osumljeni sta, da sta med drugim izvršila z zloglasnim Ivanom Unučičem razbojniški napad na posestnico Drnovškovo v Zavihah pri Zagorju. Kakor jih opisuje policijski dnevnik, imajo vsi štirje na vesti lepo število tatvin in vlovov, izvršenih večji del na Posavju. Nedavno so se raznesle govorice, da se je Ivan Unučič pojavil v družbi neke ženske v Ljubljani. Opravičen je bil v novo obleko in svetel površnik, nosil je nov klobuk, okrog vratu pa nov šal po zadnji modi. Z žensko je govoril po hrvaško. Izginila sta proti Zagrebu. Ko je orožništvo na Posavju to izvedelo, je še razširilo polizevedanje. Orožniška patrulja iz Krškega je opazila, da se iz neke zidnice motno kadi, kar se je zdelo sumljivo in zagonetno. Orožniška sta brž ubrala pot po zamrzlem snegu in že sta bila pri zidnici. Opazila sta ob ognju dva moška. Dovolj presenečena sta ugotovila, da imata pred seboj že dolgo zasledovanega Unučiča. Njegov tovarš, ki je manjše postave, pa tudi že znanec iz policijskih zapisnikov, je bil Oskar Stiplovec, ki je po rodu iz Nemčije. Orožniška sta jima takoj napovedala aretacijo in ju odgnala v sodne zapore v Krškem. Oba zločince so nato vodili v razne kraje, da doženejo, katere grehe ima Unučič na vesti. Z večerjanjem opoldanskim vlakom so orožniki privedli Unučiča in Stiplovca. Oba močno uklejana, na orožniško postajo v Zagorju ob Savi, da se pojasni razbojniški napad v Zavihah. Orožniki so dalj kolicisti sina posestnice Drnovškove iz Zavih in Turk iz Toplice. Ko so ob soočili na orožniški postaji z

Unučičem, sta oba potrdila, da je Unučič pravi, samo da je zdaj drugače opravljen. Seveda je Unučič vztrajno zanikal udeležbo in je hotel napad naprtiti neki drugi tatinski družbi. Orožniki pa že imajo v rokah izpoved one Zagrebčanke, kamor je Unučič s tremi svojimi pajdaši zahajal in ki je silila njihov pogovor, kako so morali prvi bežati iz Zavih, ker jih je mladi Drnovšek podil s sekirino, zato pa se je vlom drugič posrečil. Zaslišana in soočena je bila tudi neka bivša natakarcica, ki je bila prei uslužbena v Sevnici. Tudi v Sevnici je bila v gostilni izvršena vlomna tatvina. Unučičeva družba se je tisti čas mudila v Sevnici, vendar za enkrat še vsi tajijo udeležbo.

V ostalem je Unučič nasproti orožnikom precej zgovoren in popolnoma ravnodušen. Rade volje prizna, da ni za delo, obenem pa tudi noče priznati ničesar, kar bi ga obremenjevalo. Pravi, da ima samo takšno žilico, da hoče vedno naprej v tiste kraje, katerih je željan videti. Bil je v Palestini in Bellehemu, služil je v francoski tujski legiji v Maroku, vendar je že po nekaj mesecih ušel. Pravi pa, da hoče držati dano besedo in bo še šel odslužit tista leta, glede katerih se je obvezal ob vstopu v legijo. V Jugoslaviji je služil vojaški rok v Bitolju. Nemirna kri je kriva, da mu ni obstanka na eni mestu in se postopena dela ne more prijeti. Med tem ko je Unučič popolnoma brezskrben, je njegov pajdaš Oskar videti zamisljen, zakrknjen; venomer gleda v tla. Še ko je dobil kos kruha, ni dobro pogledal, kdo mu ga je dal. Verjetno je, da je obema zadnji čas že nekoliko slabša predla, saj so pri obeh našli celih 18 dinarjev. V zidnici pri ognju sta menda kovala načrte, kako bi prišla spet do sredstev za boljše življenje. In prav sredi njunih naklepov sta ju preenetila orožnika iz Krškega.

Pet let Glasbenega društva v Kranju

V juniju bo velika godbena tekma

Kranj, 12. januarja.

Kranjsko glasbeno društvo je imelo v nedeljo svoj V. redni občni zbor. Po petletnem delovanju lahko mirno gleda v bodočnost. Ustanovljeno je bilo v času, ko se je v Kranju že zdavnaj čutila živa potreba glasbene organizacije, katera naj ne samo zadosti domači potrebi, temveč tudi predstavlja gorenjsko prestolnico na raznih koncertih in nastopih. Na pobudo mladih, glasbeno nadarjenih ljudi so tedaj prisločili na pomoč starejši kranjski meščani, predvsem gg. Stefe, Hlebš in Zakrajšek. Instrumente je društvo za prvo silo kupilo od gasilske godbe iz Žabnice in še to na daljše obroke. Seveda je bilo treba brž misliti na nabavo novih, kar pa se je zaradi težavnih gmotnih razmer lahko vršilo le postopno iz leta v leto. Po petih letih pa so vsi nedostaki odpravljeni in je godba dosegla željeni smoter. Pod spretim vodstvom novega kapelnika Grudna je godba zlasti v minulem poslovnem letu presenetljivo napredovala in je na najboljši št poti, da se v kratkem času povzpne med vodilne godbe v Sloveniji.

Društvo šteje danes 1 častnega, 6 ustanovnih, 22 rednih in 143 podpornih članov.

V preteklem letu je bilo 37 nastopov na raznih koncertih, sprejemih in veseljah. Ustanovil se je plesni orkester devetih mož. Izdatkov in dohodkov je bilo 41.000 din, račun je čist, društveni inventar pa je vreden 28.000 din. Za predsednika je bil soglasno izvoljen Gašper Puhar, ker je dosežanji petletni predsednik Anton Štefe zaradi prezaoplenosti odstopil. Podpredsednik je France Hvala, odborniki pa so Sever, Uranič, F. Puhar in Marčić. V odbor delegirajo po enega zastopnika še mestna občina, Sokolsko društvo in gasilska četa.

Občni zbor je na predlog novega predsednika izvolil Antona Štefa za častnega predsednika v zahvalo za poštrevno delo prvih petih let. Zahvale so bile izrečene Tujskoprometnemu društvu za podporo 5000 din in Riciju Mayrju za trud in podporo. Društvo namerava zdaj, ko je prejel začetno dobo in je tudi v glasbenem pogledu doseglo visoko stopnjo, prirediti tekmovalne godbo in sicer junija na Sokolskem telovadšču v Kranju ter že danes opozarja vsa glasbena društva po Sloveniji, naj se po možnosti odzovejo povabilu in pošljejo svoje godbe na tekmovalne.

Škodljivci srnjadi na Gorenjskem

Grozodejstvo lovskih tatov — Na zimskih brakadah

Bohinj, 9. januarja.

O božiču sta šla lovška zakupnika Ivan Pretnar in Ivan Plemelj po cesti ob Bohinjskem jezeru. Bilu hotela »Bellevue« sta na cesti opazila krvave kaplje. Takoj sta sledila rdeči sledi in kmalu prišla na točko, kjer je krvava sled prešla v snežno celino, preotano od muči. Sledila sta dalje, dokler jih ni krvava sled, spremljana od smučin, privedla na kraj, kjer sta lahko lovca ugotovila, da se je zgodil grd zločin. Na gorski senožežji se so poznali sledovi štirih srn in treh smučarjev, ki so bili zasledovali srnjad. V snegu se je dalo dobro razbrati, kako kruto so ravnali lovski tatovi. Tri srne — matere in dva mladiča — ki so se globoko udirale v sneg, so lovski tatovi na smučeh okobilili in zaklali. Iz popteganega in okrvavljenega snega se je dalo razbrati, da je bila borba med ubogim divjadjo in tatovi precej huda. Četrta srna (brččas predlanski smučar ali kozica) je bila zasledovana od lovskih tatov nekoliko dalje, kjer so siroto ugonobili na isti način kakor prve tri.

S pomočjo lovskega psa barvarja, ki ga je vodil lovski čuvaj Ojcl, so nato sledili lovskate tatove, ki niso vredni niti imena divjih lovcov, čez most pri Sv. Janezu in dalje v Staro Fužino. Naenkrat je barvar zavil v hišo. Lovci so poklicali orožnike in izvršili hišno preiskavo, ki ni bila brezuspešna. Globoko v senu nad hlevom so našli zaklane staro srno in oba mladiča. Četrta komad pa je moral biti odnešen drugam. Pod težo dokazov je domači sin izprva trdil, da je bil sam in da je vse tri srne sam ujel in poklal. Ker se pa to ni ujemalo s sliko v snegu, so orožniki preiskavo nadaljevali in zdaj že imajo dva, ki pa tretjega tovariša nočejo izdati in tudi ne poveda, kje je četrta srna. Toda zločin bo v celoti kmalu pojasnjen.

Nečloveško dejanje mora pač obsojati vsak človek, ki ima količikar srca. Ubogo divjad, ki ne more dalje v snegu in pride skoraj prosit hrane v bližino človeških sešiš, grečo uničiti na tako ogaben način! No, dobili bodo pošteno plačilo. A če smo že tako človeški, da znamo tako dejanje obsojati, si pri tej priliki nekoliko ogledimo tudi zimске lovské pogone na srnjad, da bomo spoznali, kako nelovsko je rav-

nanje pri zimskih lovih. Vzemimo za primer, da bi bile uboge srne mesec prej, ko je bil odstrel srn še dovoljen, prišle v snegu prosit hrane v lovišču, kjer brakirajo srne. Marsikateri strelec bi bil takoj pokond. Na srninske brakade še vedno marsikdo povablja tudi take lovce, ki najoj komaj nositi puško. Posebno dobrodošli so kakšni »odlični gostje«, katerim se hoče s povablom na lov izkazati posebna čast. Zgodi se, da tak povabljenec sploh ne zna streljati. Če srno dohiti smučar, jo bodo dohiteli tudi šibši. In tarča je dosti velika, da jo strel pogodi, če prvi ne, pa drugi. Kam je srna zadeta, je takim lovcem vseeno. Samo, da »lovce« najde kri, pa se že ima za dobrega strelica. Muke in rane uboge živali so mu postranski reč. Šephani, oslabiljeni, ranjeni srni slede psi. Divjad omaga in preplašena srna mora gledati, kako se ji bližajo psi, ki jo bodo začeli živo trgati. Psi jo pograbijo, srna plaka, silišta jo mladiča, če sta imela priložnost ubožni pasji tolpi. Silišta jo tu tudi »lovce«, ki je nemara pomoten, da je zadel prvo srno...

Takih primerov imamo, kakor rečeno, tudi dandanes še vsako zimo, če sneg zgodaj zapade. V nekem revirju na Gorenjskem so lanske zimo postrelili nad 20 srn. Koliko pa je pri takih brakadah s šibrimi zastreljenih, da postanejo plen listi? Da se zgodi mnogo tako imenovanih lovskih napak in da padejo namesto odraslih srn tudi mladiči, pa pričja kaj dobro primer, ko je precej znan lovec na lovu, kjer je bilo zabranjeno streljati srnjad, kljub temu ustrelil srno. Ko so ga vprašali, zakaj je storil, je trdil, da se je pač zmotil v mnenju, da strelja velikega zajca. Kakor torej obojemo neusmiljene klavce iz Bohinja, je treba tudi opozoriti na ljudi, ki niso lovci, pa vendar gredo na lov in povzročijo srnjadi muke. Gotovo mora biti vsako leto nekaj srnjadi uplenjene, drugače bi se preveč zaplodila. Tudi kar je bolečnega je treba odstraniti. A to se mora vsiliti tako, da divjad ne bo trpela nepotrebnih muk. Pravemu lovcu nudi lovski užitek gotovo le odstrel s kroglo in to pomladi in poleti pri zalazu in priklancju. Odstrel srn jeseni pa se lahko vrši drugače kakor je pri nas navada. Vel-

Zimski dnevi v Slovenskih goricah

Struga Pesnice je ob straneh poraščena s starim vrhjem, jelšami in črenso, z bodicastimi pritlikavci in mogočnimi bresti, katerih korenine segajo globoko pod vodo in se med njimi skrivajo ribe in raki, višje gori pa posedajo pomladi žabe. V krasnih zavojih se zgubljajo med urbanskimi bregovi ter med Strmcem doli proti Mostom, kjer se skrjuje med poljanskimi njivami, čakajočimi, da jih pomladi zasade z lukom in česnom, ki je za Poljanec edini večji dohodek. Potem pa se stisne mirno v naročje Drave, trudna in upchana od poti, katero je morala prelezati.

Če se Pesnica v zimskih dneh napolni, razlije čez obrežje ter preplavi travnike, je po pesniški dolini veselo. Drsalci vriskajo na ledu, se vozijo po njem s sanmi, z drsalci, nekateri pa kar po podplatih, kakor bi imeli železne in bi se ne bali, da jih bodo preluknjali. Ali če pride povodenj med kosno, se je nihče ne veseli in že zdaj, v zimi, prosijo kmetje boga, naj jih pomladi ne blagoslovi preveč z vodo, da bo se no lepo, da jim ne bo odplovalo, ali se oblatilo in postalo pomagáč slinavke in drugih živinskih bolezni.

V tem času, ko leži nad Slovenskimi goricami eneg, ko vleče doli od Svete Trojice burja, žvižga krog hramov in zganja v hleve celo pse, je Pesnica videti med zasneženimi travniki kakor temna goz, ob kateri se pozibavajo od mraza osmagne veje, ki služijo za poživilišče krokarjem in se-

nicam, in na katerih se zdaj pa zdaj ustavi sraka, poreglja, se jezno repenči ter brbra obklevlje besede proti vsem, ki se ji zabranile zletavati na gumna, kjer se je tu in tam vendar še našlo srno. Voda, ki se ima zahvaliti svoji naglici in globini etruge, da je ni prekril led, ki leži nad ribniki in mlakami, se razposajeno zaletava v ovinke, jih grize, odnaša rjavo prst ter jo naplavlja na mirmesja mesta. Razigrana pridivi do mlinov, kjer jo močne zajéze ustavijo in jo prisilijo k mirovanju dokler ne pride ura, ko jo mlinarji primorajo, da jim goni mlinška koleša. Spušča jo skozi zapore v žlebove, ki so napeljani nad koleši ali pa pod njimi in so kolese lopate narejene tako, da jih je treba potiskati naprej in odrivati od sebe. Vodi ni po volji motenje, oviranje njene prostosti. Ali pomagati si ne more, le ježno se zaganja v lopate, da tečaj koleš bolestno cvilijo. Mlinarji se nje ne jeze vesele. Zaprašeni od moke hodijo ob zajezah, gledajo v vodo in se ji smehljajo, kakor bi jo bodrili, ona pa se ne zmejni zanje, zakrije se s peno in zdrvi po žlebo dalje, da bi se čimprej rešila utmujenosti ter začutila svobodo, toda toliko mlinov je na Pesnici, da se od enega do drugega skoraj niti ne umiri.

Po cestah se pomikajo številne sanli. Kmetje vozijo na prahe gnoj, da bodo pomladi lažje zmogli led, veselo pokajo z biči. Žvižgajo in se ogovarjajo, kakor bi jim mraz razmajal jezike. Hitteti je treba,

hitteti! Čuje se, da bo mraz ponehal, po brozgi pa sani ne tečejo. »Pratika kaže južno. Hiti, Franc, ne postajaj pri dekletih!« dopoveduje gospodar sinu, oni pa dela po svoje, kajti mlad človek se rad pomeni tudi z dekletom med tednom, ker je od nedelje do nedelje cela večnost in še takrat je težko spregovoriti ledo besedo, ki bi ušla nepoklicanim ušesom, zakaj mašarji hodijo v skupinah. Takrat se človek z dekletom lahko le pošali, iz samih šal pa gotovo ne more spoznati, kako mu je pri srcu.

Nekateri obsekujejo ob Pesnici vrble. Zda je čas. Človek ničesar ne zamudi. To pa je itak nepotrebno delo, ki ni v korist nikomur, biti pa mora, sicer se vejevje razrase in vrba prehitrto omaga. Kje pa bi potem kosci iskali senice? Kam bi hodili ležat spravljajoči? — Na vse je treba misliti pri kmetijah!

Pravijo, da se tu pa tam pripravljajo tudi gostija. Predpust je pač. Zda je tisti čas. Tu in tam se govori o voglednikih, toda zdaj še po tihem. Ko bo vse dogovorjeno, se bo že kaj več razvedelo, kajti so ženske, ki se v zimskem času nimajo z ničemer drugim baviti, pa pač govorijo o ženitvah. Za one, ki so že otkicani, so začeli krojači in šivilje izdelovati obično, dekleta pa pletejo šopke in vence; traki za svatevke pa se dobijo v trgovini. Nekaj morajo imeti za klobuki, da jih poznaš, sicer bi bili videti navadni gostovanjski.

Fred listjaki phejo dekle proso za koleno. V tople suknje zavite stojijo na stopah, pritiskajo z nogo na »žrebce«, ko ga pa

spravijo v primerno višino, ga sunejo z nogov v stopo, kjer se dela zlata prosena kaša. Sicer je treba stopo večkrat izprazniti, odsejati od pšena mekinje in ga znova ogreti, zakaj le toplo proso se rado lušči, ali vendar gre dekle naglo naprej.

Zda se pri neštetihi hišah čuje phanje prosa, pri neštetihi hišah sedijo za mizami ženske, ki prebivajo kašo, zakaj kolone so strašne, če kaša ni čista.

Po jutrih se čuje od raznih strani cviljenje pravičev, ki jih v tem času koljejo. Zda je najprimernejše. Mraz je, špeh se dobro suši in kolone vsaj nekaj dni ostanejo, v mlačnem vremenu pa takoj okisnejo. Otroci se mesarjenja bojiijo, toda nič jim ne pomaga. Očetje namreč pravijo, da se morajo mladi začeti vaditi dela, pa jih prisilijo, da morajo pri klanju svetiti, ali pa držati krnico, v katero teče kri za golijo in za črne kolone. Potem, ko je evinja zaklana, ko je že na škamlu in ji slajšajo špeh, je nekoliko boljše, takrat deco mine strah, ali takrat je smrad v hiši. Smrad mine, ko so čreva spuščena, ozlemana ter zrezana po meri za kolone, kadar je meso nasoljeno, zloženo v škafe in ko je špeh obsejen. Takrat postane tudi veselejš v koči. Mesarji niso več togotni. Nekoliko okajeni se potakajo po hiši, nadevajo klobase, ali pa stržejo žegnano sol na meso, ki ga bo treba po nekaj tednih stlačiti v tunje. Gospodinjé se nasmihaajo, pripovedujejo mesarjem, kaj vse so morale storiti, preden se je krmiljenca tako zredila; zažarjene stoje pred ognjišči, nalagajo na ogenj, da bi mesarjem ne zmanjkalo tople vode

ali česa drugega, gospodarji pa hodijo pridno v klet, kajti mesarji so žejni. Trezneje mesarja in naglega pridigarja se nihče ni videl.

Na gnojiščih se kljujejo vrane. Jezno krakajo in vlačijo semterje kose čreves in mesa, ki so ga mesarji vrgli na gnojišče. Mačke se dobriakajo gospodinjam, drgnejo se po pragihi, mijavkajo in nosijo repove pokonci, kakor bi hotele s svojo lepoto vzbuditi pri njih radodarnost, psi pa skačejo za vranami, jih podijo z gnojišč ter se čudijo, čemu so ta dan tako kljubovalne: po drevo krakajo in opazujejo pse; ko pa se ti odstranijo, sedejo spet na gnojišče in brskajo za nesnago.

Po nekaterih zidanicah se že pripravljajo k pretakanju vina. Treba je začeti, da bodo do pomladnega dela prekuhali tudi drože, kajti žganje se pri delu potrebuje. Ob večerih se čuje na vasi petje. Fantje, ki ne hodijo radi zgodaj leč, se zbera za vasio, potem pa gredo parkrat gori in doli in pojo. Živahnejši seveda tudi vriskajo, zakaj pa ne bi, saj so zdravi in mladi. Veseleje je kakor hrana, koristi človeku na zunaj in na znotraj. Se nekaj časa in zima bo vkraj. Treba bo prijeti za plug in brano in vlagati v zemljo seme, da bo dalo hrano lačnim ustam. Tako poteka v Slovenskih goricah zima, pestro in raznoliko, za vsakogar ima nekaj in kljub temu, da za tedej, dela vane roke v teh zimskih dneh ni preveč zaposlitev, teče zima vendar dokaj naglo. Malo bo še smeha, malo veselja, pa bo konec.

Ignac Koprivec

Domače vesti

* **Krstna slava romunskega polka kraljice Marije.** V Konstanzi je 9. januarja 9. konjeniški polk naše kraljice Marije proslavil rojstni dan svojega častnega poveljnika. Po zahvalni službi božji je poveljnik polka polkovnik Dimitrii ime kraljice govor, v katerem je poudaril tradicionalno prijateljstvo med romunskim in jugoslovanskim narodom, njuno zgodovinsko bratstvo po orožju, ki je našlo najvišjega izraza v rodbinskih vezeh dveh dinastij. Jugoslovanski vojaški odposlanec polkovnik Stropnik se je zahvalil v imenu jugoslovanskega poslanika poveljniku polka z lepimi besedami in željami, naslovljenimi na Nj. Vel. kraljico Marijo in na Nj. Vel. kralja Petra II. Poudaril je, da jugoslovanski narod skrbno hrani spomin na junake iz Dobruže. Po njegovem govoru je bila revija čet, zvečer pa v častniškem domu svečan sprejem. Polkovnik Dimitrii je poslal Nj. Vel. kralju Karolu in Nj. Vel. kraljici Mariji brzojavki, v katerih je izrazil željo, da bi dolgo in srečno živela.

* **Promocija.** V soboto popoldne bo promoviran na univerzi v Ljubljani za doktorja prava g. Jože Cencić. Čestitamo!

* **Slovensko društvo »Narodni dom«** v Zagrebu bo imelo letni občni zbor v nedeljo 22. januarja 1939, v svojih društvenih prostorih Berislavičeva ulica 11., ob 9. uri popoldne s sledečim dnevnim redom: 1. pozdrav predsednika, 2. čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora, 3. poročila funkcionarjev, 4. sklep o absolutoriju, 5. volitev novega predsednika in ostalih odbornikov, ter 6. slučajnosti. — Ev. predlogi za občni zbor morajo biti pisмено prijavljeni odboru najmanj osem dni pred občnim zborom. Pravico glasovanja imajo sam otišči člani, ki redno plačujejo članarino. Vabijo se vsi člani, da se udeležijo občnega zbora v polnem številu.

Centnemu občinstvu vljudo naznanjam — da bom

jutri 14. t. m. OTVORIL
svojo novo podružnico na
TYRŠEVI CESTI 22,

in se za cenjeni obisk priporočam

KARL PRELOG

* **Odsek Zveze Majstrovih borcev Sv. Božen** pri Središču se najlepše zahvaljuje mestnemu poglavarstvu v Mariboru za veličastno podporo, katero sta prejela za božično davo vinčarija in ena vdova, člani tega odseka. Bog plačaj!

* **Smrt** dveh ugodnih Slovencev. Na Kolovcu na Dolenjskem je umrla gospa Josipina Starčeva, posestnica na Kolovcu in Ruperčevu. Bila je vzorna gospodinja in izobražena dama. Sorodstvo jo je vezalo z vrsto ugodnih slovenskih družin. Zadržno pot bo nastopila v nedeljo ob 10.

* **Kolovca na Rove,** kjer bo položena v rodbinsko grobnico. — Dne 10. januarja je v starosti 85 let umrla v Gornji Radgoni gospa Roza Simončičeva, vdova po dr. Francu Simončiču, višjem bibliotekarju dunajske vseučiliške knjižnice in slovenskem bibliografu ter tašča dr. Janka Šleibingerja, upravnika univerzitetne biblioteke v Ljubljani. Do svoje visoke starosti je rajnika ohranila redko duševno čistost, odločno narodno zavest in ljubezen do knjižice. — Naj bo pokojnika vzornika slovenskega ženama ohranjen blag spomin, žalujočim družinam izrekamo iskreno sozlagje!

* **Smrt ugodnega beograjskega odveta.** V starosti 67 let je umrl v Beogradu ugodni advokat Dobra Petković, ki je užival sloves odličnega pravnika. Bil je med ustanovitelji odvetaške zbornice v Beogradu ter dalje časa med voditelji stanovskih organizacij.

* **Novi telefonski imenik za leto 1939.** Poštarna uprava bo v kratkem izdala nov uradni telefonski imenik za leto 1939. Za isto obvešča telefonske naročnike, da s pismono kolkovano vlogo lahko zahtevajo spremembo besedila, pod katerim so uvrščeni v zadnjem uradnem telefonskem imeniku. Ta sprememba se izvrši proti plačilu pristojbine 5 din. Enkratna in dvakratna uvrstitve naročnika v imeniku je brezplačna, za vsako nadaljnjo uvrstitve se pa plača pristojbina 10 din. Številka telefona, ime in priimek naročnika, poklic, stanovanje in ostalo sme zavzeti v imeniku največ štiri tiskane vrstice. Ker je imenik le službeni spisek naročnikov po abecednem redu, so ti lahko uvrščeni le pod svojim imenom ali naslovom, tveče, ne morejo pa biti uvrščeni pod poklicom ali pod imenom katerega prodajnega predmeta itd. Podrobnjša navodila so v členu 42 telefonskega pravilnika. Kdor torej želi kako spremembo v telefonskem imeniku, naj najkasneje do konca tega meseca zaprosi s pismono kolkovano vlogo pri svoji pristojni pošti (v Ljubljani in Mariboru pa na glavni pošti), kjer tudi lahko dobi vse potrebna pojasnila.

* **Pašji kontumacijski je uveden v več občinah krškega sreza.** Na steklini je obola lela neka mačka v bližini št. Ruperta. Mačke morajo biti v kontumacijskih krajih sploh zaprte, psi pa morajo nositi nagobčnike.

* **Atentat s 15 streli.** V vasi Buljetinu, ki je od Dolinega Milanovca oddaljen 12 km, je izstrelil Bžidar Nešić na Alojza Šuberta 15 streliv iz karabinka. Pet streliv je zadelo Alojza, eden pa kuharico Ružo Jablanovičevno. Potepuh Nešić se je zadnje čase potikal po odnošni okolici. Zakaj je streljal na Šuberta, še ni ugotovljeno. Oba ranjenca so spravili v bolnišnico v Negotinu.

* **60.000 cigaret so pobrali tatovi** iz glavne zaloge tobaka v Sremski Mitrovici. Vlomna tatvina je bila odkrita šele zjutraj. Ukradene cigarete so vredne 18.000 din.

* **Edina slovenska revija za poljudno znanstvo,** leposlovje in javna vprašanja je ilustrirani »Življenje in svet«, ki je začel z novim letnikom spet samostojno izhajati v prenovljeni obliki in na lepem papirju. Prihodnja (dvojna) številka, ki bo vsebovala nad trideset zanimivih prispevkov iz peres odličnih zastopnikov slovenske znanosti in leposlovja, bo izšla v lepi opremi v začetku prihodnjega tedna. Naročila sprejema uprava ilustrirane revije »Življenje in svet« v Ljubljani, Aleševčeva ulica 16., kamor naj blagovljito tudi stari naročniki sporočijo svoje točne naslove, da bodo mogli v redu in pravočasno prejeti že prvo številko nove knjige.

* **Obilno nemško svatovanje v Vojskovi.** V Indijli se je železninar Josip Botz poročil z Marijo Pospisilovo. Svatovanja se je udeležilo 118 parov in svatba je te, kila po starih, nemških običajih. Bila je ena največjih v zadnjih letih in je trajala polne štiri dni in noči. Pravi, da ni moglo popisati, kako originalne norčije so uganjali. Pa tudi za žolodec je bilo izdatno poskrbljeno. Pospravili so namreč 540 litrov vina, 355 litrov slatine, 7 litrov malinovca, dve teži teleti, veliko svinjo, 33 prašičkov, nešteto perutnine, a za močnate jedi so porabili 420 kg moke, 100 kg sladkorja in nad 1000 jajc. Razen tega so pospravili še lepe zaloge v posameznih hišah odličnih svatov, premožnih posestnikov. Dobro je nekaterim v Jugoslaviji!

* **Južnoafriške morske medvede** je te dni dobil beograjski živalski vrt iz Nemčije. To so sila spretni živali, ki bliskovito lovijo ribe. Pridobitev je nova privlačnost beograjskega živalskega vrta, ki se je v kratki dobi zelo lepo razvil.

* **Trojke** je rodila Rozalija Kranjčeva v vasi Sehnici pri Varaždinu. Vsi trije fantki so zdravi in dobro razviti. Podobni so si tako, da jih kar zamenjujejo. Kretli so jih po imenih Radičeve družine: Stjepan Pavle in Ante.

* **Dekletovi starši** so dali ubiti zaljubljenca. Na cesti blizu Kladiše v Bosni so našli kmetovalca Gjelana Bajazitovića mrtvega. Preiskava je ugotovila, da je bil Bajazitović zaljubljen v lepo Nazifo Gračaninovo, ki jo je odvedel na svoj dom. Dekletovi starši niso bili zadovoljni s tem. Dva dekletova sorodnika sta po naročilu staršev pričakala Gjelana na cesti in ga podrla z dvema streloma. Oba morlica so orožniki prišli.

* **Dva poročena zaljubljenca** sta šla skupno v smrt. Na livadi blizu vasi Jočani pri Peči so našli trupli naseljenca Ilje Barovića in Marte Pavličičeve, žene ondotnega kmetovalca. Iz njunega poslovnega pisma so šele spoznali, da sta bila drug v drugega smrtno zaljubljena. Ker ni bilo izgleda, da bi si ustvarila skupen dom, sta se odločila za skupno smrt. Ilja je z lovsko puško ustrelil Marjo, nato pa še sebe v glavo. Marta je zapustila možu dva otročka.

OPOZORILO

Ker mi je zmanjkala vložna knjižica števil 38213 Kmetске posojilnice v Ljubljani na ime »Toneček« svarim vsakogar pred njenim nakupom.

ANTE KORNIC

* **Lašniki radijskih aparatov opozarjamo,** da bodo z radijskimi sprejemniki zadovoljni šele tisti, ki bodo iz dobrih evropskih sporedov izbrali in poslušali samo najboljša. Takšno izbiro vam omogoči skrbno urejevanje tedenske revije za radio, gledališče in film »NAS VAL«, ki prinaša celotni spored ljubljanske radijske oddaje postaje, izvečke sporedov vseh evropskih radijskih postaj in poseben izveček najboljših evropskih oddaj v tednu. Najnovejša številka za prihodnji teden objavlja poleg tega tudi obširno poročilo o žalostni usodi radijske postaje na polotoku Musendamu v Perzijskem zalivu, ki so jo morali likvidirati, ker noben človek ni mogel prenašati tamosnjega peklenskega podnebnja, več neposredno valčev pa je zaradi neznošnih življenjskih okoliščin izvršilo samomor ali pa so zno-reli. Dalje prinaša zanimiv fejtton italijanskega pisatelja Bruna Corra »Zgodbo o Hasanu«, pisano rubriko »Radio in televizija« z novicami iz evropskih in prekomorskih držav, opis zanimive družabne igre in še marsikaj drugega. »NAS VAL« je najbolje urejevana slovenska radijska revija, mesečno pa stane samo 12 din. Zahtevajte se danes na ogled najnovejšo številko, ki vam jo bo uprava takoj dostavila brezplačno in brezplačno. Naslov je: »NAS VAL«, Ljubljana, Knafličeva ulica 5.

* **Družinska žaloigra v Ruskem Krsturu.** Iz Sombora poročajo: V bližnjem Ruskem Krsturu se je podal delavec Matija Fuškar z ženo Ireno in s šletno hčerko k materi na obisk. Ženo in hčerko je pu, stil pri materi, sam pa je obiskal še nekateri sorodniki. Ker ga zvečer ni bilo nazaj, se je Irena s hčerko in materjo podala k počitku. Peč je bila zakurjena z ognjem. Pozno ponoči je prišel Matija. Da ne bi budil družine, se je tiho odpravil v drugo sobo in zaspal. Nastedne jutro se je čudil, zakaj nihče ne ustane. Šel je bu, dit ženo. Nasproti so mu bušili oblaki dima. Na postelji je našel mater, ženo in hčer negibne. Obupan je priključil zdravnik, toda trud je bil zaman. Vse tri so bile mrtve.

* **Cigan je ubil najboljšega prijatelja.** V Biskupiji v ramskem srezi je cigan Djordje Jovanović z nočem zakljal svojega dolgoletnega prijatelja Mladena Jovanovića. Prvi, da je s tem opral svojo čast. Kajti Djordju se je rodil sin in Mladen mu je nedavno obljubil, da bo za botra. Ko pa sta te dni sedela v gostini in je Djordje ponovno vprašal, če bo držal obljubo, je Mladen vzkliknil: »Tvojeu sinu naj grem za botra, tepee neumni! Imam boljše ljudi, ki jim lahko kumujem!« Djordje je potegnil nož in je z neštetimi udarci usmrtil prijatelja.

* **20 mesece dni na more spati beograjski, sidi brivec Andrija Radišić,** ki ga je pred mesecem zadela huda nesreča v Batanjici. Kakor znano, je takrat beograjski advokat Stojan Prodanović povozil z avtom osem kmetov in je dva izmed njih ubil. Frizer Radišić pa je bil ob tisti priliki ranjen iz lovske puške in so se mu šibre za, drle v teme in desnico. Oddle na more spati, nobeno zdravilo ne pomaga. Zdravniki se živo zanimajo za mučenika.

Iz Ljubljane

u— **Seštanek predstavnikov Sloveko-** ljubnih ustanov, Zadruga Učiteljska samopomoč v Ljubljani priredi v nedeljo ob pol 10. v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti v Ljubljani seštanek predstavnikov sloveko-ljubnih ustanov. Vabljeni so vsi člani organizacij in ustanov, ki izdajajo po sistemu samopomoči kakršnekoli denarne podpore. To so: profesorji, učitelji, sodniki, poštarji, železničarji, gasilci, grafičarji, novinarji, policijski nameščenci, obrtniki in razni upokojenci. O pravilniku za sloveko-ljubne ustanove bo poročal predsednik Učiteljske samopomoči Ivan Kocijančič.

u— **V beleški o smrti gospe Ane** Zupanceve je bilo po pomoti navedeno da je bila ugodna pokojnica vdova po notarju dr. Urbanu Zupancu. Pokojnikin mož Urban Zupanc ni bil notar, marveč znan ljubljanski trgovec, zaveden narodnjak, ljubezniv družabnik in zaveden lovec, ožji prijatelj dr. Ivana Tavčarja. Pac pa je bil notar njegov stric dr. Jernej Zupanc, ki je umrl pred polstoletjem v visoki starosti blizu 90 let. Ta je bil med prvimi poslanci v državnem zboru 1848. In je vse življenje marljivo delal za slovensko stvar.

ZADOLVOLJNI BOSTE,
ako se pravočasno naročite
na novi letnik ilustrirane revije

ŽIVLJENJE IN SVET

v novi opremi in na lepem papirju.

Naročila sprejema uprava revije
Ljubljana — Aleševčeva ul. 16.
Zahtevajte prospekte!

u— **Šentjakobsko gledališče** ponovi v soboto in nedeljo zvečer Haškovega »Dobrega vojaka Švejk«. Odveč bi bilo govoriti o vrednosti tega dela, saj je naše, mu čitačemu občinstvu dobro znano kot roman, pa tudi v odrski obdelavi mu ni novo. Da tudi na šentjakobskem odru uspeh, ki spremlja to delo, ni izostal, pričeka rekorden poset petih predstav. Zaradi izrednega zanimanja, ki vlada za vse predstave, se občinstvo naproša, da si nabavi vstonice že pred predstav.

DANES ZADNJKRAT ob 16., 19. in 21. uri!
Pri klavirju izvaja sloviti virtuoz IG. JAN PADEREWSKY Beethovnovo »Lunino sonato«, Lisztovo »Ogrsko rapsoidjo« in druge sijajne skladbe! — Ne zamuditi!

KINO UNION, tel. 22-21.

u— **Maša zadušnica za blagopokojnim** industrijem g. Alojzjem Vodnikom bo v soboto ob 8. zjutraj v cerkvi sv. Petra.

u— **Geografsko društvo** ima svoj XXXI. redni občni zbor z običajnim dnevnim redom v petek ob pol šestih v geografskem inštitutu.

u— **Kje dobe posl in delavci poslovne** knjižice in nameščenci legitimacije. Tisti nameščenci, torej vsi, ki so zavarovani pri Pokojninskem zavodu, in doslej še niso imeli izkaznic, dobe legitimacije na mestnem poglavarstvu. Prav tako dobe tisti posl in delavci, ki so še brez izkaznic in so stari nad 14 let ter bivajo v Ljubljani, poslovne knjižice v domovinskem oddelku mestnega poglavarstva na Mestnem trgu št. 2, II. nadstropje, soba št. 51. med obl. čajnimi uradnimi urami. Tam morajo po, polniti predloženo jlm. tiskovino ter predložiti potrebne listine in dve fotografiji v velikosti 4,5 x 6 cm. Pristojbina za legitimacijo znaša 30 din, za poslovno knjižico pa 10 din. Vsi tisti, ki so se izučili trgovl, ne ali obrti in še nimajo izkaznic, pa dobe poslovne knjižice pri trgovskih združenju in pri obrtniških združenjih svoje stroke. Dosedanje delavske in poselske knjižice pa zamenjuje za nove poslovne knjižice uprava policije in sicer do 31. decembra 1939. Tisti pa, ki so zaposleni pri železnici ali vojaških napravah, dobe po, slovne knjižice pri pristojnih železnških in vojaških uradih. Da torej ne bo nepotrebnih potov, opozarjamo še enkrat, naj na magistrat prihaajo samo tisti nameščenci, posl in delavci, ki doslej sploh še niso imeli izkaznic, morajo pa biti stari nad 14 let in prebivati v Ljubljani. Posl in delavci, ki pa že imajo delavske ali poselske knjižice, pa dobe v zameno nove po, slovne knjižice pri upravi policije v Ljubljani.

ZA OBIERE, BLUZE Kroji. vzorci. brezplačno
TONI JAGER
Kongresni trg 1. Ljubljana

u— **Gojenci državnega konservatorija** dobé za današnje predstave v kinu Union vstopnice po nižini cen. Izkazati se morajo pri blagajni z legitimacijo ali indeksom. V filmu igra na klavirju znan svetovni pianist Paderewski in je zato film poučnega značaja.

u— **Plesne vaje Svobode—Grafike** so, pet vsako soboto ob 20. v dvorani Delavske zbornice.

KINO SLOGA, tel. 27-30 ob 16., 19. in 21. uri. Na splošno željo predvajamo samo SE DANES veliki špijonažni film izredno napetih scen in nadvse dramatične igre!

V glavnih vlogah: PETER LORRE — BRIAN DONLEY — HELLEN WOOD.

Jutri premiera **Lord lakaj**

zabavnega filma:

po istoimenskem gledališkem komadu Toni Impekovega in Edvarda Ritterja

u— **Akademski odbor Jd lige** sporoča, da se tečaj češčine spet vrši vsak ponedeljek od 18.30 do 20. ure v lokalu lige (Kazina, II. nadstropje). Prvi tečaj bo 16. t. m. in se na njem lahko javijo tudi novi slušatelji.

u— **Uprava kina Matic** v Ljubljani opozarja že danes na jutranjo premiero velikega ljubljanskega Metro-filma »Maškarada«. Obiskovalcem kina je gotovo še v spominu istoimenski film v režiji Willyja Forsta z A. Wohlbrückom in Paulo Wesley, ki je vzbudil upravičeno zanimanje najširšega občinstva. To pot pa je naprava Amerika iz istega motiva filmsko do-

XV. OBRTNIŠKI PLES

bo
v soboto 14. januarja 1939
v dvorani Kazine. — Vabljeni vsi obrtniki in prijatelji obrtniškega stanu.

lo, ki ponovno dokazuje sloves, velkopozornost in visoko kvaliteto ameriškega filma. Nositelji glavnih vlog so svetovna imena kakor: Luiza Rainerjeva iz filma »Dobra zemlja«, William Powell, Frank Morgan, Mady Christians in nešteto drugih. Vse kar občinstvo zahteva od dobre filma, dejanje, tempo, lepota, sproščenost, smeh in diskretna glasba, prav vse se je oaredotčilo v tem novem filmu »Maškarada«. Ne tista maškarada ki naj bo simbol predpustnih novosti, temveč tista globlja maškarada, ki pod ogromno krinko življenja in ljubezni vrtinči sleher, uga, kdor se prepusti njenemu toku. R. Z. Leonard, režiser svetovnih vefilmov, je poleg navedenih igralcev porok za do-stojno manifestacijo človeškega duha, ki se je izkazal ravno o ustvaritvi edinstvenega filma »Maškarada«!

u— **Vlom v stanovanje.** V Gregorčičevi ulici 17/IV. prebiva s svojo materjo ga. Urška Cimermanova, uslužbenka Narodne tiskarne in »Jutra«. Ko je bila sama v službi, je njena mati v sredo ob 10. popoldne zapustila za 20 minut stanovanje in odšla v trgovino. To priložilo je izkoristil neznan lopov, ki je vlomil v zaklenjeno stanovanje. V naglici je vse premetel. Iskal je samo zlatnino in denar, za srebrnino se že kar zmenil ni. Pobral je iz treh denarnic 720 din in za 3000 din zlatnine: verigice, prstane, dve zapestnici in urico. Pobeignil je po stopnicah. Tu ga je Urška mati še srečala ter ga vprašala, kaj išče. Lopov se je izgovoril, da neko neznano žensko, naker je pobeignil na ulico. Tatvina je bila takoj prijavljena policiji, občinstvo pa se svari pred nakupom zlatnine. Še prejšnji dan je bilo na sličan način vlomljeno v sosedni hiši, kjer je vlomilec pobral 500 din, ki jih je našel v stanovanju uboge hišnice. Varnostno službo bo treba v tem okolišču ojačiti.

u— **Plesna vaja maturantov TSS,** Delavska zbornica 14. t. m.

DANES ZADNJKRAT ob 16., 19. in 21. uri!
Največji glasbeni film sedanosti
LUNINA SONATA

Iz Celja

u— **Vtisi iz Bolgarije** je naslov predavanja, ki ga bo priredila Jugoslovensko-bolgarska liga v Celju v četrtek 19. t. m. ob 20. v veliki dvorani Narodnega doma. Predaval bo g. Vekoslav Bučar, tajnik lige iz Ljubljane, ki bo svoje poučno in zanimivo predavanje ponazoril z večjim številom »kioptičnih« slik.

u— **Ljudsko vseučilišče.** V ponedeljek ob 20. bo predaval v risalnici dekliske meščanske šole direktor Aeroputa dr. Stane Rape o temi »Razvoj letalstva v Sloveniji«. Vabimo občinstvo, da poseti to zanimivo predavanje v čim večjem številu.

ALIBI DANES NEPREKLICNO ZADNJKRAT!
Velika kriminalna drama iz osrčja Pariza
KINO MATICA 21-24 ob 16., 19. in 21. uri

u— **Davčna uprava v Celju** poziva vse lastnike avtobusov in tovornih avtomobilov, da prijavijo pri-tojni davčni oblasti v teku januarja, koliko registriranih avtobusov, tovornih avtomobilov in prikolic imajo. V prijavi je treba navesti znamko in številko motorja, nosilnost ter progo odnosno kraje, v katerih se izvršuje prevoz potnikov ali blaga. Pri avtobusih je treba navesti tudi število lani prevoženih kilometrov. Prav tako se pozivajo lastniki vozil, ki se ne registrirajo pri policijskem oblastvu, da prijavijo davčni oblasti število in vrsto voz ter obenem plačajo davščino za državni cestni fond in takso.

u— **Usoden padec z brvi.** Pred dnevi je padel 69 letni občinski revež Jurij Gradič s Kalobija pri St. Juriju ob juž. žel. z brvi štiri metre globoko in si zlomil levo nogo pod kolenom. Prepeljali so ga v bolnišnico.

u— **Občinske davščine.** Mestno poglavarstvo v Celju opozarja hišne posestnike in lastnike vozil, da so i. t. m. zapadli v plačilo 5 odstotni najeminski vinar in 2 odstotna kanalska naklada za prvo letošnje četrtletje, vodarina in števina za zadnje lanske četrtletje in četrti obrok davščine na vozila. Stranke naj plačajo zapadle obroke do 10. februarja pri mestni blagajni. Po preteku tega roka se bodo računalne zakonite 6 odstotne zamudne obresti. Plačila, ki bodo po preteku 6 tednov od dneva dospelosti zaostala, bodo izterjana z izvršbo.

u— **Drugi gostovala ljubljanska drama** v celjskem gledališču in uprizorila zanimivo in učinkovito dramo Sianka Cajnkarja »Potopljeni zvoni«. Začetek ob 20. Predstava je za abonma. Neabonenti do-bijo vstopnice že prej v knjigarni Slomško-ve tiskovne zadruge.

u— **V celjski bolnišnici** je umrla v sredo triletna posestnikova hčerka Stefica Skornikova iz Loke pri Zsumu, včeraj pa je umrl 42 letni dninar Ivan Mramor iz Skofje vasi pri Celju.

Iz Maribora

u— **Trojni jubilej vrliga narodnjaka.** V ožjem krogu dragih svojcev obhaja danes upok. magistratni uradnik Franjo Vršič trojni jubilej: 70letnico rojstva, 30letnico srečnega in zgledega zakonskega sožitja s svojo zvesto življenjsko družico ljubeznivo gospo Pavlo in 45letnico kot vzoren Sokol-telovadec. Pred vno je bil v Gradcu starosta Češkega Sokola. Svoja sina je vzgojil v narodnem duhu. Dolgo vrsto let je požrtvovalno in vzorno deloval v Gradcu pri slovenskem društvu »Napreje«, današnji »Čitalnica«, zbirališču narodnozavdnih Slovencev. Bil je društveni predsednik in tajnik. Med vojno so ga v Gradcu konfinirali, ker so ga imeli v seznamu političnih osumljenцев. Vse dni svojega življenja je bil kremenit značaj, nesebičen, skromen, toda dosleden. Nikdar ni klonil, ostal je zvest zvišenim narodnostnim ter sokolskim idealom, četudi je moral zaradi tega veliko pretrpeti. Vzgladnemu slavljenku, vzornemu narodnjaku in Sokolu želimo, da bi še mnogo let ostal čil in zdrav v krogu dragih svojcev tja do skrajnih mej človeškega življenja.

u— **Srebrni umetniški jubilej V. Bratine.** Tudi mariborsko gledališče proslavi 25-letnico umetniškega delovanja bivšega upravnika, dramskega ravnatelja in režiserja g. Vala Bratine, člana ljubljanske drame. Ob tem srebrnem umetniškem jubileju bo krstna predstava »Partije šaha«, najnovejšega dela pisatelja Franceta Bevka.

u— **Izreden umetniški dogodek** je bil predsinčni koncert Glasbene Matic v polno zasedeni dvorani Sokolskega doma. Novi dirigent Drago Šijanec je bil deležen navdušenega priznanja, prav tako orkester in zbor. Dirigent in nekateri člani orkestra so prejeli lorvorjeve vence in lepe šopke. Koncert se je dobro slisal tudi po radiu.

III. SOKOLSKI PLES
SOBOTA 14. I. 1939.
V VSEH PROSTORIH SOK. DOMA

u— **Srebrni umetniški jubilej V. Bratine.** Tudi mariborsko gledališče proslavi 25-letnico umetniškega delovanja bivšega upravnika, dramskega ravnatelja in režiserja g. Vala Bratine, člana ljubljanske drame. Ob tem srebrnem umetniškem jubileju bo krstna predstava »Partije šaha«, najnovejšega dela pisatelja Franceta Bevka.

u— **Izreden umetniški dogodek** je bil predsinčni koncert Glasbene Matic v polno zasedeni dvorani Sokolskega doma. Novi dirigent Drago Šijanec je bil deležen navdušenega priznanja, prav tako orkester in zbor. Dirigent in nekateri člani orkestra so prejeli lorvorjeve vence in lepe šopke. Koncert se je dobro slisal tudi po radiu.

u— **Sokolska planinska kočna na Pohorju** predstavlja del delovnega programa mariborskega Sokola v okviru Petrove petletke. Sobotni večer v Sokolskem domu, ki ga prirejajo združena sokolska društva, pojde v prid sklada za zgradnjo Sokolske planinske kočne na Pohorju, ki bo na vsak način še v teku letošnje sezone pod streho in ki bo velikega pomena za nadaljnje delo mariborskega Sokola in za telesno vzgojo sokolske mladine. Da podpre ta idealna stremeljenja naših vrlih Sokolov, bo sokolstvu naklonjena javnost nedvomno tudi letos ob III. sokolskem plesu napolnila dvorano Sokolskega doma. Zivopisna narodna kola bodo nedvomno še bolj dvignila razpoloženje, ki je zlasti na tej sokolski prireditvi vedno domače, prijateljsko ter neprisljeno.

u— **Vest iz mestnega vojaškega urada.** Vse v Mariboru bivajoče mladeniče rojstnega letnika 1921 poziva mestni vojaški urad, da se nemudoma, najkasneje do 15. februarja, prijavijo v mestnem vojaškem uradu na Slomškovem trgu 11, v sobi št. 4 zaradi vpisa v vojno evidenco. S seboj naj prinesejo krstni list in domovnico, ali pa kak drug dokaz o domovinstvu. Starši, varuhi in mojstri, ki imajo v uku take mladeniče, so odgovorni za to prijavo. Proti kršilecem bodo v smislu razglašene mestnega poglavarstva postopali po zakonu.

ALIBI DANES NEPREKLICNO ZADNJKRAT!
Velika kriminalna drama iz osrčja Pariza
KINO MATICA 21-24 ob 16., 19. in 21. uri

u— **Razpis nagrade.** Mestno poglavarstvo razpisuje Slomškovo nagrado za leto 1939 in ponovno za leto 1938, vsako v znesku 5.000 din. Pravico do tekmovanja imajo v Mariboru kulturno in poučno delujoči pisatelji in romanopisci. Dela je treba predložiti do 1. oktobra 1939 predsedniku mestne občine in sicer tako, da je avtor označen z geslom, njegov naslov pa priložen v zaprti kuverti.

u— **Razstava karikatir** pri Zamorcu vzbuja splošno zanimanje, zlasti nekateri zelo uspele Kondorjeve mariborske karikature.

u— **Sahovske novice.** Rezultat predsinčnega razturnirja Mariborskega šahovskega kluba v kavarni Central: dr. Krulc 7½ točk, Makso Koren 6½, prof. Stupan in Mišura 6, Blen 5, dr. Lovrec 4½, Nosan 4, prof. Sila 2½, Golouh in Lobkov 2. — V nedeljo 15. t. m. bo prvo kolo tekmovanja za prvenstvo Slovenske šahovske zveze, začetek ob 8.30 v kavarni Central. Razpored tekmovanja: 15. t. m. se preizkušajo šahisti obeh Železničarjev garnitur ter UJNZB proti Mariborskemu šahovskemu klubu; 22. t. m.: Železničar II — UJNZB in Sahovski klub Maribor — Železničar I; 29. t. m.: Železničar I — UJNZB in Sahovski klub Maribor — Železničar II.

u— **Domačije gorijo.** V Gornji Bistrici je pogorelo gospodarsko poslopje posestnika Marije Guncer, ki trpi zaradi požara okoli

Gospodarstvo

Preokret v naši devizni politiki

Ker je Narodna banka prenehala intervenirati je občutno padla klirinška marka

a— Nova tujakoprometna postojanka. Znanja je podjetnost mariborskega hotelirja in restavracije J. J. Povodnika. Po prevzemu svoječasne Halbwidlovo restavracije je prešla v narodne roke važna tujakoprometna in gostinska postojanka, ki jo je Josip Povodnik stalno in smotno spopolnjuje. Sedaj je na novo preuredil prednja prostora, mično planinsko sobo in udobno kmečko sobo z vsemi značilnostmi kmečke domačnosti. Nekaj posebnega je točilna miza najmoderneje vrste, ki je opremljena z avtomatičnim dotokom in najmodernejšo filtrirajočo Maribor je dobil s tem novo, pomembno družabno in tujakoprometno središče. G. Povodnik namestila modernizirati tudi svoj hotel in ga nadzidati.

a— Se 40 ur. Te dni je prispelo telefonično sporočilo, da morajo delavci v železniških delavnicah počivati v prihodnjih 3 mesecih, do novega proračuna, še 40 ur. Zaradi praznovanja izgubijo delavci na zaslužku skupno 637.000 din.

a— Aktovka s 1.900 din gotovine izgubila s kolesa, ki ga je pristonila vdova Marjeta Posinger ob vratih neke trgovine na Grajskem trgu. Neznani zlikovec je izmaknil aktovko, v kateri je bilo poleg dobavne knjige za tobak tudi 1.900 din gotovine. Aktovka je last trafikantinja A. Serajnikove.

a— Strogi pasji zapor je odredilo mesto poglavstvo v Mariboru z veljavnostjo do preklica. Vsak sumljiv primer stekline je treba javiti mestnemu poglavstvu. Vsi psi morajo biti tako zavarovani, da je vsako poškodovanje oseb ali živine onemogočeno. V zaprtim prostoru morajo imeti vsi nagobčniki ali pa verigo. Potrebna je močna vrv in nagobčnik. Tudi vse mačke morajo biti varno zaprte. Mestni konjač bo v presledkih lovil mačke in pse, ki se klatijo po mestu. Pasji kataster ostane še nadalje v veljavi.

Iz Krškega

k— Gasilska odlikovanja. Gasilska za-jednica je odlikovala na predlog gasilske župe sreza Krško za požrtvovalno in nesebično delo v gasilskih vrstah s srebrnim križcem za požrtvovalnost: Bučarja Lavo, slava iz Kostanjevice, Bizjaka Janka iz Krškega, Šebelo Antona iz St. Jerneja, Premersta Roberta in Jazbeca Ivana iz Radeč, Longa Augusta iz Velikega Podloga, Zupana Franca iz Prekopa, Šeti, no Ivana iz Mokronoga, Kurenta Maksa iz St. Ruperta, Fundo Matijo iz Vrhovega, Radčiča Franca iz Cerkeja, Stojasa Franca in Zabarja Staneta iz Krškega. Gasilska župa sreza Krško priredi v nedeljo 22. t. m. tehnični in administrativni tečaj za vse četne poslovalce. Ta dan se bodo zbrali v Krškem vsi funkcionarji vse p. g. c. na področju župe Krško in bodo predelali vaje, ki so predvideni za gasilski kongres v Ljubljani.

k— Božičnica Kola jugoslovenskih se-ster za Krško-Videm je bila 18. decembra v šolski telovadnici. Na predvečer je bila prav lepo uspeša božična igrica, živa slika »Jaslice« ter deklamacije in petje. Vse je priločila marljiva sestra Zora Uršičeva. Obdarovanih je bilo 107 revnih učencev z obutvijo, obleko in perilom. Kolo jugoslov. sester smatra za svojo dolžnost, da izreče najprisrčnejšo zahvalo prav vsem, zlasti banški upravi in krajevemu šolskemu odboru, ki so s svojimi prispevki omogočili obdaritev tako velikega števila revnih učencev. Nekaj pa nam je kalilo božično razpoloženje. Pogrešali smo v svoji sredi sestro Anico Rendlovo, ki je bila predsednica našemu društvu, katero je vodila skozi 17 let vrnjeno in požrtvovalno preko vseh zaprek. Sestra Anica, kaj si bila društvu, ve le oni, ki ima vpogled v društveno delovanje. Hvala ti za vso požrtvovalnost!

Iz Kranja

r— Ljudska univerza. V soboto 14. t. m. ob 20. predava v gimnaziji g. prof. Polenc o razvoju človeka. Skioptične slike in tednik.

r— Šoferski izpiti pokilenih šoferjev in samovozačev motornih vozil bodo za srede, za Kranj, Radovljico in Škofjo Loko v četrtek 26. t. m. ob 8. pri sreskem načelstvu v Kranju. Interesanti naj pravilno opremljene prošnje pravočasno vložijo pri sreskem načelstvu v Kranju.

r— Lovski ples v Kranju. V soboto 14. t. m. bomo imeli v Kranju večjo družabno prireditev, katero priredi Lovsko društvo za Gorenjsko. Prireditve bo v vseh prostorih State pošte in se obeta, da bo to po treh letih spet ena največjih prireditev v Kranju. Sodelovalce bodo tri godbe in si, cer vojska iz Škofje Loke, plesni orkester in šramel kvartet iz Trzica. Dekoracija prostorov bo prvovrstna in sicer bodo vsi prostori okrašeni z vsemi mogočimi lovskimi trofejami. Za program pa bodo skrbeli lovci, ki bodo poleg lovske latinske priredili nekaj komičnih prizorov iz lovskega življenja. Ob pol 18. uri se bo vršil istotam občni zbor društva, nakar se bo pričela prireditev. Vstopnina je nizka!

Naše gledališče

DRAMA

Petek, 13. Zaprt. (Gostovanje v Celju: Potopljeni svet).

Sobota, 14. Zene na Niskavuoriju. Izven. Znižane cene.

Nedelja, 15. ob 15. Pika in Tonček. M'adinska predstava. Izven. Znižane cene od 20. din navzdol. Ob 20. Hollywood. Izven.

OPERA

Petek, 13. Zaprt.

Sobota, 14. Gioconda. Red B. Gostovanje gđc. Vere Majdičeve.

Nedelja, 15. ob 15. Don Kihot. Izven. Znižane cene. Ob 20. Pod to goro zeleno. Izven. Znižane cene.

Gostovanje gđc. Vere Majdičeve v Pouchellijevi operi »Gioconda«. Gđc. Majdičeva je žela s to partijo na našem odru izredno lep uspeh, ki potrjuje njeno umetniško rast in odlične pevke kvalitete. V ostalih partijah: Kogejeva, Franci, Betetto, Janko. Dirigent ravatelj Polič.

Največje število repriz je dosegla v le, tobnji sezoni igra Helle Vuolijoki: »Zene na Niskavuoriju«. Konflikt zakonskega moža med dolžnostjo in ljubeznijo je obravnavan s stališča sodobnega gledanja in pojmovanja o morali, ki gre preko namišljenih in zlaganih dolžnosti in ima za cilj ustvariti na zdravi in iskreni podlagi, četudi z žrtvami, novo srečno življenje. Režiser B. Kreft.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Petek, 13. Zaprt.

Sobota, 14. ob 20. Vse za šalo. D.

Nedelja, 15. ob 15. Aida. Ob 20. Matura.

Povezanost med tečajem marke in funta na naših borzih

Povezanost med tečajem nemške klirinške marke in svobodnim tečajem angleške funta je na dani, če pomislimo da je bila znatna podrazitve angleške funta v zadnjem mesecu posredno v zvezi s prevladujočim klirinškim tečajem za marko. S stabiliziranjem klirinške marke je Narodna banka sicer ustregla ponovno izraženi zahtevi naših izvoznikov, da se zmanjša valutni riziko pri izvoznih kupcih v Nemčiji, toda obenem je bilo s tem ustvarjeno nekako nesorazmerje med cenami pri izvozu blaga v Nemčijo na eni strani in pri izvozu blaga v neklirinške države, kar se je končno pokazalo v naraščanju tečaja angleške funta. Res je sicer, da podrazitve angleške funta ni izključno posledica nesorazmerja pri cenah, ki se dajo doseči pri izvozu v Nemčijo in pri izvozu v neklirinške države, toda ni dvoma, da je prav ta visoki tečaj klirinške marke v znatni meri pripomogel k podrazitvi funta.

Pogrešno je bilo že, ko je Narodna banka v sredi lanskega leta dopustila, da se je zaradi sezonskega pomanjkanja klirinških mark na trgu dvignila cena marke na 15 in celo na 150 din. Pri tej podrazitvi marke je igral važno vlogo »Prizad«, ki je imel od izvoza žita v Nemčijo na razpolago znatne količine mark, ki pa jih je zadrževal, da je dosegel okrepitev tečaja na borzi. V naprej je bilo jasno, da mora imeti tako visok tečaj klirinške marke, kakor je bil zabeležen letos v poletju, za posledico znatno povečanje izvoza v Nemčijo in zmanjšanje uvoza nemškega blaga in obenem naraščanje zamrznjenih klirinških terjatev v Nemčiji. Kakor smo že v uvodu omenili se je v resnici od konca julija do konca leta saldo naših terjatev v Nemčiji povzpelo od 106 na 387 milijonov din.

O priliki jenskih trgovinskih pogojanj med Nemčijo in našo državo je sicer določen za nemško klirinško marko nekoliko nižji tečaj (14,30 — 14,70). Toda, kakor je razvoj pokazal, je bil tudi ta tečaj previsok. Vsaka sprememba deviznih tečajev bistveno vpliva na izkupiček izvoznikov blaga v izvoznem. Izvozna praksa v zadnjih mesecih je pokazala, da imajo izvozniki pri tečaju 14,30 din za marko pri izvozu v Nemčijo boljši izkupiček v dinarjih, kakor pri izvozu v druge, zlasti v neklirinške države. Zato se je naš izvoz v znatni meri usmeril proti Nemčiji v škodo izvoza v neklirinške države, ki nam plačujejo blago v devizah; kajti v neklirinških državah izvozniki niso mogli doseči tako ugodnih cen kakor izvozu v Nem-

čijo. Tako je prišlo do nesorazmerja med cenami pri izvozu v Nemčijo, ki obsega skoro polovico celotnega našega izvoza, in med cenami, ki se dosežejo pri izvozu v neklirinške države, kjer se plačuje po večini v funtih. Ker stremi avtomatizem v gospodarstvu življenju vedno po izravnavi, če preneha ravnotežje, zato je nastala čvrsta tendenca za funt, ki se je pričel naglo dvigati, kajti pri višjem tečaju funta se je pričel tudi dvigati izkupiček pri izvozu blaga v neklirinške države.

Na drugi strani pa je razmeroma visok tečaj klirinške marke povzročil ota, bitev uvoza nemškega blaga, ker je postalo, le nemško blago na nemškem trgu predrago. Tako smo imeli v zadnjih mesecih z Nemčijo visoko aktivno trgovinsko bilanco. V avgustu, septembru, oktobru in novembru je znašal naš izvoz v Nemčijo 939 milijonov din, istočasno pa je naš uvoz nemškega blaga dosegel le 516 milijonov, tako da je samo v teh štirih mesecih, na stala razlika v višini 423 milijonov, ki se je pokazala končno v naglem naraščanju naših zamrznjenih terjatev v Nemčiji.

S prenehanjem intervencije v korist nemške klirinške marke je v relaciji med marko in funtom nastopilo zopet svobodno gibanje, ki nam bo avtomatično prineslo potrebno izravnavo. Oslabitev nemške klirinške marke, ki je že večerj nastopila na naših borzih, pomeni za naše izvoznike zmanjšanje izkupička pri izvozu blaga v Nemčijo, in to tako preneha razlika med dosežanimi cenami pri izvozu v Nemčijo in nižnjimi cenami pri izvozu v neklirinške države.

Narodna banka ne reflektira več na eno četrtino izvoznikovskih funtov

Da ne bi obenem znižanje tečaja klirinške marke izzvalo pritisk na cene naših tržištišč, se je Narodna banka odločila spremeniti določbe glede obvezne prodaje funtov. Kakor je znano, so morali doslej izvozniki obvezno ponuditi Narodni banki eno četrtino funtov po uradnem tečaju in obenem prodati nadaljno četrtino po tečaju 238 din za funt, medtem ko so lahko preostalo polovico funtov prodali po svobodnem tečaju za funt, ki se je doslej gibalo na višini 262 din. V težnji, da pripomore k zopetni vzpostavitvi ravnotežja med tečajem klirinške marke in angleške funta je Narodna banka sporočila pooblaščenim denarnim zavodom, da od 11. januarja ne reflektira več na eno četrtino izvoznikovskih deviz po tečaju 238 din za angleški funt, tako da morajo doslej naši izvozniki po uradnem tečaju prodati Narodni banki le eno četrtino svojih izvoznikovskih deviz, ostale tri četrtine pa lahko prodajo po tečaju funta na svobodnem trgu, kar pomeni, da se izkupiček izvoznikov za izvoznike funte poveča. Razumljivo je obenem, da je ta ukrep pripomogel k zboljšanju situacije na našem svobodnem trgu deviz, odnosno da je izrazil oslabeitev funta.

Kakor nam poročajo iz Beograda, Narodna banka ne bo več intervenirala na borzi nemških klirinških mark in se bo tečaj klirinške marke odsele svobodno gibal. Pocenitev klirinške marke bo imela za posledico, da se bo ob zmanjšanjem izvozu v Nemčijo dvignil uvoz nemškega blaga, kar bo pripomoglo k zmanjšanju visoke naraslega klirinškega salda. Z ustitvitvijo intervencije na borzi pa seveda ni rečeno, da bo Narodna banka dopustila, da bi padec klirinške marke na borzi dosegel prevelik obseg. Kakor zatrjujejo v poučenih krogih Narodna banka ne bo dopustila naglih fluktacij, temveč bo nadalje skrbela, da se do gotove mere doseže neka stabilnost tečaja.

Vprašanje pa je, kdo bo našim izvoznikom nadomestil škodo, ki jo bodo utrpeli ker so se v svojih kalkulacijah pri izvoznih kupcih v Nemčijo zanašali na to, da bo Narodna banka v smislu trgovskega sporazuma v vsakem primeru skrbela, da marka ne pade izpod 14,30. Ker se Narodna banka gotovo ni preko noči odločila za tako radikalno spremembo glede klirinške marke, bi bilo na mestu, da bi izvoznike že prej opozorila na to, da ne more za daljšo dobo jamčiti minimalni tečaj 14,30 din za marko.

Manjši državni davčni dohodki v novembru

Iz mesečnega poročila o gibanju državnih financ v mesecu novembru, ki je bilo objavljeno v »Službenih novinah« od 11. januarja posnemamo, da so državni davčni dohodki v novembru v primeri z lanskim novembrom v glavnem nazadovali. Večji so bili edino dohodki monopolov, ki so znašali 205 milijonov din, to je za 15,2 milijona din več nego lani, za malenkost večji so bili tudi dohodki od trošarin, ki so dosegli 87,4 milijona din in so bili v primeri z lanskim novembrom za 1,0 milijona din večji; vsi ostali državni davčni dohodki pa so bili v novembru manjši nego lani v istem mesecu. To velja predvsem za neposredne davke, katerih donos je dosegel v novembru 307 milijonov din, to je za 16,6 milijona din manj nego v lanskem novembru. Primanjkljaj je bil zabeležen predvsem pri splošnih neposrednih davkih, ki so prinesli v preteklem mesecu 2097 milijona din, t. j. za 9,6 milijona din manj, nego v istem mesecu lanskega leta. Občutno je tudi nazadovanje carinskih dohodkov, ki so znašali v novembru 77,5 milijona din, t. j. za 13,2 milijona din manj, nego v istem mesecu preteklega leta. Nazadovanje carinskih dohodkov je v zvezi z nazadovanjem uvoza. Omeniti je še take, katerih donos je v novembru dosegel 104,6 milijona din t. j. za 2,8 milijona din manj nego lani v novembru.

Za razdobje april—november so seveda rezultati ugodnejši. Tako je znašal donos neposrednih davkov v teh osmih mesecih letošnjega proračunskega leta 1889 milijonov din, t. j. za 45,1 milijona din več nego lani. Pri tem pa je značilno, da je bil tudi za to osmesečno razdobje donos posebnih davkov (davek na poslovni promet) manjši nego je bil lani in znaša ta primanjkljaj 25,8 milijona din. To pomeni, da je naš poslovni promet po statističnem povečanju v zadnjih letih pričel sopet nazadovati.

Povečanje nasproti lanskemu letu beleži donos trošarin, ki se je dvignil v osmih mesecih na 681,1 milijona din (plus 72,1), nadalje donos taks, ki se je dvignil na,

842,3 milijona din (plus 49,6) in donos monopolov, ki se je povečal na 1471,4 milijona din (plus 64,3). Donos carin pa izkazuje tudi za to osmesečno razdobje nazadovanje v primeri z istim razdobjem lanskega leta, in sicer za 15,8 na 684,0 milijona din.

Dohodki državnih podjetij

Gibanje dohodkov državnih podjetij je bilo v novembru neenotno. V primeri z lanskim novembrom so nazadovali predvsem dohodki državnih rudnikov, in sicer za 12,5 na 17,0 milijona din. Manjši so bili tudi dohodki državne rečne plovbe, ki so znašali 4,3 milijona din, t. j. polovico manj nego lani v istem mesecu. Večji pa so bili predvsem dohodki državnih železnic, ki so se dvignili za 2,8 na 243,3 milijona din. Dohodki gozdov so narasli za 6,2 na 13,0 milijona din, dohodki pošte, telegrafa in telefona pa za 1,2 na 36,4 milijona din.

Za razdobje prvih osem mesecev tekočega proračunskega leta so izkazani dohodki državnih železnic v višini 1701 milijona din, t. j. za 80,7 milijona din več nego lani v istem razdobju. Dohodki pošte, telegrafa in telefona so se povzpeli na 351,9 milijona din (za 24,0 milijona din več). Manjši so bili predvsem dohodki rudnikov, ki so izkazani v višini 180,7 milijona din, t. j. za 24,4 milijona din manj kakor lani v istem razdobju. Dohodki državnih gozdov pa so znašali 62,8 milijona din, t. j. za 0,6 milijona din manj.

Gospodarske vesti

— Konferenca guvernerjev novčaničnih bank Balkanske zveze. Dne 17. in 18. t. m. bo v Beogradu konferenca guvernerjev novčaničnih bank Balkanske zveze. Ob tej priliki bodo razpravljali o skupnih gospodarskih in finančnih zadevah.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Borze

12. januarja

Na ljubljanski borzi in na ostalih borzih je ostal uradni tečaj za angleški funt nespremenjen na doseženi višini. Nemški klirinški tečaj se bil zaključiti v Ljubljani po 14,30, za februar pa se ne nudi po 14,20. Na zagrebški in beograjski borzi pa je tečaj danes nepričakovano popustil in je bil v Zagrebu promet po 14,12, v Beogradu pa po 13,80. Očitno je Narodna banka opustila dovedanje prizadevanje v smislu trgovinskega sporazuma z Nemčijo, da ne pušči marke paši izpod 14,30. Po zadnjem trgovinskem sporazumu z Nemčijo bi bila Narodna banka dolžna skrbeti, da se klirinški tečaj marke drži v okviru 14,30 — 14,70. Grški boni so se trgovali v Zagrebu po 38, v Beogradu pa so se nudili po 38,50.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je bilo za vojno škodo pri nespremenjenem tendenci popravčevanje po 473 (v Beogradu je bil promet po 474—474,50). Do zaključka je prišlo v 4% severnih agrarnih obveznicah po 60 (v Beogradu po 59,80). Nadalje je bil promet v delnicah Trboveljske po 190 in v delnicah Gutmana po 35.

DEVIZE

Ljubljana. Amsterdam 2387,20—2425,20 Berlin 1763,72 — 1781,38, Bruselj 741,25 — 753,25, Curih 995—1005, London 205,05 — 208,26, New York 4373 — 4433, Pariz 115,55 — 117,85, Praga 150,85 — 152,35, Trst 231,20 — 234,30.

Curih. Beograd 10, Pariz 11,6675, London 20,67, New York 442,6250, Bruselj 74,74, Milan 23,2750, Amsterdam 240,60, Berlin 177,45, Stockholm 106,45, Oslo 103,8750, København 92,2750, Praga 15,16, Varšava 83,60, Budimpešta 87,50, Atene 3,95, Bukarešta 3,25.

AGENCIJE

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 473 den., 4% agrarne 60,50 — 63, 4% so-

verne agrarne 59,50 — 60,50, 6% be-
guske 90,50 — 91,50, 6% dalm. agrarne 90
bl., 7% stabiliz. 97,50 den., 7% invest.
99,50 — 100,50, 7% Seligman 99 den., 7%
Blair 91 — 92, 8% Blair 97 — 99, delnice:
Narodna banka 7700 den., PAB 224 —
230, Trboveljska 188 — 190, Gutmann
35 — 45, Sečerana Osejnik 100 bl., Osej-
ska Ijevanska 160 — 175, Isis 35 bl., Ja-
dranska 320 den.

Beograd. Vojna škoda 473 — 474 (474
— 474,50), 4% agrarne 60,50 den., 4% so-
verne agrarne 59,50 — 60 (59,80), 6% be-
guske 90,50 — 91, 6% dalm. agrarne 89
— 89,50 (89), 7% invest. 100 — 101, 7%
Blair 91 — 91,25 (91,25), 8% Blair 97,50
— 100, Narodna banka 7800 den., PAB
228 — 230.

Blagovna tržišča

2710

+ Chicago, 12. jan. Začetni tečaj: pše-
nica: za maj 69,125, za julij 69,375, za sept.
70,375; koruza: za maj 53, za julij 54,125, za
sept. 54,875.

+ Winnipeg, 12. jan. Začetni tečaj: pše-
nica: za maj 62,25, za okt. 63,125.

+ Novosadska blagovna borza (12. t. m.). Tendence nesp. Promet srednji. Pšenica: baška, sremka in slavonska 159 — 159; banatska 157 — 159. K2: baška 137,50 — 140. Jčmen: baški in sremski, 64,65 kg 149 — 151; jari, 68 kg 180 — 185. Oves: baški, sremski in slavonski 160 — 162,50. Trgati: baška, pariteta Indija in Vrša 101 — 102; baška, pariteta Indija in Vrša, sušena 113 — 114. Moka: baška in banatska »0g« in »0gg« 247,50 — 257,50; »2« 227,50 — 237,50; »3« 207,50 — 217,50; »6« 187,50 — 197,50; »7« 157,50 — 167,50; »7 in pol« 122,50 — 127,50; »8« 112,50 — 115. Fizol: baški in sremski bell, brez vreč 287,50 — 292,50. Otrbi: baški, sremski in banatski v jutastih vrečah 95 — 100.

Uspehi Sokola na zapadni meji

Dolenji Logatec, 7. januarja 1939

Ze dalj časa ni bilo nič v dnevnih o našem Sokolu, toda to ni nikak dokaz, da nismo vedno pridno na delu. Saj je naš dom središče vsa življenja v Logatcu in je v njem od zgodnjih popoldanskih pa do poznih večernih ur živ-žav in dirandaj, ker naša telovadnica je tako polna in dobro obiskana, kot že dolgo ne. Po uspehi akademiji in proslavi 20-letnice naše domovine, smo imeli 4. decembra Mlakavžev večer za deco, pri kateri priliki je bilo obdarovanih 224 malih pripadnikov našega Sokola z obleko, obutvijo in raznimi sladkimi dobrotami. 23. decembra pa je bila božičnica, pri kateri priliki je bilo razdeljeno 400 kg moke med najpotrebnejše, vsi ostali pa so bili obdarovani s hranili Socialni odsek zasluži vso pohvalo, ki je skrbel, da se je vse to izvršilo, bratsko zahvalo pa tudi vsem številnim darovalcem, ki so z darili pa bodisi v gotovini ali blagu pripomogli, da sta se obe akciji uspešno izvršili.

Silvestrovo smo v napolnjeni dvorani ob prijetni godbi in zabavnih točkah preživeli v našem domu, dočim so se pravoslavne badnjake po številni deputaciji udeležili naši člani. V Logatcu imamo namreč šest granične čete, ki proslavlja vsako leto svoje pravoslavne praznike, ker so tako oficirji, podoficirji in granicarji pravo-

slavne vere. Na 9 sanah smo se peljali iz vojašnice na mejo na Kalce po badnjak, od koder smo se vsi veseli in razigrani ter okrašeni z državnimi trobojkami vrnili domov v štab.

Vsi se pa pripravljamo na našo veliko, lahko trdimo največjo podeželsko predpustno zabavo, ki bo kakor vsako leto, tudi letos prvo soboto v februarju t. j. 4. Karneval bo v vseh prostorih sokolskega doma in bo letos znatno več prostora, kot pa ga je bilo prejšnja leta. V Logatcu je bilo vedno prijetno in domače, zato smo prepričani, da bodo ta dan med nami vsi oni, ki so prihajali doslej, vsak naj pa pripelje še svoje znance in prijatelje s seboj, ker kakor že omenjeno prostora bo letos dovolj, dekoracija pa čisto nekaj posebnega in bomo enkrat poizkusili maskarado prirediti skupno z Marsovi, ki so nam že po naši logaški brezlični postaji zasigurno obljubili, da se 4. februarja pripeljejo k nam v naš dom v velikanski raketi. Opozorjamo vseled tega že sedaj vse sestre in brate in vse prijatelje sokolstva, pripominjamo še ob tej priliki, da gre polovica čistega dobička vedno v socialni odsek, da se 4. februarja pripeljejo v Logatec in eno noč prežive ob zapadni meji. Nasvidenje in Zdravo!

Dobrodelna prireditev ljublj. obrtnikov

Ljubljana, 12. januarja

Najmarljivejši stanovski društvo v Ljubljani je vsakek Obrtniško društvo. Pogosto opažamo, da prihajajo iz njegove sredice izredna stremjenja, ki vodijo do izboljšanja gospodarskih prilik. Društvo ima vedno v mislih napore, ki jih za-tavlja na humanitarnem in socialnem delovanju.

Onemogli, osiroteli obrtniki vedo ceniti podporo Obrtniškega društva, ker ono jim vsako leto na veliki obrtniški praznik sv. Jožefa naklanja podpore, ki so sicer malenkostne, a vsakekoro so mnogim tem bolj dobrodošle.

V resnici je prijetno izčrpanemu človeku, ko si na stara leta ne more koristiti s svojim prihranjenim premoženjem in ki je ostal sam, navezan samo na javno in privatno podporo, ko se ga epomnijo njegovi mlajši stanovski tovariši. Vsi oni, ki jim je usoda naklonila boljši položaj v obrtniških vrstah, sedaj ko so zdravi in mladi, te potrebe ne čutijo. Vendar tudi njim stanovska zavest in srčna dolžnost nalagata, da se v svojem blagostanju spomnijo onih bednih svojih tovarišev, ki jim je usoda naklonila velike težave in nepravilne. In ravno Obrtniško društvo z vsem svojim članstvom čuti potrebo, da zastavi ves svoj vpliv, svojo moč in sredstva, da nekako lajša težave onemoglim in siromašnim svojim tovarišem-obrtnikom. Pri vsem tem delu pa društvo tudi ne pozablja na svoj obrtniški naraščaj, ko skrbri za njegovo pravilno vzgojo.

Da se vse te človekoljubne naloge izvedejo, so potrebne velike žrtve in sredstva. Da pridobe potrebnih sredstev, iščejo naši obrtniki izhodnih možnosti na vse strani. Tako v ta namen priredi društvo vsako leto svojo prireditev, katere čisti dobiček se vložijo v Josipa Turka sklad, iz katerega se potem razdelijo podpore onemoglim obrtnikom, njihovim vdovam.

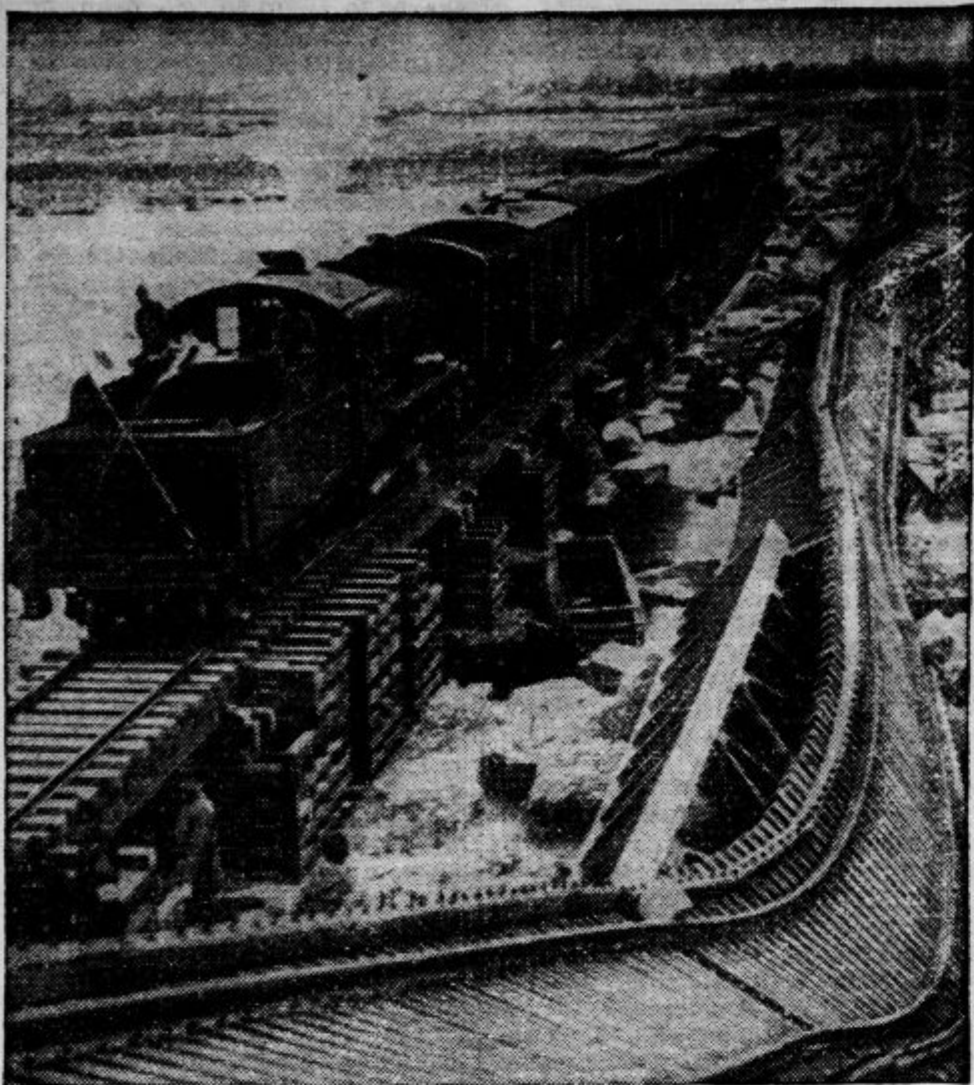
Letošnja prireditev obeta biti posebno zanimiva. Vse priprave se bližajo h koncu, in informirani smo, da nas obrtniki hočejo presenetiti s svojo iznajdljivostjo saj je nekaj tajnih priprav znanih in lahko rečemo, da so prav originalne. Vsakdo bo vse lahko videl, kdorkoli bo prišel na to tradicionalno prireditev, obenem pa bo s svojo prisotnostjo podprl plemenitost in požrtvovalno delo naših obrtnikov. Vskomur priporočamo, ki mu je do nepravilne zabave, da pride v soboto 14. t. m. v Kazino na XV. Obrtniški ples!

Vstopnice se dobe v predprodaji v pisarni društva, Sv. Petra c. 4, tel. 35—23 pri g. Alojziju Lombardu, Ljubljana, Celovška c. 43.

Snežni plaz na Koroškem

Iz Celovca poročajo, da je snežni plaz v Kruševcu prošlo soboto zasul šest oseb, ki sp ali na planino po snu za živino. Samo dve so rešili, ostali štirje so se zadu-

Japonski zasloni most

Na železniški progi Peking—Hankov so Kitajci pri umiku svoje vojske porušili most čez reko Šinčov. Japonci so zdaj prehod popravili kakor kaže priložna slika

Obnova na bojnih poljanah

Industrija za odstranjevanje vojnega materiala v Franciji

Dvajset let je minulo, od kar je utihnilo na zapadni fronti grmenje topov, a še vedno izkopava kmetovalčev plug iz zemlje spominke na tiste strašne boje in tisoči ljudi so še vedno na delu, da bi s krvjo prepojeno zemljo vrnili njenemu prvotnemu namenu.

Picardijsko fronto, na kateri so se borili Angleži, so sedaj dokončno očistili. Obnovitvena dela se vršijo ta čas v glavnem ob Sommi, Aisni in v Šampanji.

Takoj po sklepu miru je odšla francoska vlada s milijoni beguncev, ki so se vračali v svoje vasi, na delo obnove, ki se je raztezalo od Severnega morja do Vogezov. Po osmih letih je bila glavna stvar opravljen, večino polj so v toliko očistili, da je bilo zopetno obdelovanje brez nevarnosti mogoče. Od tedaj so vodila obnovitvena dela s pristankom vlade zasebna podjetja, ki smejo ves kovinski material, ki ga najdejo, po mili volji prodati, samo eksplozivne snovi morajo izročiti oblasti. Velikanske množine granat, bomb, praznih nabojev, bojeve žice, topov in lafet, pušk in podkev so nabrali že od tedaj. Še vedno najdejo vsako leto tisoče nerazpočenih granat in njihov pobiranje zahteva še vedno smrtno žrtve.

Včasih odkrijejo cela municijska skladišča, ki leže globoko pod zemljo in so polna še uporabnega materiala. To se dogaja najčesteje v bivših britskih odsekih, kjer so v zadnjih vojnih časih uredili pod zemljo na stotine takšnih skladišč. Po veliki nemški ofenzivi spomladi 1918. so se ta skladišča, za katera Nemci niso vedeli, izgubila. Uporabljivo municijo oddajajo danes vojaški oblasti, ki jo spravlja v svoja skladišča.

V dvanajstih letih, odkar vodijo pospravljanje zasebna podjetja, so samo ob Sommi našli deset tisoč ton kovine in več nego milijon nerazpočenih granat so izpraznili. Predansko leto so našli 207.186 granat. V novem letu hočejo bojne poljane ob Sommi še temeljiteje pospravljati in pričakujejo, da bodo našli še več materiala nego doslej. Pri tem so zemeljsko površino že natančno preiskali in iskanje zakopanih ostankov se ne razteza globlje nego 4 m, ker granate, ki ležijo še globlje, ne ogražajo obdelovalcev polj. Iskalci

so oboroženi z dolgimi drogovi, ki jih zabadajo v zemljo. Če zadene drog ob trd predmet, to mesto z vso previdnostjo prekopljejo.

Tako se je razvila cela industrija z mnogimi delovnimi močmi in z omrežjem prevažajo gore streliva, nabojev, žice in podkev do določenih skladišč. Granate največjega kalibra, s katerimi je delo še posebno nevarno, zakopavajo v globoke jame in tam jih pripravijo do eksplozije. Stotine žensk izpraznjujejo nabojne za puške in strojnice.

Našli so cele artilerijske parke s stotimi topovi, ki jih je bila svojčas zasula zemlja. V dolgih vrstah čakajo sedaj na to, da jih spravijo v topinice. Puške, ki jih najdejo, pa morajo po obstoječih zakonih uničiti na mestu.

Pospravljanje ostankov svetovne vojne pa postaja od leta do leta bolj nevarno, ker vžigalne kapice rjavijo in jih je čedalje težje odstranjevati. Plinske bombe in plinske granate zahtevajo spet drugačen način uničevanja. Posebna moštva, ki so zavarovana s plinskimi maskami, jih izpraznjujejo daleč od človeških bivališč. Seveda pa pri izkopavanju ne dobivajo samo vojnega orožja, temveč tudi najrazličnejše druge predmete, ki jih je nekdanje bombardiranje spravilo v zemljo, kipe, križe, pohištvo, celo konice zvonikov.

Ker Francozi sami ne kažejo dosti veselja, da bi sami opravljali to donosno, toda nevarno delo, so po vojni vzeli v deželo tisoče Poljakov, ki jih še danes mnogo dela na bivših bojnih poljih. V teku let so jih eksplozivne granate ubile že nad pet sto. To dovolj zgovorno kaže, kako nevarno je to delo.

Računajo s tem, da bo treba še pet let dela, preden bodo stara bojišča ob Sommi, Aisni in v Šampanji temeljito očiščena. Vprašanje pa je, ali bo ta doba zadostovala, kajti vremenske nepravilnosti spravljajo tudi granate, ki ležijo globlje, čedalje bolj na površje in vsako leto dohitijo zavoljo tega mnogo kmetov smrt. Smrt gospodarji še vedno tudi po poljanah, o katerih menijo, da so že zadosti preiskane. Po nekaterih cenitvah je globoko pod zemljo še najmanj toliko vojnega materiala, kolikor so ga izkopali doslej.

Dva virtuoza drsalc

Te dni sta nastopila pred živno sportsko publiko v Berlinu drsalc brat in sestra Erich in Erika Lausio z L. Lausio. L. Lausio spadata med najboljše mojstre umetnega drsarja

Če nam zmrzne...

Če se je zgodila nesreča in so nam zmrznila jajca ali krompir v jedilni šrambl, tedaj jih moramo odtajati v hladni vodi, uporabiti jih pa moramo takoj.

Če je vodovodna napeljava ob zunanji steni in je nevarnost, da bo zmrznila, poskrbimo najprvo v najbližjem prostoru, da se peč ponoči ne bo ohladila. Kdor hoče biti posebno previden, naj postavi gorečo svetilko — toda previdno! — v bližino cevi. Posebno dobro pa je, če obesimo na zunanjo stran stene nad cev eno ali dve slamnici.

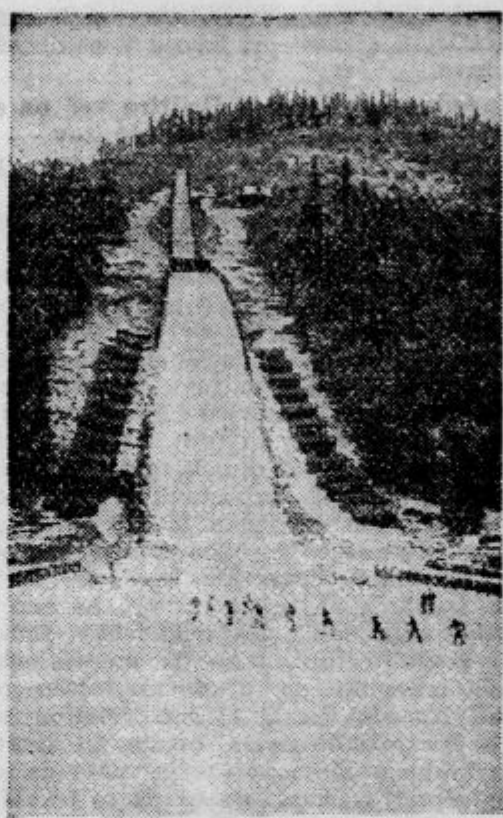
Steklenice, ki nam njih vsebina lahko zmrzne, naj ostanejo odprte, ker drugače bi jih mogla zmrznjena vsebina raznesti.

Če hočemo zamrznjena okna hitro odtajati, raztopimo v vodi kuhinjske soli, pomočimo gobo v to raztopino in odrgnemo z njo zamrznjene šipe. Tudi če jih odrgnemo s špiritom, bomo imeli uspeh.

Če hočemo šipe že v naprej obvarovati, da ne zamrznejo, raztopimo v litru špirit 55 g glicerina in dodamo še malenkost jantarjevega olja. Mešanico dobro pretresemo, ko se čist, odrgnemo z njo notranjo stran šip.

Če postaja olje v jedilni šrambl zavoljo mraza, jih ponesemo za 24 ur v nezakurjeno, toda ne premrzlo sobo. Malo jih zalijemo in šele potem jih damo spet v zakurjeno sobo.

Skakalnica v Zakopanih

V Zakopanih na Poljskem bodo od 11. do 20. februarja letos tekme za svetovno prvenstvo v smuku. Na sliki vidimo veliko skakalnico, kjer bodo smučarji preizkušali svoje znanje in pogum

Šum vode

Voda šumi v c-duru, to sta ugotovila dva znana fizika. Šum, ki ga proizvajajo vse tekoče vode, potoki, potoki, reke, vletoki in slapovi, izvira od razpokov neestetičnih zračnih mehurčkov, ki nastajajo zavoljo gibanja vode. Fizikalne raziskave so ugotovile, da je pri tem slišati večnoma trozvok c-dura c-e-g. Le pri posebno silnem šumenju je slišati še spodnjo dominantno c-ja, namreč f, ki prevladuje prav razločno v besnečih brzicah.

Nalivno pero kot odlikovanje

Tvrdke, ki so v trgovskih stikih s Kitajsko, se v zadnjem času čudijo velikemu povpraševanju po nalivnih peresih. Kitajska potrebuje teh peres toliko kolikor nabojev, kot pravo vojno potrebščino. Neredko naletiš na kitajskega vojaka, ki se ponaša s štirimi, petimi ali šestimi nalivnimi peresi v svojem prsnem žepu. Ubogi mož pa ne zna ne brati ne pisati...

Razlaga je preprosta. Kitajci menijo, da nalivno pero naravnost dokumentira izobraženost in razumnost nosilca. Nalivno pero je za vojaka lepša stvar nego kitajsko odlikovanje. Tako so prešli generali na to, da delijo nalivna peresa namesto odlikovanj... Kitajci so s tem zadovoljni, izdelovalci nalivnih peres pa tudi.

Parnik gori

Po brežičnih vesteh, ki so jih ujeli v Londonu, je nastal na krovu 16.000-tonskega britskega parnika »Rimutake«, ki se mudi trenutno v južnem Tihem oceanu na vožnji proti Aucklandu na Novi Zelandiji, požar. Kakšen obseg je dosegel ta požar, še ni znano. Ladija je še štiri dni vožnje oddaljena od Aucklanda. Na njej je 286 potnikov.

Odgojena poroka

Marije Savojske

Iz Rima poročajo, da je poroka princese Marije Savojske, najmlajše hčere italijanskega kralja in cesarja Abesinije, preložena, in sicer zaradi bolezni princesine sestre Mafalde Hessenske.

Finska prestolnica Helsinki

Glavno mesto Finske, kjer se bo vršila prihodnja mednarodna olimpiada, ima po zadnjem ljudskem štetju 310 tisoč prebivalcev. Četrtna prebivalstva je švedskega porekla, finskih državljanov s švedskim materinim jezikom je nad 77 tisoč. Nemška manjšina v Helsinkih je skromna; šteje komaj tri tisoč pripadnikov.

Torpedovka brez dimnika in jambora

Te dni je podvzela poskusno vožnjo na Angleškem prva torpedovka, zgrajena po načrtih inženjerja Penna. Torpedovka vozi z brzino 50 milj na uro, ženejo jo trije stroji tipa Rolls-Royce po tisoč k.s., posebnost ladje pa je ta, da nima dimnika niti jambora. Iz vode moli le nezaten del ladje tako, da se Pennova torpedovka jedva opazi na vodni površini.

Bela smrt v planinah

Štirje izmed francoskih ponesrečencev pod plazom pri Galibieru v področju Mont Blanca: Jean Maurain, Daniel Dewulf, Stephane Lechner in gdca Torchon-Dorât

Državniki, bivši bojevniki

Hitler, Mussolini, Daladier, Halifax, Bonnet

Veliko večino mož, ki so pripravili monarhski sporazum in Evropo začasno obvarovali vojne, predstavljajo bivši vojaki iz svetovne vojne.

Nemški kancelar in vodja Hitler se je udeležil kot preprost vojak 48. nemškega pehotnega polka grozovitih bojev na zapadni fronti. Bil je sel in je opravljal tako eno izmed najbolj nevarnih vojnih služb. Kot četovodja si je s svojo hrabrostjo priboril železni križec prvega razreda in je ob koncu vojne zavoljo zastrupitve z vojnim plinom začasno oslepel.

Benito Mussolini je bil od l. 1915. kot preprost vojak, pozneje kot desentnik na fronti v Dolomiti in na Krasu, dokler ni postal v februarju 1917 z več nego štiri-desetimi ranami nesposoben za boj.

Francoski ministrski predsednik Daladier je bil štiri leta na fronti, sprva kot pod-

častnik, pozneje kot stotnik. Francoska armadna poročila so ga večkrat posebej omenjala.

Angleški premier Neville Chamberlain zavoljo svoje starosti sicer ni bil v vojni, vendar pa se je obdal vedno s svetovalci, bivšimi bojevniki. Njegov zunanji minister lord Halifax je odšel v svojem 33. letu kot poveljnik yorkshireskih dragoncev na fronto, notranji minister sir Samuel Hoare se je l. 1914. javil za vojno službo, a odklonili so ga zavoljo njegove starosti, nakar je sestavil nov polk prostovoljcev in stopil v vojno poročevalno službo.

Tudi francoski minister Bonnet je ves čas svetovne vojne bil na fronti in tako tudi različni drugi današnji vodilni državniki.

Ženska vodi lokomotivo
Kariera Ane Westergardove na Danskem

Pred dvajsetimi leti je stopila mlada Ana Westergardova iz Danske, hči preproste delavske družine, v službo danskih državnih železnic. Ni ji bilo vseh, da bi ostala tu vedno samo majhna uslužbenka, hotela je postati nekaj več. Tako je izkoristila ves svoj prosti čas in je z odliko polagala izpit za izpitom. Skoraj z vsakim delom, ki je potrebno v železniški stroki, se s svojim učenjem in prakticiranjem seznanila. Ni bila samo postajna načelnica in sprevednica, temveč tudi kurjačica in strojevodka, in vse to z uspehom. Uporabili pa so jo najbolj za upravna dela. Danes ima eno najvišjih mest pri državnih železnicah.

Njenemu vplivu se je zahvaliti, da sprejemajo danske državne železnice danes v službo prav tako mlada dekleta kakor mlade moške in pred vsem, da jih uporabljajo v vseh železniških strokah. Strojovodkinj tu ni malo. Westergardova pravi, da se more le Danska ponašati s tem, da delujejo v njeni železniški stroki tudi ženske. Druge države ne mislijo niti za primer vojne na to, da bi na lokomotivah uporabile žensko osebje.

Postani in ostani član
Vodnikove družbe!

Bivša španska kraljica v Rimu

Te dni je prispela v Rim na obisk bivša španska kraljica s hčerjo, infančo Marijo Kristino

Tifus v živalskem vrtu

Živalski vrt v Kodanju je postal žrtev epidemije tifusa med živalmi. Mnogo redkih primerkov je zaradi tega poginilo, tako n. pr. ameriški bizon, ki je bil ena največjih redkosti svoje vrste v sedanjem času.

Zofija Cecilija

Te dni je bil v Atenah krst prvorojenke grškega prestolonaslednika, princa Pavla. Princeza je bila krščena na ime Zofija Cecilija. Kumica pri krstu je bila italijanska kraljica, katero je zastopala princeza Irena.

Novi šef GPU

Berija, je odredil mobilizacijo vseh sil tajne ruske policije v Ukrajini, kjer hočejo izvesti splošno stavko

A NEKDOTA

General Moreau, Napoleonov nasprotnik, je postal slaven zaradi svojih vojaških umikov. Ko so nekoč v cesarjevi navzočnosti govorili zaničljivo o njem, je Napoleon povzel besedo in dejal čisto resno: »Gospoda, Moreau je kljub vsemu pomemben vojskovodja. Njegova usoda pa sliči usodi bobna: ne slišiš ga, dokler ne udariš po njem.«

VSAK DAN ENA

PO PREKROKANI NOČI

»To vam pa že povem, da se bom pritožil naravnost na policijsko ravnanje! Ta svetilka me je napadla samo zaradi tega, ker ste jo vi naščuvali proti meni!«

(Ric et Rac)

Kulturni pregled

Spinoza in moderno mišljenje

Pavao Vuk Pavlovič v Zagrebu je izdal 176 strani obsegačo filozofsko študijo »Spinozina nauka« (Zagreb 1938). Avtor sp.sov »Spoznaja i spoznajna teorija«, »Ličnost i odgoj« i. dr. se je poglavlju v filozofiji Barucha d'Espinoze, znanega po imenu Spinoza. Knjiga P. Vuka Pavloviča je menda najoriginalnejši jugoslov. donesek k literaturi o tem slovetnem modroslovcu. Ni kompilacija marveč sad samostojnega proučevanja in razmišljanja.

Pisec ne prikazuje Spinozovega življenja, temveč razglablja njegovo delo, predvsem pa njegove filozofske ideje. Vzlic svoji izrazito filozofski vsebini je knjiga vredna, da vzbudi zanimanje širšega kroga izobražencev, ker je Spinozov nauk v marsičem povezan tudi z današnjo dobo in njeno problematiko.

Spinoza! V mislih se nam vzbuja podoba holandskega Juida, ki ga je bila njegova cerkvena občina še kot 24-letnega mladika obzobila, proklela in pregnala z besedami: »Togota in jeza Gospodova bo vzplamela zoper tega človeka in ga obsula z vsemi prokletstvi, ki so zapisana v knjigi zakonov. Gospod bo izbrisal njegovo ime z zemlje«.

Prokletstvo okoskrbnih fanatikov se ni uresničilo. Spinoza je postal eden najvzornjših mož svojega časa. Izven svojega verskega občestva je bilje služil ideji Boga v zemeljskem življenju kakor premočni njeni službeni oznanjevalci in varuhi. Preživljal se je tako, da je brusil steklo in drage kamne, ob prostem času pa je razmišljal in pisal v latinskem jeziku o najglubljih vprašanjih človeškega bitja in žitja. Gospod ni hotel izbrisati njegovega imena z zemlje, marveč ga je poveljal s slavo. V slehernem leksikonu, ki vsebuje najvažnejše podatke o svetu in človestvu, najdeš zapisano to ime in osem podatke, da je Spinoza, ki je živel v letih 1632—1677, utemeljil identiteto filozofije, marveč razlaganje, da nasprotja, kakor sta na pr. duh in materija, potekajo iz istega absolutnega izvora. To naziranje je postalo v 19. stoletju osnova monistične »naturfilozofije« (Haeckel i. dr.). Pri Spinozi je iskala opore tudi sodobni panteizem, po katerem bi bil bog eno z naravo (»Deus sive natura«), nanj so se sklicevali deterministi, ki so branili svoj nazor, da je človeška volja nesvobodna in vezana z vzročnimi zakoni narave. Spinozova »Etika«, čeprav spisana v težkem slogu, ki zahteva zaradi zgoščenosti in miselne polnosti mnogo študija, je postala zlasti v devetnajstem stoletju ena najbolj priznanih filozofskih knjig. Tako se je Spinoza dve sto let po smrti uvrstil med uvaževane filozofe tistega stoletja, ki je zaradi zmagovitega razvoja naravoznanstvenih in tehničnih ved postalo ena najmanj »filozofskih« dob.

V novejšem času se pojavlja REVIZIJA STALIŠČA O SPINOZI. Njegova osnovna naziranja in pogledi se razlagajo drugače, kakor v dobi zmagovitega materializma in racionalizma. Vzemimo samo njegov traktat »Deus sive natura«. Ki so ga tolmčili tako, da je bog enak naravi. Danes se začnejo uveljavljati revizija pri vprašanju, kaj je prav za prav mislil Spinoza pod pojmom »natura«? In nova raziskavanja in proučevanja njegovih del kažejo, da je bil pojem narave pri Spinozi napačno tolmčen in da iz tega reka ne sledi tiste konsekvence, kakor so jih hoteli imeti »naturfilozofski« pristaši Spinozovega nauka.

Tudi spisa Pava Pavloviča stoji v znamenju revizije dosedanjih naziranj o Spinozi in njegovem nauku. S knjigo se bodo morali kritično srečati raziskovalci Spinozove filozofije in ožji poznavalci zgodovine evropskega modroslovja. Pisec se spominja predavanja, ki ga je bil imel l. 1932 v radiu o Spinozi in pravi, da se mu je takrat nenadno pojavila v vsaj jasnosti resnica o življenjskem poslanstvu tega misleca. »Od tedaj je minila vrsta let, a rezultati dolgoletnega raziskavanja in proučevanja so se v marsičem razločevali od pojmovanja, ki so se ga oklepal drugi prikazovalci Spinozove filozofije, tako da se mi ni zdelo odveč, če bi jih objavil...«

Zapiski

Nove knjige Specialnega ekonomskega instituta v Ljubljani. Kot 2. in 3. zvezek svoje »Zbirke študij« je izdal Socialno ekonomski institut v Ljubljani dva samostojna zvezka z naslovom »Socialni problemi slovenske vasi«. Prvi, ki obsega 128 strani, vsebuje tri razprave: Dr. Ivo Pirč razglablja najprej probleme asanacije naselja glede na konkretne naloge v Sloveniji. Tu se pisec bavi z vidika sodobne higijene z vprašanji preskrbe s pitno vodo, odstranitve ocedkov in odpadkov, s higijeno kmetijske hiše i. dr. ter na to podaja po posameznih okrajih zgoščen oris sedanjega stanja. V drugi razpravi se bavi dr. Ivo Pirč s prehrano prebivalstva v Sloveniji, torej s pojavom, ki je za življenje našega ljudstva — kar je teoretično dovolj jasno utemeljeno v uvodu razprave — življenjsko važnega pomena. Tudi tu zaključuje razpravo pregled po posameznih okrajih. Znači geograf in zgodovinar Franjo Baš pa je zastopal s krajšo, a vsebinsko tehtno razpravo »Življenjski nivo kmetov«. Zvezek zaključujejo nekatere izjave iz kmetijske ankete na banovini, kjer sta avtorja razprav referirala o obravnavanih problemih in pojava. V drugem zvezku je objavljena obsežna socialno-gospodarska študija Filipa Uratnika »Poljedelsko delavstvo v Sloveniji«. Študija obsega str. 5—90 in vsebuje tudi podrobno izdelano statistično prilogo. Uratnikova razprava je važen donesek k analizi socialnega stanja slovenskega ljudstva: samo tako proučevanje lahko privede do koristnih preinov, kakor jih zahtevajo dejanske razmere našega naroda, njegov napredek in bodočnost. Drugi del knjige zavzema razprava Hrvoja Malistr »Zaposelitev kmetijskega prebivalstva«. Pisec obravnava v svojem preglednem donesku na podlagi statističnih podatkov vprašanje, ki je takisto eden naših najpomembnejših socialno-političnih problemov in naznačuje možnosti, kako bi se mogel rešiti ves kompleks vprašanj, ki so zvezana s problemom zaposlitve našega kmetijskega prebivalstva. Tudi ta zvezek zaključujejo izjave iz že omenjene ankete. Oba zvezka »Socialnih problemov slovenske vasi« prinašata mnogo materiala k so-

Pisec pa si želi čitateljev, ki bi brali njegovo študijo s Spinozovimi izvirnimi spisi v roki. Želja, ki je vtislila pečat vse njegove knjige, ni to lahek in senčen sprehod po vrstah, marveč naporno miselno hrobo, osvajanje nekaterih vrhov človeškega mišljenja. Namen tega truda pa ne bi smelo biti nič drugega nego »življenje v duhu in resnici« — to, česar je dandanes vedno manj in kar sedanja zbrutalizirana doba tepta s posebnim zadovoljstvom.

★

Toda lahko nam je v tolažbo, da tudi Spinozova doba ni bila mnogo boljša, in prav to je tisto, kar nas dandanes približuje miselnemu sistemu tega filozofa, ki predstavlja enega redko plemenitih predstavitev svoje rase. V predzadnjem poglavju navedene knjige nam skuša P. Vuk Pavlovič približati rezultat svoje vsesok interesantne in delno tudi na najnovejši literaturi o Spinozi sloneče revizije naziranj o njegovem nauku. (Pisec posebno navaja sodbe Dunina-Borkovskega v knjigi »Der junge Despinosa«). Ta prokleti in izobčeni Jud je skušal »spraviti človeka krščanske religioznosti z eksaktnim prirodznanstvom in tako rešiti kontinuiteto zapadne kulture kot krščanske kulture«. Zakaj »v tej zvezi ne smemo pozabiti, da je Spinoza živel v času globoke krize religioznega, posebej se krščanskega človeka. Bila je to doba najtežjih konfesionalnih bojev, ko so krščanska načela le redkokdaj res živevala v srcu človeka, ki se je skrival za njimi, in ko so se ljudi v svoji borbi za obstoj, moč in politično nadvlado posluževali gesel s področja religije in določene stališča konf. st. pri tem pa se bili zli skrajnim mejam zaslepljenosti in brezdušnosti. Bila je doba, ko sta verski fanatizem in verska nestrpnost razdvajala človeka od človeka in podila ljudi v vojno, v mučnice in na grmado«.

In kakšen je odnos današnjega časa do te dobe? Pisec pravi, da ima kriza današnjega človeka, ki je še vedno renesančni človek, svoje središče v »neustaljenem, neuravnoteženem, nedoumetem in nerešenem odnosu med prirodznanstvom in religiozno zasidrano kulturo«. Samo da so se od Spinozovega časa izmenjale vloge: človek baročne dobe se je moral boriti zoper zaostalost, praznoverje in predsodke tistih vernih množic, ki so se zoperstavljale novemu prirodznanstvenemu pogledu na svet, medtem ko stoji človek sedanjosti pred praznoverjem in predsodki enostranskih sektarjev, ki se opirajo na tehniško kulturo in prirodne vede. Nadvlada verskega fanatizma se je spremenila v nadvlado političnega fanatizma in namesto verske nestrpnosti služi orgije politična nestrpnost...

★

Spinoza je hotel v svoji dobi premostiti prepade med naravoslovjem in metafiziko in obnoviti v skladu s prirodznanstvenim stališčem resnično, bistveno religioznost, ki bi ljudi v ljubezni in v znamenju univerzalnega bratstva združevala in odvrčala od razdora in zlasti še od konfesionalnih bojev. »Tudi danes je treba zoper enostranski fanatizem obnovljati religioznost, kar je pred dvesto poudaril v svojem govoru tudi Roosevelt. Francoski mislec Julien Benda pa je s tem v zvezi naglašal, kaj lahko misli moderen človek pod religioznostjo: je to njegova vera v občo, od materialne moči nezavisna, preko časa in okoli segajoča načela, torej vera v neke trdnjše vrednote, ki lahko zblizu ljudi in jih vežejo k skupni odgovornosti. Zdi se, da je sodobni naravoslovec, filozof in sploh intelektualni relativizem mnogo pripomogel k današnjim »orgijam nestrpnosti«, saj je vzel ljudem prepričanje, da morajo narode spajati tudi medsebojni nadnaradni oziroma brezobzirni narodna sebičnost nujno vodi v pogubo«.

Pred takimi pojavi današnjega časa stoji že več kot dve sto leti stare spoznavne mislece Spinoze. Bistvo problemov je ostalo isto in zbežana človeška misel zopet poleta okoli njih kakor večje okrog večernih ognjev.

elalni in gospodarski problematiki slovenskega ozemlja in je bilo dobro, da so ti strokovni referati izšli v knjigi. Kdor koli po poslednjem preučeval ta naša vprašanja, bo moral poseči tudi po navedenih dveh zvezkih. Preseneča pa, da oba zvezka iste zbirke in s istim naslovom nista enotna po opremlitvi in celo ne po formatu (širini).

Za novo češko narodno kulturo. Praški »Narodni kulturni svet« si je ustanovil pred dnevi literarno-umetniški razred, ki se je razdelil v naslednje sekcije: filozofsko, kulturno politično, leposlovno, gledališko, glasbeno in likovno-umetnostno. Narodni kulturni svet, ki mu bo dano vodstvo kulturne dela v drugi republiki, je izdelal obsežne programatične smernice. Značilno je, na kakšno idejno stališče se postavlja ta na pol oficielna institucija čeških kulturnih delavcev, (v kateri pa zamažam iščemo vrsto najodličnejših imen sodobne češke literature). Tako čitamo v programu med drugim: »Smatramo za nujno, da se vrne mo k pravi tradiciji našega duhovnega življenja. Češki narodni preporod je bil zmoten razlagan kot sad samega zapadnjaškega prosvetljenstva; v resnici se je izvršil tudi s silami narodove tvorne volje in verske gorečnosti v duhu romanske in gotične dobe. Priznavamo se k latinski krščanski enoti in k njenemu naravnostnemu redu. Odklanjamo materializem in vseh njegovih podobah. Verujemo v tisočletno nepretrgan narodov razvoj, ki ga je združeval v trajno skupnost svetovlaclavski koral; iz njegovega žara je vzplamela tudi pesem božjih bojevnikov. Zategadelj treba odstraniti vse zmotne razlage preteklosti, da lahko ustvarimo iz večnih vrelcev narodne tradicije novo kulturno življenje... Izločimo iz vse tvorbe destruktivnost, naravnost nizkost in strahopetnost; vodimo tudi z umetnostjo k čuti za čast, junštvo, disciplino in red. Ni bil poražen narod, marveč smotne ideje. Osnova vsega novega življenja naj bodo najvišje vrednote: domovina, semlja, narod, Bog« — Tudi to je prispevek k »češkoslovaškim revizijam«, ki o njih poročata v »Meridiano di Roma« Josef Bukáček. Le-ta pa je bolj skeptičen nasproti pretiranemu poudarjanju »svetovlaclavskih tradicij« in za-

postavljanju velikega duhovnega vzora Husa in Komenskega, čeških bratov i. t. d. »Ne smemo pozabiti«, piše Bukáček, »da so češke legije prave ustvariteljice republike, zapisovale na svoje zastave imena Jana Husa in Jana Žižka v času, ko je velik del češkega katoliškega klera bil še orodje v rokah avstrijskega zatiralca«.

Iz naših ženskih revij. »Ženski svet« prinaša v januarski številki na uvodnem mestu programatski članek Angele Vedoteve »V novo leto — v novo dobo«, ki poudarja skupnostni pomen slovenske žene. Iz aršine je prevedena pripovedna proza ene intelektualno najmočnejših beograjskih pisateljic Izidore Sekuličeve »Utrujenost«. Ina Slokan je prispevala zanimivo in dober napisano sliko iz življenja stare zidobinje »Zgodba o Stari Poloni in njeni podobici«, Helena Andriškova pa črtico »Marica«. Z liriko je zastopana samo Anica Cer-

nejeva (Božič v Halozah), ki je tudi prispevala »Besedo o vzgoji«. O gledališču poročata Maša Slavčeva. Novost v »Ženskem svetu« je pregled znanjepolitčnih pojavov. Številko zaključujejo informativne vesti, priloga »Naš dom« pa prinaša gradivo iz gospodinjstva in iz drugih praktičnih panog ženskega udejstvovanja. — Lep napredek zaznamuje z novim letnikom mesečnik »Žena«, ki ga izdaja Ivo Zor. V njem ima večkrat za leposlovje in reportažo Ina Slokan. List se je razvil iz skromnih začetkov in je dosegel z letošnjem letnikom že znatno razvojno stopnjo. Njegovo težnjo je gospodinjstvo: hoče biti svetovalec in priročnik praktični ženi. Poleg strokovne vsebine prinaša januarski zvezek pripovedno prozo Ine Slokanove »Mara se je odločila...«, članek o Mariji Skłodowsko-Curie, Depresesovo povest »Mala Klavdija« in mnogo drugega krajšega gradiva.

S P O R T

Uspele tekme z Mrzlice

V teh dnevih je smučarski odsek SPD v Trbovljah izvedel svoje klubske prireditve v alpski kombinaciji in splošno zadovoljstvo

Krasno zimsko vreme s ugodnimi snežnimi razmerami je bilo naklonjeno tudi trboveljskim smučarskim prireditvam, ki so bile za mladinski smučarski odsek SPD Trbovlje na dan sv. Treh kraljev, za prvenstvo smučarskega odseka SPD Trbovlje pa preteklo nedeljo na Mrzlici. Izid tekem je pokazal prav lepe uspehe bele sportne discipline med seniorji in mladinci.

Mladinske tekme so se udeležilo 25 tekmovalcev, ki so vsi prispeli na cilj. Proga je bila dolžina 3 km potekala izpod Zebeljvega hriba v višini 650 m po odprtem, poljskem valovitem terenu, s povprečnim strmcem 20% ter bila po kakovosti gorska srednja proga. Snežne razmere so bile ugodne.

Tekmovalci, ki so bili razvrščeni v dveh kategorijah (do 14 in nad 14 let), so dosegli prav dobre tekmovalne čase. Med tekmovalci se je v najboljšim časom odrezal Brates Drago 3.32, skrinjar Vilko 3.43 in Janežič Peči 3.50 (kategorija do 14 let). Od starejše mladinske kategorije pa Kus Teodor 2.46, šramel Slavko 3.00, Beg Milan 3.04 minut.

Klubske tekme SPD, ki so bile zamišljene kot splošna priprava za nedeljske medklubne tekme, ki so zdaj žal odložene, so po svoji odlični organizaciji, poteku in prvotnih tehničnih uspehih posameznih tekmovalcev v polni meri izpolnile pričakovanja ter iznenadile s prav lepimi rezultati in nič manj tehnično kakovostjo trboveljskih smučarjev. Tekma je bila na Mrzlici v alpski kombinaciji. Udeležencev je bilo 26. Tekma v slalomu, ki je bila v dopoldanskih urah, je šla po 200 m dolgi progi po strmini od Mrzliškega vrha do 20 m izpod planinskega doma z višinsko razliko 50 m in strmcem 30%. Proga je bila težka, snežne razmere odlične, temperatura —5 na startu in cilju. Startalo je 26 tekmovalcev, prispelo 24. Tehnično vodstvo je na mesto obbolelega g. Oida Bellina iz ljubeznivosti prevzel g. Sešel France kot odposlanec zimsko-sportne podzvece.

Popoldne je slalomu sledila tekma v smuku, ki so se udeležili isti tekmoval-

ci in še nekateri gostje SPD Celja ter juniorjev izven konkurence. Start je bil na Mrzlici pri lovski koči s ciljem v Trbovljah na starem sejmišču. Proga je v dolgoti 7 km potekala po grapah in koselih z višinsko razliko 750 m. Kakovost proge je bila srednja. Temperatura na startu —5 na cilju —2. Snežne razmere odlične. Tehnično vodstvo je bilo poverjeno g. Baumgartnu Juri.

Naslov klubskega prvaka si je priboril g. Plevčak Jože, znani trboveljski sportnik in planinec, ki je dosegel 169.7 točke. Najboljši čas dneva je dosegel izven konkurence g. Dvorščak član smučarskega odseka SPD Celje z 200 točkami ter je pri smuku z Mrzlice dosegel rekordni čas 14:02 minut. Od Trboveljčanov je dosegel najboljši čas v smuku 15letni Beg Milan s 14:28 (izven konkurence).

Splošni rezultati: Seniorji: 1. Plevčak Jože klubski prvak za leto 1939 točk 169.7. 2. Jazbec 159.8, 3. Gnišak 147.9. Juniorji: Kus 161.6, Pisanski 138.2, Rep 134.6. Izven konkurence: Dvorščak 200, Beg Milan 171.3.

Izid teh smučarskih tekem najbolje kaže koristi organiziranega sportnega dela, ki je v zadnjem času predvsem zaslug smučarskega odseka SPD v Trbovljah. Smučarski sport je sicer tudi v trboveljskem območju bil že dolga leta zelo priljubljen in razvit, vendar je do pred kratkim manjkalo pravega tehničnega vodstva, ki bi ljubitelje tega telesa in zdravega sporta umelo s pravilno strokovno organizacijo usmeriti na pravilno pot. Sedanji smučarski odbor SPD pod vodstvom Plevčaka Jožeta, Baumgartna Jurota in tehničnim vodstvom Oida Bellina je z neumornim delom in ljubeznivo trboveljski smuki šele utiril pravo razvojno možnost in njegova zasluga je lepi uspeh dosedanjih smučarskih tekem. Kakor čujemo, se bo prihodnje leto ustanovil tudi damski smučski odsek SPD ter se bodo prirejali v bodoče tudi redni smučarski tečaji. V ugodnih snežnih razmerah bodo 22. februarja na Mrzlici tudi še tekme za prvenstvo ljubljanskega podsavskega alpski kombinaciji.

Objava tehničnega odbora JDS

V smislu sklepov na seji dne 6. t. m. objavlja tehnični odbor JDS: Povodom državnega prvenstva v hokeju na ledu je bila dne 6. t. m. v Ljubljani skupna seja upravnega in tehničnega odbora Jugoslovenskega drsnalnega saveza, a kateri so se razmotrivala v naoblaščenem soglasju vsa vprašanja, ki so zdaj važna za drsalne sportne panoge. Predvsem je bilo odločeno, da nastopi naša hokejska reprezentanca na svetovnem prvenstvu v švicu februarja t. l. in sestava reprezentance in odobreni so bili način in sredstva za nadaljnjo pripravo drsalcev za tekmovalje v umetnem drsanju na zimski olimpijadi v St. Moritzu februarja 1940.

Razmotrivala so se tudi nesoglasja, ki so nastala zadnji čas v savezu zaradi odgoditve božičnega turnirja v Ljubljani in časopisne polemike, ki se je razvila v zvezi s tem ter se je dognalo, da upravnega odbora ne zadene nobena krivda za odgoditev turnirja, nego je prišlo do tega le zaradi nepriljubljenosti še nezkušenih, mladih hokejskih klubov v Zagrebu. Posledice odgoditve katerih se je bal tehnični odbor, pa k sreči ni bilo, ker je vreme do-

puslilo brezhibno izvedbo turnirja v dneh 5. in 6. t. m. Glede na to so se vsa enoglasno tem laže poravnala in ugotovilo se je izrecno, da uživajo prizadevanja upravnega odbora popolno razumevanje in zaupanje pri tehničnem odboru ter da se delovanje obeh saveznih odborov harmonično in koristno izpolnjuje v dobro jugoslovenskega drsnalnega sporta.

V nekaj vrstah

To je pravo zanimanje za hokeji

Prijatelj našega lista nam piše: V nedeljo je bila odigrana v Karlovcu prva letošnja hokejska tekma na ledu in sicer med tamošnjim KSU in varaždinsko Slavijo, ki se je končala z rezultatom 6:3 za KSU. Čeprav je bilo to le prijateljsko srečanje Karlovcvov z dokaj slabim nasprotnikom iz Varaždina, je bilo vendar pri tekmi navzočih 1200 gledalcev, ki so temperamentno navijali za svoje ljubljence. Vsekarer pomeni to prvo rekordno obisk za hokejsko tekmo ter priča o veliki popularnosti, ki jo uživa ta sport med Karlovcvami. Naša »Ilirija« lahko upravičeno zavida KSU tako številno sportno publiko, ki ga podpira, kajti na nedavnem državnem prvenstvu v Ljubljani pri vseh tekмах skupaj ni bilo navzočih niti toliko gledalcev.

Naša table-teniška reprezentanca V teh dnevih so imeli v Subotici in v Somboru važna table-teniška tekmovalja, na katerih so bili izbrani naši najboljši table-tenisti za prihodnje nastope v tujini (n. Češkoslovaškem), predvsem pa na svetovnem prvenstvu, ki bo v dnevih od 6. do 11. marca v Kairo. Odlične nastope za izbiro so imeli naši table-tenisti v Somboru.

Zahvala

Vsem, ki so ob smrti naše predobre mame, gospe

FRANJE MAJER

z nami sočustvovali, položili tako številne vence in cvetje na njen grob ter jo v tako veličastnem številu spremili na njeni zadnji poti, izrekamo našo najiskrenejšo zahvalo. Zlasti se zahvaljujemo pevskemu odseku Slovenskega trgovskega društva v Mariboru za ganljive žalostinke.

MARIBOR, 12. januarja 1939.

Rodbini MAJER — HMELJ

Mladostno sreč izgle

Vsaka žena, v poklicu kakor tudi v družbi, zna pravilno ceniti vrednost sveže in zdrave barve obraza. Kako lahko zamore s

KHASANA

RDEČILOM ZA USTNA IN LICA olepšati in pomladiti izgled svoje mladosti. Khasana rdečilo za ustna v 8 različnih barvnih tonih — za vsak lepotni tip primeren idealen ton. Khasana rdečilo za lica se razvije šele, ko se namaže na lice, v vsaki polti primeren, naraven in svež barvni ton. Enkratna uporaba dnevno zadostna. Odporno zoper slabo vreme, vodo in poljubel

boru, po katerih je savezni kapetan sestavljal najboljšo petorico takole: Marinko (Zagreb), Harangozo (Subotica), Heksner (Zagreb), in Heršković (Zagreb). Za petega igralca pridejo v poštev Dolinar (Zagreb), Stein (Pančevo) in Ratković, med katerimi bo savezni kapetan odločil najboljšega na državnem prvenstvu, ki bo sredi februarja v Zagrebu. Zanimivo je, da bosta med elitno petorico table-tenistov tudi naša dva ožja rojaka, ki nastopata zdaj že dalj časa za Zagreb. Po razidu table-teniške sekcije, pri ljubljanski Iliriji je ta sportna disciplina šla pri nas žal precej naglo rakovo pot.

Teniška profesionala Budge in Vines sta se srečala še tretjič in je to pot uspelo Budgeu, da je Vinesa spravil na kolena. Budge je zmagal v treh setih z 8:6, 3:6 in 12:10.

Smučarske tekme za prvenstvo Zasavja se zaradi neugodnih snežnih razmer preložijo na poznejši čas. Smučski odsek SPD Trbovlje.

Kolesarska podzveca Ljubljana (služno). Kolesarska podzveca obvešča vse klube, ki spadajo pod ljubljansko kolesarsko podzveco, da bo njen letni občni zbor v nedeljo dne 15. t. m. ob 9. v prostorih kavarn Vospemnik, Stari trg 34, Ljubljana. Prosimo vse klube, naj se obnega zbora sigurno udeležijo, ker je za našo podzveco velikega pomena. V primeru nezadostne udeležbe delegatov bo občni zbor pol ure kasneje s istim dnevnim redom. Odbor LKP.

Smuk na Boču

Pragersko, 12. januarja

Med gorami, ki se lahko ponašajo z velikim obiskom turistov, je Boč gotovo med prvimi. Za svojo priljubljenost se ima Boč predvsem zahvaliti dejstvu, da je to lahka enodnevna tura v bližini glavne železniške proge, (železniška postaja Poljčana na severni in železniške postaje Kostričnica—Podplat na južni strani), posebej pa še skrbi in poštvovalnosti članov SPD v Poljčanah, ki so z velikimi žrtvami postavili razgledni stolp in skrbje za dobro mar, kirana pota. V zadnjem času pa nas je združnica presenetila s še eno pridobitvijo: planinska restavracija pri Sv. Miklavžu je oskrbovana tudi čez zimo.

V bližini in daljni okolici Miklavža ima, mo naravnost idealna terišča za začetnike in tudi za izkušene smučarje, tako da človek v prijetnem razpoloženju kaj hitro pozabi skrbi. Smučarji gremi prijetno veselje edino misel na povratek, ko bo moral nesti smuč v dolino... Do polovice pot, proti Polčanam se še nekoliko prismočča, naprej jih boš pa moral tovoriti na ramlo do Poljčane. Ali bi se ne mogla najti možnost, da bi se tudi z Boča odnosno od Sv. Miklavža napravila zimska trasa, po kateri bi se smučar lahko v prijetnem in varnem smuku spustil prav do Poljčan? Prepričani smo, da bi se z nekoliko dobre volje tudi to lahko izvedlo v ponos tamkajšnji podružnici SPD in v korist tujskemu prometu. Vsi smučarji ob progi do Maribora in ptuja bi gotovo tako prizadevanje toplo pozdravili in obisk naših toplih in idealnih terenov na Boču bi se znatno dvignil.

S. F.

F. G.

Strel v grajski knjižnici

Roman

»Čujte, res, kako pa je to?« je vprašal Geoffrey »Če bi stal za vašim stolom in mahoma spustil tale krožnik na tla, ali bi vam potem srce obstalo? Reči hočem, ali bi v takšnem primeru izdihnil svojo blago dušo, in tako dalje?«

»Kaj lahko da,« je s pošastnim ugodjem odvrnil polkovnik Mainwaring.

»Da je kaj takega mogoče!« je menil Geoffrey in poteptal krožnik v obeh rokah.

Hujše nesreče pa ni bilo, ker je polkovnik Mainwaring vstal in odšel iz sobe.

»Trpeti ga ne morem, tega človeka,« je rekel mladi stotnik. »Pam je imela pri njem zaradi njegovega prekletega šibkega srca pasje življenje, v resnici pa mislim, da je močan kakor vol. Meredith, ali ste brali časnike?«

»Daily Mail« in »Express« sta bila polna poročil o umoru Seveda ni bilo o novem obratu še nič znanega, in vsi so imeli lorda Colchestra za morilca. »Ne razumem teh ljudi, kako morejo precej vse izgovoriti,« je trdno rekel višji nadzornik. »Mislite, da bi bilo moči še dopoldne govoriti z lady Colchestro?«

»Jaz pojdem k nji na vrh,« je rekla Stella, »pa jo povprašam.«

Cez pol ure je stopil višji nadzornik v Pamelino

33

sobo. Bila je sama in je ležala v postelji, podobna bledemu strahu. Njene oči so bile rdeče od joka in polne obupa in očitanja, ko ga je pogledala. »Oh, gospod Meredith, kako ste mogli to storiti!«

Sedel je k postelji in ji ponudil cigareto, ki jo je vzela. »Ljuba lady Colchestrska, da ni bilo mene, bi bila storila domača policija do pitčice isto. Slučaj je jaseen kakor beli dan.«

»Ne morem verjeti, gospod Meredith. Vi ga ne poznate tako dobro kakor jaz. Ne trdim, da ne bi bil zmožen ubiti človeka — nekoliko togotljiv je bil zmerom, kar ga poznam — a nikoli ne tako! Res« — sklonila se je bliže, črni lasje so ji padli naprej, in skratka, tako lepa je bila videti, da bi se bilo vsakomur zvrtilo v glavi — »vem, kaj govorim. Morate mi verjeti!«

Meredith jo je potrto gledal. Zarko prepričanje mlade žene je bilo pretresljivo. Če bi imela prav ... a ne, saj ni bilo mogoče!

»Lady Colchestrska,« je neodločno izpregovoril, »marsikaj bi dal, da se morem pridružiti vaši trdni veri, a vsi dokazi, vsi indiciji kažejo na Fawcetta.«

»Indiciji!« je vzkliknila mlada grofica. »Česa drugega naj se oklepamo? Ako Fawcett ni storilec, zakaj nam ne pove, kaj je delal ob tistem času? Zalotili smo ga na neresnici. Kvasil je nekaj o nekakšnem pismu, ki ga je hotel napisati, a ga ni napisal, in zatrjeval, da je bil v salonu, čeprav Paddockova izpovedba odločno nasprotuje.«

»Priznam, da sama ne razumem. A pojasnilo se mora najti. Morda bi meni povedal, kaj je. Kakšen vzrok bi mogel imeti, da bi lagal? Laž se tako ma-

lo sklada z njegovim značajem — razen če bi hotel komu priznati.«

»Oh!« je s komaj slišnim glasom rekel Meredith. »Zakaj, oh?« je vprašala Pamela.

Ujel jo je za oči. »Lady Colchestrska, kje ste bili včeraj ob četrta na pet?«

Dih ji je zastal in velike oči so se ji ob tem nepričakovano vprašanju široko odprle. Strah je zaplapolal v njih. Pod tankim zelenkastim krepom so se ji prsi dvigale in upadale; vitki prsti so krčevito grebli v svileno pernico. Odvrnila je glavo, in nekaj časa je minilo, preden je odgovorila. Njen glas je bil povsem obrzdan.

»Ob tistem času sem morala biti tu, v svoji sobi. Se morda spominjate? Šla sem si po rutico.«

Meredith se je ozrl. »Kam vodijo ta vrata?«

»V kopalnico.«

»Ali ima kopalnica še kakšna vrata?«

»Da, v možovo spalnico.«

»Iz sobe lorda Colchestra je neposreden dohod na galerijo v knjižnici?«

»Da,« je dihnila.

»Aha! Nekaj bi vas vprašal: prejele ste rekli, da ste trdno prepričani, da gospod Fawcett ni morilec. Ali imate kak določen razlog za to prepričanje? Reči hočem, ali imate kak dokaz za to?«

Zmajala je z glavo. »Samo tega, da se ne ujema z njegovim značajem.«

»Nič drugega?«

»Ne.«

»Dobro, lotiva se vprašanja z druge strani! Ali ste zapustili tenišče pred Fawcettom ali po njem, ko ste šli včeraj po rutico?«

»Po njem.«

»To je moralo biti nekako minuto po četrta na pet.«

»Mogoče.«

»In ste šli naravnost v svojo sobo?«

»Da.«

»Po rutico?«

»Da.«

»Ko ste se po tragediji spet pokazali, je bilo dve minuti čez pet. Kako morate to pojasniti? Za to, da si človek vzame rutico, ni treba četrta ure, lady Colchestrska.«

Kratek molk je nastal. Nato je mlada grofica odgovorila: »Mislim, da mi ne bo treba povedati. Pisala sem pismo.«

»Za Boga, že spet pismo? Kje ste ga pisali?«

»Tu v svoji sobi za malim pisalnikom.«

»Dolgo pismo je moralo biti.«

Molče je prikimala.

»Ali je bilo to pismo namenjeno gospodu Fawcettu?« je vprašal kakor v nenadnem navdahnjenju.

Spet je prikimala. »Izprevidela sem bila, da ga imam še zmerom rada, pa sem ga prosila, naj odide.«

»Ubogo dete!« je rekel Meredith. »In Fawcett je dobil vaše pismo?«

Pamela Colchester je zmajala z glavo. »Ne, hotela sem mu ga položiti v sobo, a ko sem hotela iti v svojo lastno sobo, sem ga slišala, da hodi okrog, in ko je bilo pismo spisano, ga nisem hotela srečati. Hotela sem se ... ogniti tega ... saj mu vobče ne bi bila pisala, da nisem bila strahopetna in se nisem ogibala pojasnila.«

Mali oglasi

Službo dobi

Beseda 1 din, davek 3 din, za štiro ali dajanje naslova 5 din Najmanjši znesek 17 din

Solidna Jazz kanela
sprejme dve mladi učenci od 16 do 20 let, katere ima je veselje do godbe. V pošto pridejo samo solidna dekleta. Plača mesečno 250 do 300 din, hrana in stanovanje. Ponudbe na kapelnicu Coraliča, Kolodvorska ul. 29, Ljubljana. 653-1

Pisarniška moč

z znanjem knjigovodstva, strojeperja in stenografije slovenščine, srbohrvaščine in nemščine dobi takoj namestitev na delu. Ponudbe na podruž. Jutra v Mariboru pod »Večji obrat.« 668-1

Obratnega mojstra
za tovarno lesenih galanterijskih izdelkov iščemo. Nastop takoj. Ponudbe z navedbo doseganja prakse na ogl. odd. Jutra pod »Leše.« 652-1

Spodobno moč

iščem za fina knjigovodsko-galanterijska in torbarska dela in uspešno. Ponudbe z navedbo doseganja prakse na ogl. odd. Jutra pod »Leše.« 645-1

Službe išče

Vsaka beseda 50 par da vez 3 din, za štiro ali dajanje naslova 5 din Najmanjši znesek 12 din

Perfektne šivilje
šurjena, z dobrim okusom se priporoča damam za na doma. Sv. Petra nasip 49-1. dom. 642-3

Drogistka

absolutna trgovske šole s 4letno prakso, želi mesta v večji drogeriji ali parfumeriji. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Spodobna drogeristka.« 210-2

Samski šofer

brezen, išče službo. Nastopi lahko takoj. Več vseh po pravil. Naslov v vseh posloval. Jutra. 666-2

Klišeje

ENO- IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA. Artilna nasip 23

ŽIVE ZAJCE

(samce) za razplod dobite pri tvrdki

E. VAJDA, ČAKOVEC, MEDJIMURJE.

G. Th. Rotman:

Kapitan Kozlostrelec gre leve loviti

50

A sreča mu spet ni bila mila, in ko je nazadnje postrelil vse naboje, še vedno ni bil nič zadel. »Tako,« je pomislil slon, »zdam sem pa jaz na vrst!« Zdirjal je proti drevesu in se tako silovito zaletel vanj, da je padel kapitan z drevesa — v svojo lastno jamo.

Pouk

Beseda 1 din, davek 3 din, za štiro ali dajanje naslova 5 din Najmanjši znesek 17 din

Strojepisni pouk
Večerni tečaj od 1 do 4 meseca, oddelki od četrta na 7. do 8. in od četrta na 8. do 9. Pouk tudi po diktatu. Vpisovanje dnevno, pričetek poljubno. Christofor učni zavod, Domobranska cesta 15. — Največja strojepisnica! 647-4

Prodaj

Beseda 1 din, davek 3 din, za štiro ali dajanje naslova 5 din Najmanjši znesek 17 din

Litoželezne
rebraste cevi za parno kurjavo prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Rippenrohre.« 653-6

Zakaj kupujemo

polenovko pri Kovačiču na Miklošičevi cesti? — Ker je najboljša in zato najcenejša. 673-6

Auto, moto

Beseda 1 din, davek 3 din, za štiro ali dajanje naslova 5 din Najmanjši znesek 17 din

Avto Opel
6 cyl., 4 seden, dobro ohranjen, prodam prav poceni zaradi odpotovanja. — Poizve se v Križevniški ulici 7, II. nadst., levo, vrata 1. 674-10

Kolesa

Moško kolo
dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kolesa.« 656-11

V najem

Beseda 1 din, davek 3 din, za štiro ali dajanje naslova 5 din Najmanjši znesek 17 din

Gostilničarske

prostore oddamo v najem. Vse podatke dobite v Sokolskem domu na Jesenikah v pisarni NSZ. Pisane ponudbe sprejemamo do 20. I. t. m. 661-17

DA BI IZGLEDALI VSAK DAN LEPŠI,

uporabljajte to posebno **KREMO** na ta poseben NAČIN

Lepoto ne morete postaviti na svojo kožo. Zato, če jo želite ohraniti brez hib, brez gub, mehko kot svila, morate uporabljati kremo Simon — posebno prodorno kremo, ki dela lepoto od zdolaj hraneč krepeč in oživlajoč tkiva pod kožo. Krema Simon ni niti suha niti mastna. Zato jo uporabljajte na poseben način — kadar je vaš obraz vlažen. Ona je tako močno koncentrirana in toliko je je v vsakem lončiču, da je dvakrat bolj izdatna.

Uporabljajte kremo Simon en mesec, pa boste videli, kako bodo izginile gube in kako boste v celini izgledali lepši.

VAS OHRANI NARAVNO LEPO.
Dobi se v vseh strokovnih trgovinah.

Veliko kavarno

v neposredni bližini središča Ljubljane oddam 1. julija 1939. v vsem inventarjem kavcije zmoženemu reflektantu, ki ima lastno koncesijo. Več se zve pri Kmetijskih družbi v Ljubljani. Novi trg 3. 592-17

Lokali

Beseda 1 din, davek 3 din, za štiro ali dajanje naslova 5 din Najmanjši znesek 17 din

Gostilno in točilnico

z godbo, promet 60 do 100.000 din mesečno, ta soj prodam zaradi odpotovanja iz Zagreba na lastno posestvo Gostilna »Slavonija« Zagreb, — Kraljeva 19. 218-16

Stanovanje

oddaj

Štiri ali pet-sobno stanovanje v centru ali v vili ob Tivoliju išče stalna in solidna stranka brez otrok za maj. Najne ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Komfort.« 654-21a

Najslajša in najboljša

krepljena pijača je

BERMET-VINO

CRNINA IZ FRUSKE GORE.

Sremski Karlovci — Gostilničarji nudite to specialiteto svojim gostom. V sodčkih od 50 l naprej ga razpošilja

B. MARINKOV,

Sremski Karlovci, Fruška gora.

Depresija (potrtost)

Znanstveno je dokazano da se s »KALEFLUID« sekretarno delovanje vseh žlez, krepi cel organizem in uravnovesi živčni sistem tako da postane človek opet krepak in sposoben za delo in borbo za svoj obstanek. Brezplačno detaljno literaturo. Zahtevajte Beograd, Masarikova 9, Mitko Marković. »KALE FLUID« se dobiva v lekarnah in drogerijah. Reg. S. br. 10537/33

ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI CENIK
HÖHNER
NAJPOPOLNEJŠE GENERALNO ZASTOPSTVO
F. SCHNEIDER
ZAGREB, NIKOLIĆEVA 10

Sobo
išče mlad državni uradnik s 1. februarjem, event. s kopalnico. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Centra.« 657-25a

Ženitve

Vsaka beseda 2 din, davek 5 din, za dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 20 din

Obrtnik

star 32 let, želim poročiti pridno dekle, katere ima 20 toč. din gotovine. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Idealno lepa bodočnost.« 665-25

Dopisi

Vsaka beseda 2 din, davek 3 din, za dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 20 din

»Sreča 48«

Dvignite pismo v oglašnem oddelku »Jutra.« 662-24

Dvignite v oglašnem oddelku dospelo ponudbo.

Bodoči trgovec, Boljša, Blaga duša, Brezhibna, Diskretno, Dober zasluzek, Dobro dekle, Dober delavec, Donosno, Eventuelna udeležba, Eksistenca zjamčena, Hipoteka, Jadran, Jensekna pomlad, Inicijativa, Imam prakso, K. K., Knjižgovodje Ljubljana, Ljubitelj starin, Meri 250, Mi mossa, Maj, Mirno življenje, Miren dom, Manufakturist, Na prometnem kraju, Prijeten dom, Prikupna, Poseben vhod, Prometna in upejljana, Pisalni stroj, Prilika za osamosvojitev, Pošten za stopnik, Poseben slučaj, Prometnik do 28 let, Perfektna kuharica 1939, Riser, Samo od stroke, Sigurno, Sin železničarja, Srčna milina, Sama, Sreča, Samostojna, Severe, Samostojna deklica, Tudi koncesija, Trajen prijatelj, Tujka, Trčna plačnica, Uredilica, Ugodni pogoji, Ugodno prodam, Ugodno 787, Udoben dom, Ugodna cena, Visoke obresti, Vpeljana gostilna, Vesten in točen, Velik promet, Vdovec, Vestna, Weekend gotovina, Z. ožen 222, Za strica, Zjamčeno uspeh, Zanesljivo delo, Za neslijiva uradnica, 66.

Razno

Beseda 1 din, davek 3 din, za štiro ali dajanje naslova 5 din Najmanjši znesek 17 din

Od Vas je odvisno, da imate obliko vedno kot novo

čato jo pustite redno kemično čistiti ali barvati v tovarni

JOS. REICH

Ljubljana

Poljanski nasip 4-6

Pralnica — Svetlokalnica

Priloga — Svetlokalnica

Priloga — Svetlokalnica

Priloga — Svetlokalnica

Priloga — Svetlokalnica

Priloga — Svetlokalnica

Priloga — Svetlokalnica

Priloga — Svetlokalnica

Priloga — Svetlokalnica

Priloga — Svetlokalnica

Priloga — Svetlokalnica

Priloga — Svetlokalnica

Priloga — Svetlokalnica

Priloga — Svetlokalnica

Priloga — Svetlokalnica

Priloga — Svetlokalnica

Priloga — Svetlokalnica

Priloga — Svetlokalnica

Priloga — Svetlokalnica

Priloga — Svetlokalnica

Priloga — Svetlokalnica

Priloga — Svetlokalnica

Kdor oglašuje ta napreduje!

ZAHVALA

Vsem, ki so nas v težki nesreči, ob smrti naše nepozabne mame, tete, stare mame in gospe

IVANKE PAJNIČ

VDOVE PO ŽEL. ZVANIČNIKU

sočustvovali z nami, nas tolažili, in vsem, ki so pokojno spremlili k večnemu počitku — najiskrenejša hvala. Posebno hvalo izrekamo prijatelju dr. Volavšku, in vsem č. sestram in prečastiti duhovščini, ki so jo tolažili ob zadnji uri. Vsem še enkrat najiskrenejša zahvala.

Maša zadušnica se bo brala v ponedeljek, dne 16. t. m. ob 6. uri, v cerkvi pri Sv. Petru.

ZALUJOČI SINOVI, SESTRE IN OSTALO SORODSTVO

Za vedno nas je zapustila, previdena s poslednjimi svetotajstvi naša preljuba soproga, predobra majka in babica, gospa

Josipina Starè

roj. TERŠINAR

posestnica na Kolovcu in Ruperčevrhu

Na zadnji poti jo pospremimo v nedeljo, dne 15. januarja ob 10. uri dopoldne s Kolovca v rodniško grobnico na Rovih. Zadušnice za blago pokojnico se bodo brale v raznih cerkvah.

V LJUBLJANI, dne 12. januarja 1939.

Feliks Starè, soprog, in rodbine
inž. Starè, dr. Rus, inž. Lenarčič,
geom. Fabjančič in Saša Starè

Klišeje
ENO- IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA. Artilna nasip 23